KOMMANDØR CARL CHRISTIAN HOLCKS DAGBØGER SOM KONSUL I TUNIS

AF

HARALD HOLCK †

CARL CHRISTIAN HOLCK blev født i København d. 25.12.1758 som Søn af den i Norge fødte Sekondløjtnant, senere Oberst CARL PHILIP HOLCK (1719–98) og LOUISE SOPHIA VON LEBEN (1729–89), se min i 1951 udsendte lille, duplikerede Biografi af disse. Der henvises iøvrigt til min omfattende, duplikerede Biografi af C. C. Holck og hans Hustru (1951).

Han blev indskrevet som Volontør ved Søkadetakademiet, da han var godt 4 Aar gl., og virkelig Kadet blev han 12 Aar gl. Den 27.12.1780 udnævntes han til Sekondløjtnant. I 1783 var han med Orlogsskibet „Oldenborg" i Middelhavet. Det havde forlængst vist sig nødvendigt for de søfarende Nationer i Europa at afslutte Traktater med Barbaresk-Staterne i Nordafrika om betydelige „Presenter" til disse for at undgaa, at Handelsskibene skulde blive kapret og Mandskabet gjort til Slaver. „Oldenborg" gik først til Algier og afleverede de medbragte Presenter til Beyen, hvorefter det sejlede til Tunis og overleverede et Kondolencebrev fra Kongen i Anledning af den tidligere Beys Død og en Række Presenter til den ny Bey. I 1788 under den kortvarige Krig med Sverige var han Chef for Kongebaaden „Maagen". Til Premierløjtnant blev han udnævnt d. 6.3.1789 og til Kaptajnløjtnant d. 31.7.1790 (han maatte dog nøjes med Premierløjtnantsgage til 3.3.1796). I Aarene 1789–96 var han Indrulleringsofficer i Aalborg, men havde ogsaa i denne Tid adskillige Udkommandoer.

D. 2.9.1796 blev han udnævnt til Chef for Briggen „Sarpen", der skulde slutte sig til Fregatten „Thetis", som var sendt til Middelhavet for at beskytte Handelen og søge tilvejebragt Fred med Tripolis. Her havde den nye Pascha erklæret Krig og var begyndt at kapre danske

og norske Skibe, fordi Danmark–Norge ikke vilde gaa ind paa hans Fordring om yderligere „Presenter" for at forny den gældende Traktat. Chefen for „Thetis", Kaptajn LORENTS HENDRICH FISKER (f. 1753, † 1819 som fhv. Kontreadmiral) havde nu set sig nødsaget til at erklære Blokade af Tripolis' Kyster fra 1.1.1797.

„Sarpen" synes først at være blevet sejlklar langt hen i November 1796 og kom ud i haarde Storme med svær Søgang, som tvang Briggen til at gaa ind til Christianssand, idet nogle Beskadigelser maatte udbedres og desuden ca. 35 Mand af Besætningen havde faaet Frost i Fødderne og andre Sygdomme og maatte erstattes af andre. Ualmindelig vedholdende vestlige Storme hindrede yderligere i ca. 1 Maaned Briggen (og mange andre Skibe) i at komme ud af Havnen, og først i Slutningen af Februar 1797 kunde de komme af Sted. Til Middelhavet naaede Briggen omkring Midten af Marts, men ogsaa her var der „overalt ont Veyr", og den kom først d. 4. August til Malta, hvor der laa Ordre til, at den skulde afvente Fregatten „Thetis'" Ankomst. I København var det imidlertid blevet bestemt, at denne Fregat skulde vende tilbage til Danmark, og d. 2. Maj kom saa Fregatten „Najaden" under Kaptajn STEEN ANDERSEN BILLE (f. 1753, † 1833 som Admiral og Geheimestatsminister) ind til Malta. Her laa en lille, af Kapt. Fisker fragtet Chebec med maltesisk Besætning, over hvilken Premierløjtnant paa „Sarpen" HANS MUNCK (f. 1766, † 1822 som fhv. Kommandørkaptajn) fik Kommandoen. Sammen opsøgte de 3 Skibe saa Fregatten „Thetis", og Overleveringen af de 2 mindre Skibe til Kaptajn Bille, der skulde føre Overkommandoen over dem og den endnu ikke ankomne Fregat „Triton", fandt Sted d. 14. Maj.

D. 16. Maj 1797 stod Kapt. Steen Bille saa langt ind imod Byen Tripolis, at han kunde iagttage de 6 tripolitanske Korsarer, der laa i Havnen. Det var et Fregatskib med 10 Kanonporte, en tremastet „Polacre" med 9 Kanonporte, en Koffardifregat med Kanonerne paa Dækket, et lille tremastet Skib med Kanoner paa Dækket, en Latinsejler med Kanoner forud og et Fregatskib med 9 Kanonporte. (Det viste sig senere, at to af Tremasterne havde hver 28 Kanoner). Efter at han fra et af sine andre Skibe havde hentet en „bekiendt Mand", stod han med „Najaden" forvovent gennem en Aabning i Stenrevet ind i Havnen, hvor han blev heftigt beskudt af de 6 Skibe, der havde en utallig Mængde Mennesker ombord; men han vendte lige paa Siden af dem og gav dem sit Lag og desuden noget af Kanonerne agterud. Straks da han var kommet ud af Havnen, satte Ski-

bene efter ham, men han braste op og afventede Angrebet, der var meget heftigt, da de 5 af Skibene holdt en tæt sluttet Linie. „Sarpen" og Chebecen var nu kommet ned til ham, idet de havde faaet hans Tilladelse til at „følge den Comanderende, om vi ville". Kampen begyndte Kl. $5^1/_2$ Em., og i C. C. Holcks Rapport siges det, at da „Sarpen" var „paa Skud nær, gav Vi de fiendtlige Skibe vores Styrbords Batterie, samt af de agterste Canoner, holdte under Den Comanderendes Læe-Laaring, og skiød forlig, giorde 2de Slag for at kome de fiendtlige Skibe nærmere, da vi derved kunde giøre, og giorde desto kraftigere Effect med Vores Skydning. . . . . Vi battaillerede fra førstbemeldte Tiid continuerlig saa godt som mueligt . . . . . " Kl. $7^1/_2$ holdt alle de fjendtlige Skibe tværs ned paa dem under megen Skrigen. Under den fortsatte Kamp jog en Tremaster stærkt ind paa Briggen og den lille Chebec, og Kapt. Bille holdt af for at kaste sig imellem. C. C. Holck skriver, at „en svær Chebeqve holdt ned paa vores Lue-Laaring, og det saa nær, at Vi hvert Øyeblick ventede Entring. Vi holdt noget tættere, for at kome til at bruge vores agterste 6 pundige Canoner . . . som giorde os i denne Affaire en væsentlig Nytte. Da Vi havde givet ham adskillige Skud for ind med same Canoner, tilligemed Gevæhrer og Pistoler, indtil Kl. 8, da den Comanderende paa same Tiid holdt ned paa ham, drejede han af fra os . . . " „Najaden" fulgte efter Tremasteren og kom den saa nær, at der fra Merserne kunde kastes Granater ned i den, og gav den tillige det hele Lag. Tremasteren svarede kun med Musketild, men den var saa stærk som den stærkeste Haglbyge. Nu var Mørket imidlertid faldet paa, og Kampen hørte op.

I sin Rapport roser Kapt. Bille Officerernes og Mandskabets udmærkede Forhold og tilføjer: „Capitaine Lieutenant Holck som comanderer Briggen maa jeg underdanigst recommandere det høje Collegium. Han har manoeuvreret sin Brig overmaade Vel. Der kom en Ild fra Hans agterste toe Canoner, som giorde dem megen Ære der manoeuvrerede den. Han har virkelig ved denne Lejlighedt vist sig som en brav Mand."

Paa dansk Side faldt kun een Mand, medens Fjenden havde over 100 døde. Under Kampen havde Fjenden overhovedet ikke med sine Kanonskud ramt Skibsskrogene, men han havde selv faaet mange Grundskud. Hans Skibe havde i det hele lidt mest; paa de danske Skibe var Dæk, Master og Takkelage mærket af talrige Musketkugler; et Par Kanonskud var gaaet gennem Sejlene. Alle Paschaens danske Fanger maatte tjene paa hans Skibe under Kampen. (Sam-

tidige Billeder af Træfningen findes paa Frederiksborg og i Handels- og Søfartsmuseet paa Kronborg).

Kaptajn Bille vedblev at krydse ud for Tripolis' Havn, men de fjendtlige Skibe vovede sig ikke ud af Havnen, og der skete ikke noget før d. 22. Maj, da Paschaen tilbød Fredsforhandlinger. Traktaten blev underskrevet d. 2. Juni, og Freden ansaas i Tripolis for den ærefuldeste, der var sluttet – og efter Omstændighederne for meget godt Køb. Allerede forinden havde Bille faaet overleveret 21 danske Slaver; deres Behandling havde været haard, og kun faa havde beholdt deres Helbred.

I en Skrivelse af 4. August 1797 tilkendegav Admiralitetet Kapt. Steen Bille Hans Majestæts naadigste Bifald med hans Mod, Tapperhed og gode Manøvre i Aktionen d. 16. Maj, samt at han maatte bekendtgøre Chefen for Briggen „Sarpen", Kaptajnløjtnant v. Holck, og alle de under hans (Billes) Kommando staaende Officerer og hele Mandskab Hans Majestæts allernaadigste Velbehag med deres ved denne Lejlighed afgivne Bevis paa Duelighed, Mod og Standhaftighed.

En Kopi af denne Skrivelse sendte Kapt. Bille d. 31.August til Holck og skrev „Jeg troer vi har aarsag at gratulere hverandre til saa angenem en Skrivelse som denne er". (Han meddelte ogsaa, at han i samme Maaned havde faaet Kammerherrenøglen).

– Middelhavstogtet med dets mange vanskelige Situationer, navnlig under Konvoyeringen af danske og norske Handelsskibe, naar de krigsførende Landes Orlogsskibe vilde visitere dem eller Kapere opsnappe dem, klarede C. C. Holck med Bravour (jfr. bl. a. Steen Bille (d. y.): „Det danske Flag i Middelhavet i Slutningen af det 18. Aarh.", Kbhn. 1840).

I en Konduiteliste fra 1799 gav daværende Kommandørkapt. Bille ham en udmærket Omtale.

„Sarpen" ankrede først op ved København d. 23.8.1799; den havde da været borte i $2^3/_4$ Aar. Forinden var C. C. Holck d. 14.6. 1799 blevet udnævnt til Kaptajn. D. 6.9. s. A. blev der ved kgl. Resolution tilstaaet ham $1^3/_4$ Aars Gage i Dusør for Togtet med „Sarpen", og d. 27. s. M. blev hans Gæld til den kgl. Kasse, 1661 Rdl., eftergivet ham, da han som en brav og duelig Officer fortjener Soulagement i hans Forfatning. Med samme Motivering blev hans Gæld til den kgl. Kasse fra Togtet med „Sarpen", 791 Rdl., eftergivet ham d. 6.6.1800.

D. 18.4.1800 blev han udnævnt til Chef for Fregatten „St. Thomas", der laa som Vagtskib i Øresund.

Ved kgl. Resolution af 13.2.1801 blev han derefter udnævnt til kgl. Konsul i Tunis (uden dog definitivt at forlade Søetaten), og d. 26. s. M. udstedtes der til Legitimation for ham et paa Latin affattet kgl. aabent Brev om hans Udnævnelse, bl. a. til Forevisning for Beyen.

Han skulde nu komme i nær Berøring med det blodbestænkte – og farverige – middelalderlige Liv i en despotisk styret Stat, der hovedsagelig levede af Sørøveri.

I 6 Aar var han og hans Familie borte fra det danske Monarki, hvortil kom 1 Aars Ophold i Holsten, inden de vendte tilbage til København. Fra dette Tidsrum foreligger der enkelte større Optegnelser og en Række Dagbogsnotater fra hans Haand.

Han rejste hjem paa Orlov, men fik senere forlænget Permission. D. 28.6.1809 udnævntes han til Ridder af Dannebrog, og d. 1.8. s. A. fik han Afsked fra Søetaten som kar. Kommandørkaptajn. Han optoges d. 19.4.1810 i den danske Adel tilligemed Broderen Oberstløjtnant (senere Oberst) FRIDERICH CARL FERDINAND VON HOLCK (1761–1836), gift 1° 1798 med MARGRETHE WILHELMINE CASTENSCHIOLD (1777–1813), 2° 1823 med CHRISTIANE NICOLINE HUNDRUP (1784–1856). Om Sagens Forhistorie og Behandling henvises til P. T. 1923 p. 240 ff samt til de Modifikationer heri, der fremgaar af P. T. 1948 p. 99–101 og Tillægget til den duplikerede Udgave af min Biografi af Oblt. Ole Holck, 1949.

– D. 28.4.1810 fik han Afsked som Konsul. D. 22.11.1812 blev han kar. Kommandør og udnævnt til Chef for det franske Linieskib „le Dalmate" paa Schelden, men blev ved Konjunkturerne hindret i at tiltræde og kom kun til Altona.

Af alt, hvad der foreligger om ham, faar man det Indtryk, at han har været en djærv, klog og beslutsom Officer og Diplomat og en bundreel, god og retsindig Mand, der havde let ved at vinde Venner – og beholde dem – og let ved at omgaas Mennesker af alle Kredse, fra Kongehuset til den jævne Mand; men han vilde (eller maatte) leve paa en ret stor Fod, og det blev efterhaanden ikke let. I de sidste Aar, han levede, var han tynget af Pengesorger. Under deres Ophold i Tunis var hans Hustrus Moder død og havde efterladt hende en Kapital, der viste sig at være paa godt 50.000 Rdl., men det var dyrt at leve (og repræsentere) i Tunis, og hans Hustrus Sygdom og langvarige Ophold i Italien inden Hjemrejsen, og Udgifterne under dette Ophold og under Hjemrejsen og i det Aar, de inden Hjemkomsten til København opholdt sig i Altona og Kiel, havde

været ret betydelige, ligesom de havde lidt Tab ved Strandingen af et Skib, hvor en Del af deres Ejendele var ombord, og mistet forskellige Papirer, der dokumenterede hans Udlæg for Regeringen. En ret betydelig Del af Arven har dog nok været i Behold, da de kom tilbage, og han har vel regnet med at have tilstrækkeligt at leve af, naar Hensyn toges til hans Pension. Men Pengekrisen og Statsbankerotten medførte, at Formuen efterhaanden smuldrede helt hen. – Fra det sidste halve Aar af hans Liv findes en Udgiftsbog med korte Dagbogsnotater.

I Berlingske Tidende 1816 nr. 30 er indrykket følgende:

„Det blev min tunge Lod, med dyb og veemodig Smerte, at anmelde for Familie og Venner, at min høitelskede Mand Commandeur C. HOLCK efter langvarige og haarde Lidelser blev mig ved Døden berøvet den 6te April i hans Alders 58de Aar. Forvisset om bliid Deeltagelse i min trykkende Sorg, af dem, der kiendte ham, begræder jeg tilligemed tvende Sønner Tabet af den ømmeste Mand og kiærligste Fader.

Kiøbenhavn, den 9de April 1816. HENRIETTE HOLCK
født LUND".

Hendes fulde Navn var BOLETTE HENRICHE MARGRETHE LUND, og hun var d. 5.5.1792 i Sebber Kirke blevet gift med daværende Kaptajnløjtnant Carl Christian Holck, der ved kgl. Res. af 6.1. s. A. havde faaet Tilladelse til Indgaaelse af Ægteskabet. Hun var født d. 31.7.1776 paa Skivehus som Datter af Over- og Underretsprokurator PEDER LUND (1736–91) og MARIA GLEERUP fra Sebberkloster (1748–1805).

Peder Lund var en Bondesøn, der med en utrolig Energi havde arbejdet sig frem gennem Ridefoged- og Fuldmægtigstillinger, til han ved sin tidlige Død ejede 3 Herregaarde og andet Jordegods, ialt 950 Tdr. Hartkorn. Paa hans Kisteplade stod der bl. a.: „Ved en klog Anvendelse af Lykkens Goder Eier af Skivehuus, Kyøe og Sebberkloster". Han har sikkert været en stridbar og egenraadig Forretningsmand, men tillige „En trofast Mand, en kjerlig Fader, en sjelden Ven, som fast er rar" (Kistepladen). Maria Gleerup blev i 1793 gift igen med Huslæreren CASPAR PETER SVINDT (1762–1835), fra hvem hun dog blev skilt i 1797. (Skivehus blev solgt 1791, Kyø 1797, Sebberkloster 1806 efter Maria Gleerups Død).

Henriette Holcks Stambog, der tilhører Kontorchef H. Holck,

har paa Bladet hendes Initialer og Aarstallet 1793; det fremgaar af den, at hun og hendes Mand først havde deres Hjem i Aalborg, hvor ogsaa deres ældste Søn Carl Peter blev født († 1796), samt at de i Efteraaret 1793 flyttede til København. Efter Vejviseren for 1794 boede de da i Store Kongensgade 27.

Hendes Svigerfader skriver i Oktb. 1793 i Stambogen:

„Hvem kan vel ønske sig En Beedre Sviger-Datter!

En Hver, Dig kiender, seer, strax Goedhed for Dig fatter . . . . "

Forrest i Bogen staar et Stambogsblad, dat. København, d. 20. Juli 1794, skrevet af daværende Premierløjtnant og Indrulleringsofficer i Aalborg, Nordmanden CORT PAULUS HOLTERMANN (f. 1764, † ugift 1806 som Kaptajnløjtnant; han var i 1796–97 C. C. Holcks Næstkommanderende i Briggen „Sarpen" og deltog i Affæren ved Tripolis). Det indleder Stambogen som en Fanfare:

„Med Minerva Gratzer stride
Yndigste! om Rang hos Dig,
Man kan ikke rigtig vide,
Hvo der mest er seirrig;
Wid der spiller i Din Tale,
I Dit Smiil boer Yndighed,
Snille Kone! Hvo kan male!
Dig og Din Fuldkommenhed!"

Hun var den Gang kun 18 Aar gl., men hvor elsket eller afholdt, beundret og agtet hun var hele Livet igennem, ikke alene af sin Mand, men ogsaa af alle andre, baade Mænd og Kvinder, kan man se af en Række Stambogsblade, Breve, Optegnelser og Vers, som er bevaret, og maaske ogsaa af den mangeartede Hjælp, hendes og hendes Mands Venner senere ydede hende efter hans Død. – Der findes en Række Breve fra hende, dels fra Tiden før Rejsen til Tunis, dels efter hendes Mands Død; de viser (trods den mangelfulde Orthografi, der da ikke var usædvanlig, men hun var vist iøvrigt ordblind), at hun var velbegavet, saa vel som videlysten og elskværdig; hun skrev godt for sig, levende og naturligt. – Hun led desværre meget under et svagt Helbred og fik mange store Sorger og Bekymringer i Livet.

D. 8.1.1796 fødte hun i København en Søn MARTIN LUDVIG GEORG FERDINAND. Han blev under Opvæksten svagelig og fik senere til hendes store Sorg en om Epilepsi mindende Sygdom, der tidlig nødte ham til at opgive sin Stilling som Fuldmægtig i Generaltold-

kamrets Havnekontor og efter Lægens Raad flytte fra hende ud paa Landet. Han døde 20.1.1838 i Thorslundemagle.

Hun havde ogsaa haft svært ved at komme over sin Sorg, da hun i Tunis mistede sin eneste lille Pige MARIA LOVISE HENRIETTE, født og død i Januar 1806.

Hendes yngste Søn var PETER CARL CHRISTIAN, f. i Tunis d. 3.1.1802, † i Fredericia d. 10.12.1865 som Herredsfoged og Etatsraad (se P. T. 1926 p. 35 ff). Han blev hendes Glæde og Støtte.

Ved hendes Mands tidlige Død i 1816, var hun 39 Aar. Hun flyttede straks hen i en mindre Lejlighed med sine to Sønner, af hvilke Ferdinand da var 20 Aar, Carl 14 Aar. Hun havde kun 200 Rbd. S. V. i Pension og 200 Rbd. S. V. ialt fra to Enkekasser og var saaledes meget vanskeligt stillet under Pengekrisen. Hendes Lavværge var Familiens gode Ven, daværende Kammerherre, Deputeret i Generalitetet og Oberst a la suite, senere kar. Generalmajor og Ordensskatmester FREDERIK JULIUS VON HAXTHAUSEN (1772–1834), gift med Baronesse ANNE BEATE HOLCK (1773–1842); han ordnede hendes Forhold paa bedste Maade og var hende en udmærket Støtte; han blev ogsaa Værge for Børnene. Hendes Mands Fætter, Kontorchef under Toldkamret IACOB ELIAS HOLCK (1776–1842) hjalp hende ligeledes til Rette i mange Forhold. En meget væsentlig Hjælp fik hun fra sin tidligere Lærer, hendes Moders 2. Mand C. P. Svindt, der nu var Proprietær paa Vesløsgaard ved Thisted og gennem en Aarrække hjalp hende og hendes Børn med meget betydelige Beløb og Naturalier. (I et i Vesløs Kirke opsat Epitafium pristes hans redelige og retskafne Tænkemaade; det slutter saaledes: „Sin Formue delte han rigelig med andre og stedse var han en Ven i Nøden . . . . ").

Hendes Søn Carl, der i 1821 blev Student fra Metropolitanskolen og 1826 cand. jur., blev boende hos hende, til han i 1829 blev Auditør i Aalborg; han havde da forlovet sig med ADELAÏDE EMILIE CAROLINE LAUB, f. 2.4.1812 i København, † 28.11.1889 paa Frederiksberg, (Datter af Major Georg Laub og Emilia Andrea Sophia Colding), og hun flyttede saa hen til hans Moder, der skriver om hende, at hun er „en god og Velopdragen ung Pige, hendes udvortes er særdeles skiønt og hendes Siæl og forstand svarrer dertil . . . . Han faaer en god Pige – som Jeg Elsker som min egen Datter". Hun blev boende hos sin Svigermoder til Brylluppet, der fandt Sted i København d. 4.8.1832. Saa flyttede Henriette Holck over til de unge Folk i Aalborg og senere til Fredericia, da Carl i 1842 blev forflyttet som Auditør til denne By, hvor han ogsaa blev boende, da han i 1846

udnævntes til Herredsfoged i Elbo, Holmans og en Del af Brusk Herred. Hun saa i dette Hjem sine 5 Børnebørn vokse op og levede i fuldstændig Harmoni med alle sine kæreste.

D. 20.12.1846 døde hun i Fredericia, 70 Aar gl., efter at have overlevet sin Mand i 30 Aar.

1801

D. 10.2.1801 skriver Henriette Holck fra København til sin Moder paa Sebberkloster:

„ . . . . . igaaer fik min Mand brev fra grev Berenstorf at hans Majestet havde udnævnt ham som Cunsoul i Tunis, og C: Prindsen har værret saa naadig at sige, at hans Plads skal staae ham aaben, naaer Det skulde behage ham, at træde i Etaten igien, Prindsen har veed den Leyligheed sagt adskilligt til min Mands Lov – som Jeg ikke vil anførre – min Mand er i Dag hos C: Prindsen – ellers havde han selv skrevet, min Mand har beedet min Moder meget hilse, gud værre Lovet vi har faaet vorres ønske opfylt – og at vi nu veed vorres Egen flid kan see ud af vorres gield; uden at værre nogen til Byrde; Jeg Læser nu hver Dag fransk – Engelsk kan Jeg og Lit tysk – men fransk og Italiensk er det mest herskende Sprog der – og Det skal Jeg nok kom̃e efter – men beste Moder hvad som giør mig mest ont er at Jeg ikke kan kom̃e til Jyland, Kam̃erherre Bille Sagde mig i Dag, at om en par Maaneder i det Seneste kom vi til at Reyse – alle De forretninger vi her har, giør Det umuligt at Reyse nogen steds hen, vi skal have Solgt alle vorres Meubeler vi Beholder intet uden Dække tøy og Lined – og det er saadan en kold tiid at min Moder nok ey tør vove Reysen her over – vi Bliver Borte 8te til 10 aaer . . . . . gud, Beste Moder, hvor Jeg er glad over at see vorres omstændigheeder Bædere . . . . . “.

I et Brev af 24.3. skriver hun: „Jeg har faaet et fruentim̃er som følger med mig til Selskab, en Jomfrue Ollerik, et meget vel opdraget fruentimer“. Det var Anne Margrethe Olrik (f. 1777, † ugift 1833), Datter af den norsk fødte Justitsraad Christian Magnus Olrik, Hospitalsforstander og Viceborgmester i Helsingør, kendt som statistisk Forfatter.

I Tiden før Afrejsen blev der i hendes Stambog indført mange venlige Ord fra deres Venner og malet mange fine eller dog velmente Akvareller, deriblandt et meget omhyggeligt udført Billede af Castenschioldernes Gaard Frederikslund fra hendes Svogers Hustru Wilhelmine, f. Castenschiold.

Kaptajn Carl Christian Holck, forlod d. 13.7.1801 København for at rejse til Tunis sammen med sin Hustru og deres 5-aarige Søn Ferdinand.

Han selv var da 42 og Hustruen 25 Aar gl. Med dem rejste, foruden Jomfru Olrik, Anders Bentzen, en Matros fra Rungsted, som han 23/2 1801 havde faaet Admiralitetets Tilladelse til at medtage som Tjener.

Hans „Udgiftsbøger" med Dagbogsnotater for Tiden 13.7.1801–31.12.1808 findes nu hos Kontorchef H. Holck.

(Heraf er der i det følgende givet udførlige Uddrag (og Referater), om end en Del har maattet udelades; dette gælder saaledes om næsten alle Regnskabsnotaterne og mange Notater om Mennesker, de traf, om mange Breve, de skrev og modtog, om Størsteparten af de utallige Visiter og det livlige personlige og selskabelige Samkvem – af og til med Baller og Maskerader –, der i Tunis udviklede sig med de andre Staters Konsuler m. fl., om de rutinemæssige konsulære Forretninger – og i de fleste Tilfælde om de meget betydelige Drikkepenge, der efter Sædvane gaves ved enhver Lejlighed. – De udviste stor Gæstfrihed, ikke sjældent kunde 4–5 af deres Bekendte komme paa Besøg og blive der til Middag eller Aften, og ny ankomne blev ofte inviteret; bl. a. blev meget hyppigt de danske Koffardikaptajner, der anløb Havnen, indbudt til Middag; derimod blev der yderst sjældent holdt egentlige Selskaber).

– Det lille Rejseselskab tog med Paketbaaden til Kiel, hvortil de kom d. 16. Juli. Herfra aflagde han et Besøg i Preetz hos Baron Rehbinder, der i en Aarrække havde været dansk udsendt Konsul i Algier. Til Altona ankom de d. 22. Juli. Fra Opholdet her skriver han bl. a.: „Hr. (C. L.) Matzen i Altona viste mig uendelig megen Venskab, hans Kone har ligeledes vist min Kone megen høflighed. Ligeledes har Ltnant Joh. Krieger vist mig og min Kone megen høflighed". D. 24. Juli noterer han: „Spiste ombord hos Lt. Johannes Krieger paa Briggen „Størren" – han gav mig Salut af 11 Skud, som jeg med Erkientlighed Erindrer af mine Kamerater". (JOHANNES KRIEGER, f. 1773, † 1818 som Kommandørkaptajn, var da Premierløjtnant og Chef for „Størren", der laa som Vagtskib paa Elben; han havde 1797–99 været med Briggen „Lougen" i Middelhavet).

D. 30. Juli var han i Hovedkvarteret i Reelingen til Audiens hos Prins Carl, og saa der bl. a. Prinserne Frederik og Christian. Om Aftenen traf han „Professor Hansen, en Svoger til Professor Rahbeck i Kiøbenhavn". (Prins Carl maa være Landgreve Carl af Hessen

(1744–1836), der var Statholder i Hertugdømmerne og gift med Kong Christian VII.s Søster, Prinsesse Louise; de boede paa Louisenlund ved Slesvig. – C. F. Hansen (1756–1845), den fremragende Arkitekt, gift 1792 med Anna Margrethe Rahbek, † 1811).

Allerede d. 2. August blev C. C. Holcks Hustru syg; de maatte flere Gange hente Læge, og hun blev aareladt. Under hele Opholdet i Altona og indtil Ankomsten til Livorno var hun plaget af Sygdom og følte sig kun sjældent rask. D. 8. September skriver han: „min Kone er syg, lider meget, denne sieldne og fortreffelige Kone".

– I Altona ventede de paa Skibslejlighed; den første Skipper, de havde akkorderet med, kunde ikke blive færdig i rette Tid, men ved Premierløjtnant Kriegers Hjælp kom de i Forbindelse med en Kapt. Jæger, der førte Briggen „Grev Berenstorff", og traf Aftale med ham om at sejle dem til Livorno for 1000 Mark. I Ventetiden gjorde de Udflugter (i Ottense noterer han en rørende Gravskrift over Digteren F. G. Klopstocks unge Hustru Margrethe, der 1758 var død i Barselseng), opsøgte eller traf en Mængde Bekendte, bl. a. Sø- og Landofficerer, gjorde mange nye Bekendtskaber og var stadig inviteret ud eller havde Gæster hjemme (de logerede hos en Franke). Hans Hustru var dog ofte forhindret i at være med.

De kom bl. a. sammen med Overkrigskommissær Jessens (Overkrigskommissær Frederik Christian Jessen (1761–1820) var Broder til Kontreadmiral Carl Wilhelm J. og gift med Wilhelmine Ernestine Møller, f. 1767) og med Kapt. Seiersted (Nordmanden Johs. Klingenberg S., f. 1761, † ugift 1823 som norsk Generalløjtnant).

– D. 7. Aug. tog han sammen med Premierløjtnant Krieger til Glückstadt for at besøge Kapt. G. F. Ulrich, som var Chef for et Stationsskib der, og i nogle Dage gøre Udflugter i Omegnen. – D. 9. Aug.: „Capt. Ulrich besøgte os, vilde have os til Middag, men blev hos os. Konen hentede vi om Eft.Mid.; de har 4re Børn. Da det var Søndag, roede op af Revieret, som gaar til Hertzhorn, hvor vi drak The, kom hiem til os selv; der spiste Capt. Ulrik, Lt. Schmidt og Califiori med os til Aften .... om E. M. i Herbstehude og saa Iluminationen i Slavenhof". (Kaptajn i Søetaten Georg Frederik Ulrich, der 1788–98 havde været i russisk Tjeneste, var født 1762, han blev 1805 udnævnt til Konsul i Algier, men ankom først dertil i Maj 1806. Det var ham, der i 1808 blev kastet i Fængsel af Beyen, som var vred over, at det danske Presentskib ikke var kommet. I Decbr. 1815 blev han kaldt tilbage, men har sikkert først kunnet rejse, efter at den nye Konsul, Kaptajnløjtnant Holsteen var ankom-

met i Juni 1816. Ulrich døde i 1830 som kar. Kommandør, Geheimelegationsraad, Generalkrigskommissær og Toldforvalter i Frederikstad; han blev gift 1° 1787 med GERTRUD BIRGITTE KAAS, f. 1767, † 1814 i Algier, 2° 1817 med HENRIETTE MARIE MOURIER, f. 1788, † 1882).

Holcks sluttede sig iøvrigt særlig til Matzenz – Stambogen har 22. August en Indførsel af Charlotte Matzen med en Akvarel: et løvombundet Anker og et Overflødighedshorn, fyldt med Roser og Forglemmigejer – og til Premierløjtnant Krieger, hvem C. C. Holck gav et „Reyse Chatoul". De førte ogsaa en udstrakt Korrespondance. – Flere Teaterbesøg omtales: 5. Aug.: „saa Zauber fløten af Schikaneder, Musik af Mozart – den blev givet af Mde Lippert og Hr. Beinhøfer meget godt, men slet af Mad. Ernst som var die Kønigin der Nacht". – D. 12. „Barbe Bleue" i Hamborg. – D. 20. „Das Donau Weibken oder Nixenn Konningin".

Den 31. August lettede Skibet fra Altona, men maatte snart ankre op igen, da Vinden blev skral. De kom først af Sted d. 6. September; en Musikus Paul Struck fra Wien var med som Passager. – D. 19. om Aftenen mødte de to engelske Fregatter, hvorfra der kom en Officer ombord, som efter at have set Kaptajnens Papirer var meget høflig og lod dem sejle videre. – D. 22. skriver han: „I Aften kom en Petri bark Kl. 8 paa Siden, Raabte til os, vilde været over i Skibet, men vi styrede vores Cours, vi antog Dem for Røvere, da de bandede os". – D. 28.: „en 40 Canon Fregat giorde Jagt paa os, Braste op for ham, men han lod os gaae uden at Praje os, havde americansk Flag til". – D. 5. Oktober (efter at de havde passeret Tanger): „Kl. 8 i Morges kom en Engl. Caper ud fra Tarifa i en baad armeret med 10 Mand, skiød 2de Flinte skud, vi Drejede bie, De kom ombord, saa Skipperens Papirer; da jeg viste mig udj min Mundering, blev de høflige, lod os gaae, bad om noget Smør og 1 Pund Tobak; baaden var armeret med Pistoler, Sabler, Muskedoner og en Falkenet for paa". – D. 13.: „saa en Engelsk Capper Cutter, som vi brasede op for, han kom ombord og fortalte os, freden var sluttet". – D. 18. kom de til Livorno og blev straks hilst velkommen af Løjtnant A. Rasch, der kom i Fregatten „Thetis" Chaloup, senere af Fregattens Fører, Kaptajn A. G. v. Ellbrecht (f. 1757, † 1819 som Kontreadmiral) og Chefen for den danske Eskadre i Middelhavet, Kommandørkaptajn G. A. Koefoed (f. 1752, † 1808 som Kommandør), der kom paa Siden af Skibet. Efter et Ophold i Karantænehuset, hvor de fik Besøg af en hel Del Søofficerer og andre, deriblandt Kommandørkaptajn

Koefoed, der holdt en lang Konference med ham, og efter at han havde antaget en Franskmand Julien som Sekretær, købt nogle Møbler og antaget en Kok, gik de ombord i Fregatten, der lettede d. 25. Oktbr. og d. 29. s. M. kom til Ankers paa Tunis Red.

– Danmark havde nylig været i Krig med Tunis. Ved den endelige Fredsslutning d. 8. Marts 1801 blev der betalt 24.000 algierske Zechiner for danske Slaver, vistnok 86, og givet Beyen Løfte om Presenter til et Beløb af 100.000 tunesiske Piastre (62.000 Rdl.); desuden skulde de sædvanlige Konsulatspresenter gives, naar den nye Konsul kom og hejste sit Flag. – Det viste sig, at disse sidste Presenter kom til at koste ca. 20.000 Rdl.

D. 30. Oktober 1801 var Vicekonsul Louis Joseph Hammeken kommet ombord i Fregatten. (Han var født i Tunis 1778 som Søn af Konsul Louis Hammeken, der døde i Tunis i 1793, efter at have været Konsul der i 21 Aar, og var selv blevet Vicekonsul 1797. I 1801 kom han til København, udnævntes 1809 til kar. Kaptajn og virkede som Lærer i Fransk ved Sø- og Landkadetakademierne til henholdsvis 1820 og 1831; 1820 blev han Legationsraad. Han døde i Kbhvn. 1852. I 1809 var han blevet gift med Antoinette Dorothea Lütken (1790–1868), Datter af Kommandør Chr. Lütken).

D. 31. blev først C. C. Holcks Familie og Følge sat i Land tilligemed Bagagen. Dagbogen fortsætter herefter: „Kl. 12 gav Fæstningen Golette 21 Skud i Salut for Fregaten og blev besvaret fra Fregaten Thetis med 21 Skud. Kl. 12 gik jeg i Land med Comand. Kofoed; da jeg gik fra Borde, fik jeg 7 Skud, og da jeg kom i Land paa Golette 11 Skud – fik Caffe hos Agaen" (Benævnelsen Aga synes at blive brugt om højere staaende Officerer, men ogsaa om Generaler); „ved min Bortgang gav ham 6 Piastres fortes. Var inde giorde Vissite hos Oberste Frank og Søn paa Golette. – Kl. 4 kom ind i Consulat huuset – alle Consulerne giorde Vissite. De ere: den Bataviske Consul Nyssen og 2de brødre – den yngste Cezar Nyssen er V. C. i Tunis, den ældste Charles Nyssen V. C. i Algier –, Hombert Batavisk Ing. Capt., den spanske Chargé d'aff. Soler, den Americanske Consul Eaton og en Americansk Doctor Turner, den Engelske Consul Magra og den Engelske V. C. Clark".

D. 2. Novbr.: „I morges Reyste jeg til Bardo, efter nogen Tid fik Audience hos Beyen, han var meget Artig og tog imod os udi sin Store Sahl, han sagde til Comand. Kofoed, at endeel af Plankerne var Raadne. Jeg gav en Guld Daase med Diamanter og en Diamants Ring; derfra gik til Sappa Tappa en Vissite, hvor vi maatte opholde

os noget, ... han sagde, at han maatte have Plankerne ombyttet, da de alle var Raadne. Efter lang Tid at tale derom, fik vi Tilladelse at heyse Flaget paa Consulat huuset paa Onsdag. I stæden for de 2de 18Pundige Canoner, som sprang ved Prøven, skulde gives 2de Andre. Omsider kom Sappa Tappa med Svar, at vi kunde kom̄e ind til Audiencen hos Beyen, som var meget Naadig. – Gav ham, nemlig Sappa Tappa 1 Guld Daase med Diamanter garneret og en Diamant Ring, begge deele havde ikke den Værdie som Beyens – gav til Slaverne 18 Spanske Piastre. ..... Der kom en Jøde d. 3. November som forrige Consul Ham̄eken skylder 7000 p.ftes. – som var en Algiersk Jøde Azzulai – bemeldte Jøde var yderlig Grov ved Ham̄eken, vilde have man skulde bringe ham med Jern om Benet til Algier. Pascha Cassai Nicola kom og krævede 400 Piastre fortes som forrige Consul Ham̄eken skyldte ham. – Commandeur Kofoed vilde have at Consul Ham̄eken skulde gaae ombord Dagen efter".

– Den daværende Bey og „Pascha af 2de Heste Rumper" var Sidi Ham̄uda, der regerede fra 1782 til 1814 (da han blev dræbt af sin Fætter Sidi Machmoud, som derefter blev Bey). Han residerede i det S. Ø. for Byen Tunis liggende pragtfulde Bardopalads, der er bygget i maurisk Stil og har en berømt Løvegaard. – Sappa Tappa var Beyens Storseglbevarer og Minister og betegnedes som hans Favorit.

I nogle senere Optegnelser af C. C. Holck om historiske og militære og civile administrative Forhold i Tunis skriver han, at Beyen i sin Regeringstid har istandsat alle Fæstningsværkerne i Landet og paa Golette anlagt en Havn til sine „Corsairer" og bygget en Sluse. „Sidi Hammuda Bey er en Prinds med megen Naturlig Genie, men hans Feyl er en yderlig Grad af Gierrighed m. m.". Divanet er Beyens Raad og bestaar af 37 Officerer, der daglig spiser i Huset, hvor Divanet holdes. „En Aga eller general, som kaldes Mela Laschkar er Chef af Divannet eller Dar Pascha".

„Bardo Er et Palai 1/4 Dansk Miil fra Byen Tunis, den er omringet med Grave og Vinde Broer til at trække op om Aftenen, og Rundt om besat med Canoner, Bardo seer ud uden fra som et Castel, og inden i som en liden Bye; der er Magaziner og et Pulver Taarn etc. etc. ..... Ved Solens Nedgang lukkes Portene paa Bardo og Portene i Tunis og alle Byer i De mahomedanske Statter ..... Paa Bardo haves 4re Vagter at Passere, den yderste Vagt besat af Maurer, den inderste Vagt besat af Mammelukker, men inde i Palaiet eller Seraillet som det kaldes, er de Christne Slaver som ere til Beyens opvartning; disse ere udvalgte til at beskytte Beyens Person. Af

Mammelukker haves ikkuns et Lidet Antal, Deres Chef kaldes Basch Mammeluk og er stedse paa Bardo hos Beyen og hører til hans hof Stat og er betragtet som en Generals Person, Corpset bestaar af 2de Corporaler og 50 Mammelukker, der alle har været Christne. – De har ingen anden benævnelse paa en Officeer hos Dem end Corporal ..... Basch Hampe Tyrk er general over Beyens Garde, hans undergivne kaldes Hamper; han maa stedse følge Beyens Person for at høre hans Ordre, han bruges af Beyen til stille Uordener og Oprør baade i Byen Tunis og paa Landet. Basch Hampe Maure er ligeledes en Eneste Person og kaldes General over Spahia, som er Beduinerne nær Tunis, samme ere Maurer til hest og Beyens Garde, disse Hamper er ganske under Basch Hampe Maure. Disse 2de Garder af Tyrker og Spahia udgiør ey over 500 Mand. – Infanteriet Commanderes af en Kait eller Generalissimus, under ham en Aga, der og er General, desforuden er der Siouser, det er Officerer, der hører til General Staben. Beyens Armée bestaar af 200 Telte eller Pavillons, 27 Mand udj hver Telt, dette Mandskab bestaar af Tyrkere og Corugli, som er Sønner af Tyrker og Mamelukker, som er Dem der tilforn har været Christne, deraf fratages 50 Telte til Fæstningerne i Landet, altsaa haves 150 Telte til at gaae i Marken med. Der følger Cavallerie med, som har til Chef en Kait Spahia som er Generalissimus, og under ham en Aga, der er General, men som maa være Indfødte Tyrker. Basch Topsi er Chefen eller Generalen over Artilleriet, der stedse er en Mameluk, som udj Europa kan være en meget Maadelig Constabel, men hos Maurerne spiller en stor Rulle; naaer han kan træffe Skiven, Troer De han er en stor Artillerist. – Beduinerne eller Bønderne fra Indre Landet, som er til Hest og kaldes Spahia, de forstaae Godt at manøvrere med Deres Gevær og Hest. Ligeledes haves Sioavi til Hest – disse ere meget Stridbare folk." (Af Sioavi er 3000 Mand regulære Tropper, medens 7000 Sioavi og alle Beduinerne nærmest Tunis, 50.000 Mand, ikke er regulære Tropper).

– „D. 4de November 1801, som var en Onsdag blev Flaget heist Kl. $11^1/_2$, (gav et Maaltid for Consulerne), heele Divanets og Beyens Musik – gav Penge; beværtede med Caffe og Moriske Confecturer, kostede 154 Spanske Piastre; spiste til Middag hos den Holanske og Americanske Consul, min Kone, Jfr. Olrik, Ferd. og ieg, Comd. Kofoed, Capt. Elbrecht, Lt. Holsteen, Doctoren, Hr. forvalter Hetting, havde Trompeterne i Land. Alle Consulater havde Flag til." (Løjtnant Holsteen er vistnok FRED. CHR. HOLSTEN (1783–1816), død ugift som fhv. Kaptajn. – Hetting havde været Forvalter ombord i

„Sarpen", maaske den exam. jur. E. F. Hetting, der tog Eksamen 1790, blev Sorenskriver i Norge og døde 1836). – D. 5. November var han igen paa Bardo sammen med Kommandørkapt. Koefoed, og Sappa Tappa fremkom her med et gammelt Krav om 12.000 P. f., som tilhørte Mustapha Coggi, der var gift med Beyens Søster; Pengene havde været ombord i et dansk Skib, der blev taget af en engelsk Fregat. Han havde desuden mange Pretentioner, der ikke stod paa Listen over Presenterne – (Beyen fordrede bl. a. Juveler, en kostbar Flint og en diamantbesat Dolk (Attagan), hvad Koefoed afslog). – „Fik The Serviset igien og Thebollen. ..... fik Brev fra ..... Mariana Stenca, ledsaget med en Ring, han gav tilbage igien. Comand. besvarede samme. – skal bringe paa Søndag 174 Pik Klæde til Bardo." – D. 8.: „Var til Audients paa Bardo ..... Vi var hos Sappa Tappa, han modtog Uhre og Penge, giorde sig vred for Brocaden, maatte tage den igien. Kom til Beyen. der var vred, at vi havde glemt Doletti – er Gouverneuren i Byen, En Tyrk- og Kajten af Campen" (Generalissimus), „som han sagde var storre Folk, den første sagde Beyen var større end han". (Regenten i Tunis kaldtes fordum Doletti.) „Jøderne fra Algier kom og klagede – Beyen dømte, at Comand. skulde udstede Vexel paa Livorno paa 30 Dage, og kom samme protesteret tilbage, skulde jeg betale Dem strax ud her". – D. 9. spiste han hos den amerikanske Konsul i Anledning af et engelsk Flaadebesøg. – D. 10.: „var paa Bardo. Comand. maatte tilstaae Sidi Jussuf present som Sappa Tappa og Minister, maatte accordere 143 Reiser „(Chefer)" 4 pik Klæde hver i steden for 113 Reiser". – D. 12.: „Sendte den Algierske Consul en Guld Daase paa Comand.ens Anmodning, som han sendte tilbage og sagde, han var intet Barn; jeg gav ham ingen anden. Var i Dag hos Doletti ..... 1 Uhr med Guld Kiæde, en Diamants Ring og et stykke Satin ..... den tunesiske Admiral kom, fik et Uhr med Perler, 1 Diamants Ring, 12 Pik fint Klæde..... Købt Hamekens Møbler for 600 p. ftes". – D. 13.: „sendte Klædet til Ministeren Sidi Jussuf paa Bardo, fik det igien; at Brodere paa sagde han, det var for fint, han vilde selv skikke Comandeur Kofoed Prøve af Klæde, og hvad Couleurer han vilde have. Brev fra Mariane Stenca i Ministerens Navn om Present til Beyen. – Ministeren begierede til Schek Medina eller Politiemesteren i Byen 100 p. ftes, 4 Pik Klæde, et Uhr".

– D. 14. Novbr.: „En ydmygende Scene. I Morges var på Bardo, men da Beyen holdt Justitie, maatte vi blive til Retten var forbi. Beyen kom og gik for at see paa nogle Bygninger, maatte staae fra

om Morgen Kl. 8 til Middagen Kl. 12 – dette var for at Chikanere Commandeur Kofoed.

Endelig fik vi Audience, Commandeuren vilde paa ingen Maade accordere Presenterne. Beyens svar var, det vilde være upassende for ham at begiere noget, men hans Minister havde Erindret at begiere Beyens Rettighed. Commandeuren sagde at han vilde seyle og var upasselig, Beyen bad ham at kom̃e igien i Morgen. – Sapa Tapa sagde han havde faaet sin Present 12.000 Sp. P. Talte med Beyen af Porto farine" (Porto Farina) „som erklærede Bielkerne gode – vilde for 12 Pund Kugler have Krudt. Betalt paa Bardo til Muhamed R. ..... 25 Venetianske Zeqviner, skal endnu have et Uhr. – I Eftermiddag var hos Kajten af Porto farine, fik et Guld Rept. Uhr, en Diamants Ring, en Guld Daase med 20 Zeqviner udj. – begierede endnu et Par Pistoler belagt med Guld, Klæde og 2de stykker Brocade – 1 Tunesisk Pik er 1 Tom̃e og 8 Linier større end en dansk Alen."

(I sine fornævnte Optegnelser anfører C. C. Holck: „Beyen har, naaer han holder Iustitie, 4re Personer, der Ere meget Høye og Svære Folk og kaldes Basch Schatter. De skal stedse have været Christne, da De tages af Mammelukkerne. Deres Officier kaldes Schiaus Selem, som Raaber for at forkynde Beyens Ankomst for Folket: Selem ou Rakmet alla Sious Selem, og de 4re Basch Schattere ere Dem der er nærmeste om Beyens Person for at forsvare ham, om nogen uvedkommende skulde nærme sig. De ere meget stærkt Armerede med Sabler, Dolke og Gevehrer; naaer Beyen tager ud med sin Musik eller som den kaldes Nubaen, følger De paa Siderne af hans heste. Deres Forretninger er at være paa Siderne og Beyen nærmest i Iustitie Sahlen, og hver Eftermiddag Kl. 3 slet, eller som De kalder Lasser /: det er paa en Tid, at der Raabes fra Moskeerne til Bøn:/ der omringe De en stol der sættes i Iustitie Sahlen, som skal forestille som om Stoer Herren sadte paa sam̃e, og saa opføres der Musik for at vise at Beyen er Stor herren lydighed skyldig, Torsdags Eftermiddag Undtagen, da Stor herren holder Musik hos sig selv").

D. 15. Novbr.: „Den americanske Consul spist her i Dag til Middag – Kajten af Porto farine bragte sin heele Present tilbage, fik ham til at beholde alt paa De 20 Zeq. nær, som han fandt var for ringe en Present." – D. 16.: „var paa Bardo. Commandeur Kofoed tog afsked med Beyen, som sagde til Comand. at han vilde skrive Kongen af Danemark til om presenter til sig selv. Comand. var hos Sapa Tapa, som begierede Porcelainet tilbage og Sølv Kaffe Kanden samt en Sølv Presenter Bakke. – var hos min Vert Prinds Sidi Ismael

Bey, gav ham en Guld Daase, vil have et Repeteer Uhr". (Han var Søn af en ældre Broder til Sidi Hamuda Beys Fader og altsaa nærmere til Tronen, men fandt sig dog i at blive forbigaaet). – D. 17.: „Beyens Doctor Mr Mai giorde Vissite. Haggi Junes Ben Junes var her – udstedte Vexel til ham, nemlig Com. og jeg gav bevis for at betale ham om 4re Maaneder, ifald der kom protest, 5500 p. de Tunis; ligeledes udstedt i Dag til Casnadaren Haggi Stellen stor 2000 Sp. P. ftes, som Hameken skyldte disse Personer".

Samme Dag skriver han til sin Svigermoder (det er det eneste berede Brev fra Familien i Tunis til Danmark): „Uendelig mange Forretninger giør at ieg skriver min kiære Moder et meget kort Brev til. – Min Gode Jette har nok i sit Brev meldt vores Ankomst hertil, som var i 4re Dage fra Livorno .... Gud være Evig lovet at vi har vores udkomme og Lever vel, Gud give min Elskede Kone og Liden Dreng God helbreed og lade os nyde mange Glade Dage i dette fortræffelige Land. ..... ".

Dagbogen 18. Novbr.: „I Morges gik Comandeur Kofoed og forrige Consul Hameken ombord". (Fregatten sejlede samme Aften). „ ..... ved min Hjemkomst viste Peres mig bevis fra Hameken, at han skulde have 1060 Tunesiske Piastre ..... Hameken skylder endvidere Baba Muhamed som er Drogmand" (Dragoman = Tolk), „2de Mabub" (tunesisk Guldmønt = $4^1/_2$ tunesiske Sølv-Piastre) „samt Peres adskilligt meere han har udlagt for ham".

– I en Rapport af 23. Novbr. til Admiralitetet (2499/1801) skriver Kommandørkaptajn Koefoed: „ ..... efter at have presenteret den nye Consul for Landets fyrste Beyen blev det Danske flag opsadt paa Consulat Huuset d: 4de November med alle de Ceremonier som i et Land som dette giøres nødvendig, for at holde flaget i sin tilbørlige Agt. Efter at Consulen var indsadt, mødte der utallige Chicaner ved Presenternes Uddeling og til at handle med disse Slags Mennesker behøves meere phlegma end den Jeg besidder, detailler af alt dette haver Jeg meldt den Kongelige Africkanske Consulat Direcktion ligesom og hvad der er passeret med Vice Consul Hamćken og mit forhold for at faae dette skadelige Menneske fra Landet, som endskiøndt den haver kostet noget, troer Jeg dog at have giort vel ved nu at have ham om Bord i Fregatten Thétis saaledes at have forebygget alle viidere Konster af ham til at faae Penge og agter Jeg at holde ham om Bord som Arrestant indtil Directionen viidere befaler hvad der med ham skal foretages ..... "

Dagbogen 20. Novbr.: „leveret Mariane sin Guld Daase og Solitair Ring fra Comandeuren, bad om en Nye Drogmand Tyrk,

gav til Mariane, som de Christne Slaver skulde have i anledning af freden, 35 venetianske Zechiner. . . . . gav den Sorte Nægresse afsked, da hun tog Mad hiem og kastede Kaffen langs Kiøkkengulvet". – D. 21.: „Baba Mahomed tog til Bardo for at presentere den Nye Drogmand Tyrk" (Sidi Achmed). „Fik en ny Maur Seide til at side i Porten og holde Værelserne rene. . . . . Kl. 12 kom den Franske Mameluk, som er Drogmand for mig, bragte Tyrken med som Beyen gav mig til Drogmand og befalede ham at passe mig vel, og forebygge alle Kiedsommeligheder hieme i huuset. . . . . Mariane Stinca, Garde Golfo og Secretair for den udenlandske Correspondence, han er født i Napel og er en Slave, sagde mig, at han af den Svenske Commandant havde Faaet Rept. Uhr, Guld Daase, Ring, Sukker, The, Café, Klæde etc. etc. – Var hos Værten af huuset Sidi Ismael Bey vilde have R. Uhr og flere Ting, var ikke fornøiet med sin Daase". – D. 22.: „jeg kom til den Engl. Consul at spise til Middag, min Kone var syg. Leveret Dromændene Deres Sølv Uhre med Sølv Kiæder og hver en Sølv Tobaks Daase og 4re Pik Klæde. . . . . hos den Engl. Consul var den Sv. Charge d'aff. (Fraumerie), siden kom Capt. Frank, spilte Whist". – D. 23.: „Fik en Nye Pige ved Navn Angelicka fra St. Pierre – var Slavinde." (I 1798 havde Konsul Hammeken i Tunis i Anl. af en Meddelelse, Regeringen hade modtaget om, at tunesiske Korsarer havde bortført Indbyggerne paa Øen St. Pierre ved Sardinien, hvoriblandt den danske Konsul med Familie, Tjenerskab og Ejendele – faaet Ordre til at kræve af Beyen, at de sattes i Frihed og fik deres Ejendele tilbage. Det ses ikke, hvilket Resultat der kom ud heraf, men i 1799 blev de paa St. Pierre tagne Slaver løskøbt af Kongen af Sardinien. Mellem C. C. Holcks Papirer findes en Kladde og 2 Renskrifter (1 Ekspl. ligger ogsaa blandt Skiftets Akter) af en udførlig Beretning paa Fransk om de Grusomheder, Tuneserne gjorde sig skyldige i ved Overfaldet paa St. Pierre d. 3.9.1798 og under Beboernes Transport til Tunis og deres Ophold der. Denne Beretning, der slutter med en flammende Opfordring til de europæiske Regeringer om at gøre en Ende paa saadanne Skændsler, er i det hele en let omredigeret Gengivelse af en ældre Beretning, men med Tilføjelser om Fangerne, af hvilke de gamle, Børnene og de svage, der ikke kunde bruges til Slaver, uden nogensomhelst Hjælp blev efterladt paa Gaderne i Tunis. Her siges det bl. a. nu, at alle de kristne Indbyggere, og navnlig Konsulerne tog sig af dem og hjalp dem ikke alene med Penge og Klæder, men gav dem Ophold og Kost i deres Huse igennem 5 Aar. – En af de nævnte Renskrifter viser C. C. Holcks Haandskrift). – D. 26. Novbr.: „sendt min Drogmand

med en Guld Daase og 1 Guld Uhr til Grand Duanieren med et Italiensk brev; i Efterm. kom Kajten af Porto farine, Viceadmiralen Mustapha Arnaut, 2 Tyrker og Secretairen. De drak Caffe – Consul Nyssen kom, Talte om det, Beyen havde sagt, der er 3 Maader at Tale paa, den med Anstændighed, den med Friehed og den med Uartighed". – Af et Notat d. 27. Novbr. ses det, at C. C. Holck holdt Heste og Muler, men „fra denne Datum til den 7. Januari 1802 kan intet anføres, da Noten er bleven borte i England mellem mine Papirer, hvor endeel mangler".

1802

Dagbogen for 1802 begynder med en Indførsel, hvortil han ikke har behøvet de forsvundne Noter: „udj Aaret 1802 d. 3. Januari kom min Kone i Barselseng Kl. 10 om Aftenen med Peter Carl Christian, der er en Sund og Frisk Liden Dreng." – D. 7.: Beyen bad ham skrive til den danske Regering om de 12.000 spanske Piastre fortes, som tilhørte Mustapha Coggie. – D. 8.: „Ramazans Tiden eller Maurernes Faste. – betalt Drogmændene og mine 2de moriske betientere 30 P. de T. til Sorbet i Ramezanstiden, som brug er". – D. 17.: „Der kom paa Reden 2de Tunesiske Corsairer, som har giort en deel Christne Slaver". – D. 18.: „I Dag leyet et Landsted paa la Marsa." (15 km N.Ø. for Byen Tunis i Nærheden af Carthagos Ruiner) – D. 19.: „2 Lejre, som bestaaer af 20ve Telte, 25 Mand i hvert Telt, under Kajten af Campen Ben Ajets Comando, som afgaaer for at indkræve Skatterne."

D. 2. Februar: „gav en Mabub til den Catholske Pater som bragte et Indviet Lys. – gav mine Catholske Piger samme." – D. 3.: „Kom forbi med en Dukke som er Enden paa Ramadan." – D. 4.: „I Anledning af „den lille Paaske" gratulerede hos Beyen, Sappa Tappa m. fl. – D. 7.: „var paa Bardo, hvor et Firman blev oplæst af Grand Singioren" (Tyrkiets Hersker), „at Egypten gaaer tilbage til ham, derefter blev holt Bøn, der blev holt Musik og Canonerne hørtes paa alle Casteller – alle fik Caffe, Sorbet og stænket med Rosenvand, 4re og 4re Personer kom at kysse Beyens haand – gav ud paa Bardo 12 Piastre ftes d'Esp. til Slaverne som brug er." – D. 9.: „kom Beyens Musik og spilte for mig, fik 16 Piastre ftes d'Esp., om Eftermiddagen kom Vivanets Musik, fik 6 Piastre ftes d'Esp. og de andre som til Paasken, fordi Storre Kairo og Alexandrien er kommen tilbage til Grand Herren." – D. 26.: „hver Fredag er det Maurernes hellig Dag, da Stadens Porte lukkes i Tunis og i enhver Tyrkisk eller Mahomedansk Stad naar Maurerne Raaber til Messe. Aarsagen dertil

er, at der er en gammel Tradition som siger, at en Fredag precise Kl. 12 om Middagen, naar Indbyggerne ere i Mosken eller Kirken, skal Byen blive indtaget af de Christne. . . . . Tripoli i Barbariet . . . . Blokkeret af den Svenske Esq. under ad. Cederstrøms Commando."

D. 12. Marts: „Sidi Ismael Bey sendt Bud og begieret et Engl. Uhr." D. 15.: „I Dag kom den danske Fregat „Tritton", ført af Capt. Berger, til Ankers paa Reden." (JOHAN HARTVIG ERNST VON BERGER var født 1757 og døde 1809 som Kommandørkaptajn). – D. 16.: „gik til Bardo, meldte Freg. ankomst til Beyen, som spurgte mig om det var en stor Capte, hvortil jeg svarede, at han var af 1ste Rang." – Paa Grund af haardt Vejr kom han først næste Aften ombord hos Kapt. Berger, der havde 6 Stykker Klæde, 3 Geværer, 2 Par Pistoler og 11 Ure med Kæder med. Den følgende Morgen gik han i Land med Kapt. Berger, der var indbudt til at bo hos ham. – D. 19.: „var paa Bardo. Beyen begierede af mig Krudt fra Fregatten ved Ministeren, som sagde, de havde intet, jeg nægtede Beyen samē." – D. 20.: „Fik Audience hos Beyen med Capt. Berger, fik Caffe, spurgte om Nyt. – derfra gik til Ministeren, fik Caffe – kendte Capt. Berger fra Cartago – var hos Hr. Gay fik Caffe og Liqueur. – bragte 3de Gevæhrer og 2 Par Pistoler, 6 stykker Klæde og 7 Uhre med Kiæder, deriblandt 4re Repeteer Uhre – Ministeren talte om Presenter Bakken . . . . " Herefter omtales Presenternes Fordeling. Man undlader ikke at vise ham de amerikanske, meget kostbare Foræringer.

D. 21. Marts kom han efter Beyens Anmodning til Bardo. „Blev opkalt til Beyen i hans Sove Kamēr; da jeg kom ind saa jeg Beyen sidde med mine Pistoler afskruede for sig, han viste mig samē og spurgte mig om det var Guld; jeg tog dem i haanden, saa paa dem og svarede: Geværerne ere Messing Godt forgyldt og Pistolerne Sølv med en Tynd Guld Plade. – Beyen havde ikke ventet sig det, da han troede jeg skulde paastaaet at det var Guld, som Comandeuren havde lovet. Beyen sagde til Ministeren som var nærværende: Consulen er en Ærlig Mand; Beyen sagde mig: var Commandeuren her skulde jeg sætte ham Gevehrer og Pistoler i Hovedet. – Jeg forestillede Beyen at det paa ingen Maade var Commandeuren eller Commissionairernes skyld, da det gik igennem saa mange hænder, inden det kom hertil – ej heller var det Fabrikken i Vairsseille „(Versailles)", der havde skylden; da man „(derfra havde)" bestilt med Guld beslag, var det skeet . . . . . ". Han lovede Beyen andre Geværer og Pistoler og bad ham give sig Maal, hvorledes han vilde have dem. Det endte dog med, at han fik alt tilbage, ogsaa 7 Ure, Klæde og en Diamantring.

– D. 22. Marts: „Fik af Capte Berger forærende 6 Stole, 1 bord af Eg, betræk paa Stolene. ..... Døbte min Søn selv i Eftermid. Kl. $5^1/_2$; vare Faddere Capt. Berger, Lt. Berg" (JOHAN PETER BERG, f. 1782, † 1826 som fhv. Kaptajnløjtnant og Toldinspektør i Stubbekøbing), „forv. Hertz, Doctoren fra Fregat, Secretair Steenersen" (alle fra Fregatten „Triton". – Steenersen er maaske CHRISTOPHER MOE STENERSEN, f. 1771, der 1798 tog Afsked som Fændrik i Nordenfj. gew. Inf. Rgt. og samme Aar tog dansk juridisk Eksamen, hvorefter han senere drog udenlands og døde ugift i Vestindien), „Hr. Fraumerie Svensk Chargé d'Aff., „Hr. Levingston" (engelsk Købmand), Mr. Clark, min private Secretair Jullien. Min Kone bar Barnet og Mlle Olrik holdt huen. – Barnet blev kaldet Peter Carl Christian." (– Samme Dag skrev Kapt. Berger nogle venlige Ord i Stambogen: „Lykken forfølge Dem værdigste Kone ..... ") – D. 26. gik Kapt. Berger ombord – og fik Beyens Geværer og Pistoler og næsten alle Urene med. Samme Dag havde den tyrkiske Dragoman stukket en Maurer i C. C. Holcks Tjeneste i Laaret med en Attagan. Sagen blev forligt „ved 2de Skrivere" den næste Dag, saaledes at Maureren fik 25 Pst de Tunis. – D. 28.: „den engelske Consul bad mig forvalte de Engl. Affairer i hans Fraværelse, som jeg lovede ham." – D. 30.: „Den Am. Consul kom og talte, om ieg vilde giøre Forlig for ham med den Bat. Consul, som jeg gik til og bragte det nogenledes i Orden."

D. 1. April: „Den Bataviske Consul Nyssen og den Americanske Consul Eaton kom her i Aften; forligte Sagen imellem Dem, gav hinanden hænderne, og ieg brændte Deres kiedsomelige Correspondence imedens De var her, saa alt er bragt i Rigtighed og De vare Venner fra denne Dag af." – D. 2.: „Heiste Flaget til Ære for mit Fædrenelands Forsvarere d. 2. April 1801 paa Kiøbenhavns Reed." – D. 7.: „I Aften fik Contracten af Consul Nissen paa Haugen paa Landet." – D. 9.: „Fik Sehle tøyet og Vognen fra Mdme Soler som ieg har kiøbt for 650 p. d. Tunis." – D. 28.: „Fandt en Scorpion i Sophaen i Sahlen."

D. 9. Maj: „var hos den Engl. Consul ..... kaldte mig og Mr. Clark ind udj i et andet Kamer og bad mig, om Mr. Clark i hans Fraværelse skulde Døe, jeg da vilde tage mig af De Engl. Affairer." – D. 14.: „Rejste paa Landet i Dag med min Familie for at blive der i Sommer".

– I Byen havde de hyppigste Gæster i Hjemmet været den svenske Chargé d'affaires Fraumerie, den engelske Vicekonsul Clark, den hollandske Konsul Nyssen og hans Brødre, den amerikanske Konsul

Eaton og Hr. Levingston (Livingston), ligesom Dr. Gai (Gay), der var Familiens Læge, og den engelske Konsul Magra jævnlig havde været Gæster hos dem. Ogsaa Bascia Cassak havde været der.

Under Opholdet paa la Marsa gik han næsten hver Morgen til Stranden og iagttog de Skibe, der gik ind eller ud. Senere paa Dagen var han i Reglen ude at spadsere med Familien, flere Gange i de smukke Haver ved Landstederne, saaledes i Kajten af Porto Farinas Have, der tidligere havde tilhørt Beyens Fader, Sidi Ali Bey. De gjorde ogsaa Ture til Vogns, f. Eks. til Byen Sidi bou Said, eller de red ud. Adskillige tunesiske Notabler og en Del af Konsulerne havde deres Landsteder her, og med flere af Konsulernes Familier var der selskabelig Forbindelse. Adskillige Venner og gode Bekendte kom ud paa Besøg, overnattede af og til eller var inviteret til længere Ophold. Hyppige Gæster paa la Marsa var Fraumerie, Vicekonsul Charles Nyssen, Clark og Kaptajn Frank fra la Golette, men ogsaa Eaton, Dr. Gai og den hollandske Kaptajn Humbert var der jævnlig. Kaptajnen var af den hollandske Regering stillet til Raadighed for Beyen til Fortifikationsarbejde. – Flere Gange maatte C. C. Holck naturligvis til Byen, bl. a. d. 1. Juni, da han rejste til Bardo i sin Vogn, fordi Beyen var utaalmodig over, at de 12.000 spanske P. f^{tes} ikke blev udbetalt. – D. 4. Juni saa han om Morgenen en dansk Orlogsfregat komme ind paa Reden. Næste Dag tog han ind til Golette og derfra ud til Fregatten; det var „Triton", og han blev ombord om Natten. – D. 7. Juni var han paa Bardo, hvor han overgav en Sølv-Præsenterbakke og en diamantbesat Gulddaase, som Capt. Berger havde haft med. „Fik samē tilbage igien om Efterm. fra Sidi Jussuf med et uartig brev, som jeg strax besvarede ret Godt at han fik ikke anden Daase, da jeg alene havde Kongen og Fædrene-Landet for Øynene". – D. 21.: „Vice Admiralen Ali Spandut lod sig melde at vilde komē her og blive hos mig nogle Dage".

D. 17. Juli hørte han, at Mr. Clark var syg af Rystelse og havde faaet en Blodstyrtning. – D. 19. kom en tunesisk Kaper ind; den havde taget 5 smaa Børn paa Sicilien. – D. 30.: „I Dag var det min Gode Kones Geburtz Dag – Gud lad hende Leve i Mange Aar, og Gud lad det gaae os vel".

D. 2. August: „i Consulat huuset fundet 3de Skorpioner i Skabene og 1 udj Spise Stuen". – D. 5.: „Fik brev fra den Americanske Consul Eaton om at paatage mig De am. Affairer". – D. 21. fik han en Kasse Brocade i Land og gav Beyen 8 Stykker (som blev antaget). – D. 23. og d. 24. var han ombord paa Fregatten „Thetis", der var

kommet paa Reden d. 22. og sejlede d. 24. Den Dag fik han at vide paa Bardo, at Clark „var sprungen fra 3. Etage paa Gaden". – C. F. Wandel nævner i „Danmark og Barbareskerne", Kbhvn. 1919, at Konsulen fraraadede Kommandørkaptajn Koefoed at gaa i Land, da han mente, at Beyen havde frafaldet sin Fordring; han vilde da sige, at Kofoed kun var ankret for at høre, om Presentskibet var kommet. (Dette Skib var gaaet fra København d. 11. Juni med Presenter til en Værdi af ca. 30.400 Rdl.).

D. 11.September: „I alt er 17 Corsicanere blevne Frie for Slaveriet, i Dag var den Franske Admiral paa Bardo. . . . . givet Corsair Pas ud i Dag, dette er den 42 Corsair, som er ude". – D. 18.: „blev i Dag Frigivne 22 Tabarkinere – Beyen foræret 10 Hæste til Bonaparte, sendt Mustapha Armaudt som Ambassadeur til Paris". – D. 22.: „De Franske faaet af Beyen 2de Mauriske Fruentimer Klædedragter, 1 Løve, Struds Fugle og Gaseller 60 stykker, 10 Hæste". – D. 26.: „Corsairerne bragt endeel Slaver fra Sicilien. Byttet endeel Neapolitanere for 84 Tyrkiske Slaver som kom fra Neapel, i alt 33 Neapolitanere".

D. 20. Oktober: „Reyste fra Byen i Morges til Golette. De Holandske Skibe Bat., da vi kom, samt skiød Salut for Beyen, Sappa Tappa, Admiralen og Raiserne" (Kaptajnerne). „Det var skaaler hver for sig. Da Sappa Tappa gik i Land, blev sendt med 50 Bariller Krudt i 2de Chaloupper, som fulgte ham fra Det Holandske Adm. Skib. – Sappa Tappa gav ombord hos den Holandske Admiral, foruden Stude, Faar etc., 500 Ven. Zeq. og 40 Ven. Zeq. til Chaloupperne, som bragte Krudtet. – Mødte Sappa Tappa, gik ombord med Admiral Chaloup alle Consulerne, blev Saluteret da vi kom over og Folkene i Vanterne. . . . . Admiral Dewinther er en meget behagelig og oplyst Mand". – De var overalt i Admiralskibet „Albardeveld", der havde en Besætning paa 350 Mand og førte 68 Kanoner, og han har givet en detailleret Beskrivelse af Skibets Indretning. Først næste Dag tog han i Land paa Carthago og derfra til la Marsa. – I den følgende Tid var der rundt omkring hos Konsulerne en Række Festligheder, og d. 30. Oktober spiste Admiralen og hans Officerer til Middag hos ham paa la Marsa.

– D. 2. November ankom fra Livorno en sardinisk Ambassadør, som kom for at faa Tabarkinerne fri. – D. 6. fik C. C. Holck Nøglen til et nyt Hus med Have paa Gamast, som han havde lejet af Beyens Søster. – C. 11. blev han inviteret ombord i Admiralskibet, gik ombord med Admiralen og „fornøyede mig meget godt. . . . . Admiralen

gav mig sit Portrait". Han overnattede ombord og spiste til Middag hos Admiralen. „Jeg Morede mig meget ombord, og var meget rørt ved vores Afsked fra Disse gode Mennesker". Om Aftenen sejlede den hollandske Eskadre. – D. 21.: „min Kone Syg havde en Knude udj sit bryst". – D. 23. flyttede de fra Landet ind til Byen.

D. 9. December: „Fik et faar fra Nægerlandet forærende af min Vært Sidi Ismael Bey – sender det til Kammerhr Schubart i Livorno". – D. 10.: „Kiøbt en Karet af Soler". – D. 16.: „Gav Baba Hamed 60 p. de Tunis til Hamekens Børn og Moder med den ulykkelige Familie". – D. 18. var han paa Bardo og talte med Beyen og Ministeren om Presentskibet (ført af Kapt. Nicolaysen), der var kommet den foregaaende Dag. – D. 24.: „Min Kone sendt Hamekens Pige Lidet Tøy og 20 P. de Tunis". – D. 30.: „Min Kone sendt Mlle Rosa et brev med 6 mabub, 1 Domt. Vin, Caffe, Sukker, Kiød".

1803

Fra 1803 og til Afrejsen fra Tunis anfører han næsten hver Dag Vindretningen og Vejrliget.

– D. 21. Januar 1803: „Baba Hamed Drogmand faaet 500 p. de T. til Laans for at kiøbe sig Et huus". – D. 23. kom Kanonerne fra Presentskibet i Land.

D. 10. Febr. var lille Ferdinand syg og spyttede Blod. – D. 14.: „I Middags var opstand imellem de nye Ankomne Arnauds og De gamle Tyrker som varede i 2de Timer, De havde sluttet Dem inde udj Beyens huus i Byen. – Vice Admiralen Ali Spandut og endeel Hamper" (Soldater af Beyens Garde) „bragte Sagen i Rigtigheed, saa at De gik til Deres Garnisoner. ..... kiøbt en Græsk Medaille i god Stand for 11 p. d. T.". – D. 16.: „Kiøbt af Peres Senzaler 1 Grækisk Penge i Guld for 10 P. d. Tunis". – D. 19.: „kiørte til Bardo i en maurisk Vogn ..... bragte 5 Gevæhrer og 5 par Pistoler indlagt med Guld, 2de Rep. Uhr med Diamanter paa Viserne og 2de Guld Kiæder til Ministeren. – 1 Simpelt Uhr med Kiæde til Mahommed Reccid. – Givet Slaverne paa Bardo 20 P. d. T. – givet Cheffen for Artilleriet 20 Mabub eller 90 P. de.T. – Kayen af P. farino givet 1 Par Pistoler med Guld beslag. – I Eftm. var Vice Ad. Ali Spandut her og fik sit Uhr. ..... Talte med Ministeren om de 12 Tusinde Pst. ftes som Beyen fordrer efter Afdøde Minister Mustapha Coggia". – D. 20.: „Baba Hamed bragte 2de Rep. Uhre til Bardo – bragte mig Brev fra Ministeren i Beyens Navn". – D. 23.: „I Gaar

kom en Græk ind paa Reden med 350 Arnauths". – D. 24.: „Fik Brev fra Mariane Stinca i Ministerens Navn om at betale det halve, som jeg har tilbudt, med 6000 pftes. . . . . I Dag ankom et Græsk Skib med 350 Arnauths". D. 25.: „Fik brev fra Mariane Stinca, at Beyen troede at have givet i Commission til V. C. Hameken om 10 Køer og 8 Stude, 2 Tyrre som var vandte at trække Karrer, dernæst vilde blive til de 6000 p. ftes ankom. Besvaret strax Marianes brev". C. F. Wandel nævner, at Konsul Holck havde indberettet, at Beyen var tilfreds med, hvad Presentskibet havde bragt, og at han havde hævet 1700 P. ftes til en Present i Anledning af Beyens Gemalindes Nedkomst, samt at han havde protesteret mod Beyens Forlangende om de nævnte Kreaturer, men lovet at skrive hjem om det. – D. 26.: „Brev fra Kayen af Porto farino i anl. af det Uhr, han har bedet om". D. 28: „skrevet Vice Consul Manucci og tilsendt ham De begierte 50 p. d. T. til Laans. . . . De Tyrkiske Soldater Arnaudts som kom Forleden Dag, skal gaae igien".

D. 1. Marts: „bud fra Sidi Ismael Bey om meget fint Krudt, Daasen af Guld og Guld Rep. Uhret, V. C. Hameken havde lovet ham. . . . . Lod Baba Hammed bringe noget Tøy, som jeg gav Hamekens barn og dets Moder". D. 4. Marts: „Jeg giorde den Americanske Esq. Chef og Consul Cathgarth fra Algier og De andre Skibs Chefer Vissite. – I Morges vilde de gaae ombord, men Hagi Unis vilde ikke Lade Dem gaae, sagde at Esq. Chefen og en Capt. maatte blive i følge af at De, nemlig Beyen vilde først have Eatons gield betalt". (Hagi Unis var Douanier).

D. 5. Marts: „Vind Sydl. Veyret meget haardt. Regnede og blæste Stærkt. Veyret i Dag har været meget besynderligt, hele Dagen har Luften været meget Disig, og en Rød skiær i Luften som giorde alle Gienstande røde; Kl. 12 om Middagen var det som en Formørkelse, da jeg næsten ey kunde se at skrive, Folkene følte at det Qvalmede Dem for Hiertet, Kreaturerne i stalden var urolige og brækkede . . . . alle Symtomer var der af et Forestaaende Jord skiælv, /: som vi Gud skee Lov ey Fik:/. Nogle Gange blev Luften klam, Regnede meget lidet, men de Draaber som faldt var Svovel og fin Sand, som gluttede hvor det faldt; mod Aftenen blæste det haardt, Vinden Sydlig og S.O., Luften klarere men dog Tyk og Maanen skinnede meget Svagt; saa ingen Skyer heele Dagen og Luften Tyk over alt, kunde ikke gaa uden for en kort Distance, i Aften meget koldt, men Godt Veyr, dog kom der imellem stærke Vindstød af S.O. – I Eftermiddag kom Consul Eaton for at giøre mig en Vissite, sagde mig at han paa

Bardo havde været meget opbragt mod Ministeren Sidi Jussuf og sagt ham Sandheden i Beyens Nærværelse, da han alene var Aarsag udj at Esq. Chefen og Americanerne maatte blive i Land. Mod Aftenen sendte den am. Esq. Chef mig et bud med mange Undskyldninger at Forretninger af Vigtighed holt ham hiem̃e, derfor bad han mig at giøre ham den Ære at kom̃e til sig da han havde en Sag af Vigtighed som han vilde Raadføre sig med mig om. Man bad mig at sige God for Consul Eaton hos Hagi Unis Ben Unis, da han vilde give mig Fuldmagt at trække 7000 Sp. Pstftes paa ham, ifald hans Skib i Livorno var solgt, men var bemeldte Skib ikke solgt, skulde Skibet sendes til Tunis. Mit Svar var at min Formue tilbød mig ikke at Cautionere for nogen, det eneste som kunde giøres i følge af den gode Forstaaelse der Herskede imellem den Americanske Regiering og den Danske Konge, vilde jeg endog paatage mig, at sige God, om Vexlerne udeblev, Naar Esq. Cheffen med den Am. Consul Catgarth fra Algier samt en Orlogs Capt. og Charge d'Aff. Doctor Davis vilde give mig skriftlig at De Americanske Statter vilde Godtgiøre min Regiering, om man ikke betalte Vexlerne, som jeg havde sagt God for, til Forfalds Tiden. – De takkede mig meget og gav mig hvad jeg forlangte skriftlig under Deres haand. – Jeg tilmeldte Directionen strax hvad der var foregaaet. – Hagi Unis Ben Unis var fornøyet at jeg tog mig det paa, med de andre Consuler vilde han ikke have at bestille og nogen havde endog nægtet at vilde hielpe Dem. Den franske Consul sagde at han vilde hielpe Dem, men paa Condition at han vilde have en skriftlig Tilstaaelse at uden Den franske Nation var de ikke bleven hiulpen. Jeg Saa der en Scene der var meget ydmygende og næst Hamekens som dog ikke var saa Gal har jeg ikke seet Magen. – Esq. Cheffen sagde mig at han ikkuns havde 22.000 p. ftes ombord – og gielden var over 30.000 Sp. Piastre, som Ministeren Sidi Jussuf skulde have af Consul Eaton. . . . . Forinden jeg tog mig betalingen paa for Eaton, begierede Hagi Unis at til Pengene kom, skulde blive som Pant den am. Consul Cathgarth og en Orlogs Capt.".

D. 7. Marts: „sagde Consul Eaton at jeg maatte have Sikkerhed, om Vexlerne blev protesteret. Andrea Poggi kom fra Hagi Junis, og bad mig skrive at jeg vilde udstæde Vexlerne – jeg svarede: naar jeg først havde fuldkom̃en Sikkerhed". – D. 10.: „I Dag Kl. $2^1/_2$ Reyste Eaton til Golette for at gaae ombord, alle Consulerne fulgte ham. . . . . Kl. 4 Afseylede De Americanske Orlogs Fregatter". – D. 11.: „Jeg har været meget Syg i Dag". – D. 13.: „havde meget ondt i

mine Øyne. ..... Den Franske Consul „(Devoize)" er en hæders Mand og altid min Wen". – D. 14.: „Gav til Hamekens efterladte ulykkelige Familie Caffe, Sukker, The og 20 P. d. T. – Peres begyndte at læse Arabisk med min Kone. .... Den Unge Pige som har barnet med Hamēken som var Vice Consul, kom til min Kone, gav hende 20 P. d. T.". – D. 28.: „Nægræssen Fraya fandt en Scorpion i Mlle Olrichs Kamēr tet ved lille ferdinands Seng". – D. 30.: „Den Am. Consul forærede min Kone en Schawl. .... Sagt Julien op i Dag".

D. 2. April: „ulidelige Smerter i min Arm. – Kiørte til Bardo i Dag da det er den storre Paaske, var hos Beyen, Ministeren". – D. 4.: „var i Cassa di Baschia, saa dem Dandse Lytten. – Soliman Aga var der, som er Chef for Daer Baschia „(Divanet)," bet. 4 Mab. og til Caffetiaren og 1 til den som passer paa Skoene". – D. 6.: „Fant en Skorpion paa Væggen til Juliens kamēr". – D. 9.: „Faaet et Kamēr til Hamekens Pige og barn, bet. 6 P. d. T. Maanedlig, givet Moderen og Barnet til Paaske Høytiden 15 P. d. T. .... Clark i en bedrøvelig Tilstand". – D. 12.: „I Morges kom Mr Clark og bad mig tage sig i mit huus, fortalte mig alle de Syner han havde haft – tog ham i huuset og fik ham til Sengs". – D. 15.: „Den Bat. Consul overfalden af 6 Tyrker som sadte Geværerne ind i Vognen for at vilde have Penge, da han kiørte fra Bardo; man havde seet det paa Bardo, udsendte Hamper som lod dem strax Bagbinde og føre til Bardo". – D. 18.: „Kl. 6 i Morges gik til Golette for at hente de 12.000 p.ftes som jeg fik fra Capt. Abs. Bartholomai. .... Faaet en Marmor Soelskive forærende af Capt. Humbert. .... Betalt Hamekens Gield til Senzalen Peres og Obergisten Hr. Eymond 626 p. ftes 8 Carub, mod at forevise mig Hamekens beviis som er udj mit Værge. Flere gange har jeg tilmeldt Directionen samē, men ikke bekommet Svar". (Den Kongelige Africanske Consulat-Direction, hvorunder Forholdet til den marokkanske, algierske, tunesiske og tripolitanske Regering henlagdes, var blevet oprettet d. 2.5.1800). – D. 21. gav han 55 P. d. T. til den Tabarkiner Pige, som har et barn med Vicekonsul Hameken, til hende, Barnet og hendes Moder, samt „Reyse Penge til denne Ulykkelige Familie 30 Pftes, som er af brave Folk sendt". – D. 25.: „min Kone, børnene, Mlle Olrik, Hr. Clark ..... kiørte i den Sp. Vogn til Gamast Kl. 8 om Morgenen og ankom Kl. $10^1/_2$ slet. .... Gud, hvor det er et Dejligt Sted". – D. 26.: „I Dag kiørte til byen og til Bardo, bet. de 6000 P^st ftes til Casnadaren, havde Audientze hos Sidi Jussuf, alt var godt; fik at vide at Tabarkinerne var Frigivne. .... Gav til den Ulykkelige Familie af Hamekens barn 30 Pftes". – D. 29.: „Clarks Drogmand kom fra Byen for at hente ham".

D. 5. Maj: „I Dag vores 11 Aars Bryllupsdag. Gud opholde os og Børn og lad os see vores kiære Fædreneland igien. – Lille Charles syg. – Kl. $8^1/_2$ kom Oberste frank fra Golette, blev her i Nat. – Mr. Clark og Am. Ch. d'Aff. Davis var her. .... Vi vare Glade og Fornøyede". – D. 6.: „Lille Charles bedre. – Denne Aften var Guddommelig, Maanen skinnede Deyligt, var med min Kone oppe paa Terrassen". – D. 15.: „I Gaar embarqverede 100 Tabarkinere – i Dag ligesaa mange". – D. 24.: „Afseylet 484 Tabarkinere". – D. 25.: „Min Kone meget Syg".

D. 5. Juni: „gik til Marsa for at giøre Vissite til M^{dme} Solair og Ch. Nyssen". – D. 8.: „Rygte om Krig mellem England og Frankrig". – D. 17.: „Fik brev fra min Fætter Holck, at hans Fader, min Oncle Døde d. 6. April 1803" (Brygger i Kbhvn. Andreas Sevald Høyelse Holck, f. 1724). – D. 20.: „var paa Bardo, Beyen leyede det Danske Skib". (Kapt. C. Carstensens Skib „Greve af Bernstorff" af Sønderborg, der netop var kommet ind paa Tunis Red). – D. 26.: „I Dag Seilede det sidste af Selskabet, som har været Slaver her, til St. Pierre i Sardinien".

D. 10. Juli: „Clark meget syg, havde Convultioner ..... begyndte at faa Syner. Lod Anders vaage over ham i Nat". – D. 12.: „Clark er gal ..... ". – Henriette Holcks Helbredstilstand havde i længere Tid været svingende, hun var snart rask, snart mere eller mindre syg, men hun havde dog – vistnok efter Dr. Gays Anordning – næsten hver Dag taget Strandbad. I 4 Dage fra 20. til 23. Juli var hun meget syg, „Nærve Syg". – (Dagbogens mange Notater om mindre alvorlig Sygdom medtages i Reglen ikke i det følgende). – D. 23.: „Fik brev fra Jullien ..... med en Secretair, som er Ex Chevalier Louis Ovidius Doublet, som bragte mig sin Quittering at han havde faaet 125 écus Maltais samt Contracten". – D. 24.: „Min Kone noget bedre, tog badet i Dag – Jeg har været meget syg, i Formiddag Laae jeg. – Mr Doublet er 53 Aar Gam̃el, har 4re børn etc., har været Secretair for den udenlandske Correspondance paa Malta". – D. 25.: „Mr Doublet begyndte at læse med Ferdinand". – D. 29.: „Kom i Dag et Dansk Bark Skib, de 3 Venner, ført af Capt. Wogens ..... kom fra Livorno, har 1 Rais og 39 Tyrker ombord som har været Slaver i Livorno. .... Brev fra Consul Cathcart i Liv., at Eatons Gield var bet. og min Caution hævet". – D. 30.: „I Dag min Gode Iettes Geburtzdag, hun finder sig vel, Gud opholde og bevare hende". – D. 31.: „Min Kone begyndt i Dag sin Cour, Hr. Gay har ordineret hende. Børnene og min Kone badet sig. .... Min Kone Syg i Aften".

D. 1. August var hans Hustru meget syg, men badede dog. – Han

tog til Golette og gik ombord i det danske Skib, hvor de nævnte Tyrker netop var kommet for at hente deres Tøj; de blev trakteret med Likør; men den Flaske, han fik skænket af, viste sig at indeholde „Terpentin Spiritus". Han siger selv, at det var en Lykke, at han just kom ned i Kahytten og blev budt først, da Tyrkerne ellers vilde have troet, at Kaptajnen vilde forgive dem. Han spyttede det straks ud, men noget maa han have faaet ned: „havde usigelige Smerter i Maven og Brænden i halsen, da jeg Dog Drak meget Melk, Smerter heele Natten og krampagtige Anstød . . . . ". – D. 2. nævner han, at Hustruen har Hovedpine næsten hver Aften. – D. 5.: „kom af sig selv Beyens Familie Prinds Sidi Arsuna Serby, spiste her til Middag, Reyste i Aften – havde 2de Renegater med sig". – D. 11.: „En fransk Capper bragt ind 2de Engl. Brigger og 1 Sicilianer under Engl. Flag". – D. 12.: „Den sp. Consul Nogeros og V. Consul Solair var her for at sige Farvel, da De vil Reyse, da Aff. med den Spanske Regiering og Beyen af Tunis". – D. 14.: „Min Kone meget Syg. . . . . I Aften kom En Engl. Orlogs Brig paa Reden, som jagede en Fransk Avis Skib ligetil Strandbredden af Marsa". – D. 16.: „Min Kone ikkuns Maadelig . . . var hos den sp. Consul, alt er godt for det første, Vice Consul Solair skal Reyse til Spanien. . . . . Jeg var meget Syg i Aften". – D. 17.: „Min Kone ikkuns Maadelig, har Badet sig i Dag". – D. 18 : „Min Kone inderlig Syg i Aften" – D. 19.: „Min Kone meget Syg, badet sig". – D. 20.: „bad Am. Doctor Davis komme, naaer han havde tid". – D. 23.: „Min Kone meget Syg". – D. 25.: „sendt Barket med brev til Hr. Gai og Davis, – Syg i Aften af Hoved Pine". – D. 26.: „Charles Nyssen kom og fik under min haand, at Consul Nyssen havde understøttet Slaverne fra St. Pierre. . . . . Hr. Davis kom i Dag, Reyste igien". – D. 27.: „Min Kone bedre – badet sig, begyndt med sit Medicament af Piller". – D. 28. og 30. er Dr. Davis hos dem.

D. 8. September: „Americanerne paa Bardo. Beyen vil ikke antage Consul Cathgarth, gik ombord". – D. 10.: „I Em. kom Hr. Davis, fortalte mig Consul Cathgarths gemeene behandling. . . . . Min Kone meget Syg". – D. 29.: „lille Charles Syg af hoste – gaaet og baaret ham heele Natten".

D. 1. Oktober: „En Corsair taget 2de Neapolitanske Skibe og giort 18 Mand til Slaver . . . . En Corsair bragt 14 Neapt. ind som Slaver". – D. 14.: „min Kone meget Syg". – D. 20.–23.: „min Kone meget Syg". – D. 24.: „Min Kone meget Syg, har ont inden i halsen, giør hende meget ont, naar hun Taler, har hoved Pine, Suusen for

Ørenene, stikken i alle sine Lemmer og afskyelige Drømme. Skrev Hr. Davis al dette til. .... Min Kone sikkert faaet sin Sygdom af det kolde Bad, hun har ont i sin hals og blød i striber ud af samē, hun har sikkert en .... betændelse i halsen. – Gud, han velsigne og bevare hende. – Min Kone ikkuns Maadelig i Aften. Sendt Barket til Hr. Davis og bedt ham om endelig komē, da min Kone er overmaade Syg". – D. 25.: „Min Kone overmaade Syg, hendes Tunge ganske Sort, kunde ey Trække sit Veyr, ont i halsen. Hr. Davis kom, gav hende et Vometif, hun brækkede sig meget Let, fik derefter nogle Draaber, hun var meget slet; efter nogle Timer kom hun sig, i Aften var hun bedre, fik Porter at drikke med Vand udj og et stykke Ristet Brød i samē". – D. 26.: „min Kone meget bedre .... Davis lavet en Medezin i en Trakt, hvoraf min Kone faaer en Skee fuld hver Time. – Hun har nogen hoved Pine og Feber i Dag .... Vaager hos min Kone i Nat. .... I Aften min Kone meget slet af trangbrystighed, saa hun ey kunde Tale uden det giorde hende meget ont. O min Gud, jeg har aldrig seet hende saa syg – fik nogle Draaber, blev bedre. Gud, jeg var Ret nedslagen og utaalmodig i Aften og i Nat". – D. 27.: „Min Kone bedre i Dag, men Gyselig Mat, havde sovet noget i Nat – kaldte paa Davis Kl. 6, men min Kone sov, kaldte paa ham Kl. 7, da han gav hende Decocteren, Lavede China Bark til hende i Decocteren. .... vaaget i Nat hos min Kone". D. 28.: „Min Kone bedre, men for meget slim for brystet ..... Jeg var syg og har ei Sovet i Nat. .... Min Kone oppe i Formiddag $1^1/_2$ Time, men meget mat". – D. 30.: „Min Kone ikke bedre, havde heele Natten stærk D. .... klagede sig over en svær Vægt paa Brystet". – D. 31.: „Min Kone bedre, har været oppe og spist i mit Kammer. .... i Aften min Kone meget Syg".

D. 1. November: „Min Kone meget syg, det er en Ond Artet Feber, Kl. $5^1/_2$ i Morges lod hun mig kalde .... kaldte Hr. Davis, som gav hende ind at vomere paa, omsider Sov hun lidet. – Gav Doctor Davis Et meget smukt Guld Uhr, fordi han passer min Kone saa Godt". I den følgende Tid gik det langsomt fremad, dog med flere Tilbagefald, bl. a. D., som Dr. Davis sagde ikke maatte standses, og en stærk Tandpine. D. 13. giorde den amerikanske Fregat „Philadelphia" Jagt paa en tripolitansk Korsar, men stødte paa Grund ud for Tripolis og strøg Flaget, hvorefter Officerer og Mandskab (307 Personer) gik i Land og blev gjort til Slaver. – D. 22.: „var hos Beyen og Sidi Jussuf spurgte mig, hvor Present Skibet blev af, om Presenterne for Beyens Person, om 6000 pftes bliver betalt,

hvortil jeg svarede, at jeg skulde skrive om alt. B. vilde at jeg skulde fragte et Skib for at hente hans Regaler. Beyen blev jeg Eenig med, at han vilde give 4re Maaneder Tid til Svaret. – Da vi selv havde Skibe fandt jeg at det vilde være noget som jeg paa ingen Maade kunde tage Deel udj". – D. 30. rejste de alle til Byen, hans Hustru var meget syg og blev 2 Gange tilset af Dr. Davis.

I de første Dage af December var hun meget syg, derefter noget bedre, men 5. Decbr. igen meget syg „af Feberen, som hun har haft hele Tiden". Dr. Davis kom i denne Tid flere Gange om Dagen og kunde d. 9. Decbr. meddele, at Feberen var forbi. Derefter havde hun det i Resten af Maaneden ret godt, men var dog meget syg d. 24. Decbr.

Der er intet indført i hendes Stambog i dette Aar.

I 1803 har Clark, der i Aarets Løb er blevet Chargé d' affaires, været en ganske overordentlig hyppig Gæst hos dem, næst efter ham kommer Chevalier Barthez, derefter Kaptajn Humbert (fra hvem der bl. a. er bevaret en „à Madame Holck" stilet meget omhyggelig Vejledning i Akvarelmalingens Teknik) og Chargé d' affaires Dr. Davis, Dr. Gay og Konsul Eaton, den holl. Konsul Nyssen og Hr. Preben, Charles Nyssen, fransk Købmand Turk og spansk Konsul Nogeros, Kapt. Biellik fra Ragusa, Ch. Gouff, Dr. Frank fra Ægypten og „den tyske Renegat" („den tyske Mameluk Schatter"), Cezar Nyssen og Bascia Cassak, fransk Konsul Devoize, Hr. Livingston og spansk Vicekonsul Solair. (Der er bevaret et langt italiensk Brev, dat. Tunis 24.7.1803 fra Lægen Luigi Frank til C. C. Holck, der havde bedt ham om at besvare nogle Spørgsmaal, som Dr. Scheel havde opstillet i en Memorial om Pesten; Dr. Frank havde studeret denne Sygdom i Ægypten).

Det kan iøvrigt eksempelvis nævnes, at C. C. Holck i 1803 bl. a. skrev til sin Svigermoder, sin Søster Charlotte, sin Broder Ferdinand og hans Hustru, sin Svoger Meincke og sine Fætre Knud Carlheim og Iacob Holck i Kbhvn. (Sophie Charlotte Louise Holck (1764–1817), ugift. – Hans Søster Ulrica Georgine (1766–92) var 1785 blevet gift med Medejer af Røraas Kobberværk, cand. jur. Iohan Henrich Meincke, (1754–1831). – Knud Carolus Holck Carlheim (ca. 1760–1817), Dattersøn af Oberstlt. Ole Holck, Handelsfuldm. i Helsingør, 1809 Postmester i Korsør. – Iacob Elias Holck (1776–1842), Søn af Brygger Andreas Holck, var exam. jur. og i 1803 Kopist i søndenfj. Told- og Konsumtionskontor, senere Chef for jydske Told- og Konsumtionskontor og Justitsraad). – Endvidere skrev han til

Caroline Castenschiold (f. 1771 † 1831, F. C. F. Holcks Svigerinde, gift 1810 med Oberst Frederik Gustav Iacob von Suckow, f. 1781, separereret), til Obelitzes (Kommandørkaptajn Ove von Obelitz (1750–1804), gift med en Halvkusine til Henriette Holck, Cathrine Gleerup (1771–1821)), Etatsraadinde Knudsen (Sara Thomine Klingenberg (1774–1851) var gift med Deputeret i det danske Kancelli, Etatsraad (senere Konferensraad) Christian Knudsen (1752–1813)), Lovise v. Westen (Louisa von Westen (1778–1840), gift 1803 med Kaptajn Iacob August Castenschiold (1765–1828)), Fru Matzen i Altona, Fru Wilster (Anna (Annette) Juul Winde fra Aalborg (1770–1840, gift 1794 med Højesteretsadvokat Carl Heinrich Wilster (1772–1837), med hvem hun fik Sønnen Christian Wilster, Homers Oversætter. Efter at hendes Mand i 1801 var flygtet fra Danmark, blev hun 1810 gift med Kancelliraad Rasmus Palludan i Slagelse), Legationsraad Pløyen (Cand. jur. Frederik Adeler Pløyen (1764–1849) var 1791–96 Konsulatssekretær i Algier, derefter Legationssekretær i Stockholm, blev 1798 Sekretær i Departementet for de udenlandske Sager, 1802 Legationsraad, 1812 Geheimelegationsraad) og „min Ven Holtermann" (nu Kaptajn).

1810

Dagbogen viser, at hans Hustrus Helbredstilstand i 1804 har været daarlig. I ca. Halvdelen af Aarets Dage har han noteret: „Min Kone ey vel" eller „Min Kone syg". Hun har dog ofte paa disse Dage været ude at spadsere eller køre (eller enkelte gange ride), har aflagt Besøg eller været inviteret ud eller haft Gæster. I det følgende omtales kun de Dage, hvor hun har været meget syg.

Nytaarsgratulationerne er efterhaanden blevet mere omfattende: D. 1. Januar 1804 sendte han „Vissite Billietter" rundt til alle Konsulerne med Damer, til Enkerne efter Konsuler og Vicekonsuler og til de franske Købmænd (hans Kone skrev til Damerne); en stor Del af disse og flere andre kom til ham, og selv gjorde han Visit hos de fleste af dem, han skrev til. – D. 7.: „den Sp. Consul Nogeros ilde begegnet paa Bardo, vil forlade Tunis, den franske Consul slaaet Olie paa Ilden". – D. 8. kommer Dr. George Davis om Aftenen og skriver i Henriette Holcks Stambog, idet han giver Udtryk for sin Beundring og sit varme Venskab for hende. Der tales om en forestaaende Bortrejse. – D. 14.: „En Ambassadeur fra Constantine med en Suite af 150 Personer, 50 heste og prægtige Pistoler givet Beyen. – En Sious

komen fra Gr Segnioren at Capt. Pasca er Død". – D. 17.: „. . . . Hr. Manucci fra Biserta kom, Logerer her". (Han var dansk Vicekonsul). – Efter at det danske Presentskib „Continence", Kapt. Nicolaysen, var kommet, tog Holck d. 22. til Bardo og meldte dets Ankomst „og bet. De 6000 Pftcs".

(Herhen hører formentlig følgende Oplysninger, som C. F. Wandel henfører til 1804, men med en vistnok urigtig Dato for Presentskibets Afgang fra Kbhvn.: Skibet medførte 20 Ctnr. Krudt, 20 Stk. 24-pundige Karonader og 300 Skraasække. Holck havde tidligere faaet Ordre hjemmefra om at bestille de af Beyen ønskede personlige Presenter: Juvelerne, Flinten og den diamantbesatte Dolk i Frankrig, men fik nu Besked paa at tilbyde Beyen 16.000 pj.ftes i Stedet for Dolken).

D. 23. Jan. var hans Hustru meget syg. – Sammen med Kapt. Rudebeck tog han til Bardo og klagede over en maurisk Købmand, der ikke vilde betale Kaptajnen Fragten eller Overliggedage. „Beyen befalede en Arbitrage. – Som vi stod for Beyen kom en Maur ind og begierte Guds Dom af Beyen, da han beskyldte Capt. for at have Dræbt hans broder, som han til beviis havde broderens Burnus der var fuld med blod, ligeledes skal Senge Klæderne være fulde af Blod. – Capte Rudebeck blev da jeg sagde ham det, /: som jeg dog indklædte nogenledes:/, som han skulde falde i Afmagt, jeg sagde ham at han skulde ikke være bange, da om De satte ham fast, skulde de arrestere mig med, men det havde ingen Nød, da han skulde kome til at tage hiem med mig at Spise. – Jeg forestillede Beyen at jeg vilde lade mit hoved nedlægge for hans Fødder, om Capten havde dræbt ham, men at dette skede, fordi den mauriske Købmand . . . . ikke vilde betale Fragten, derfor opfandt han alle mulige Kunstgreb for at faae Capitainen til at giøre alt hvad han vilde. Beyen bød os Farvel og bad os kome igien i Morgen, da han gav Order til at Passagerene skulde kome for Beyen i Morgen og aflægge Deres Vidnesbyrd. – I Eftermiddag gik jeg og Capte til Toldhuuset hvor Arbitragen blev holdt. . . . . Da vi dog havde en Retfærdig Sag maatte vi endog underkiøbe Mauren og Jøden samt give Penge til Dem, da de ere alle storre Carnailier".

D. 24. Jan.: „Mødte for Beyen som befalede Vidnerne at træde frem. Der Declarerede baade Mauren og Jøden, at Capt. Rudebek havde været meget God imod Dem og paa alle Maader været Dem til Tieneste, at Maurerne vare Døde af Pest Sygdom. Den Maur som havde beskyldt Capitainen spyttede Beyen af og sagde han skulde

have Bastonade. – Dernæst befalede Beyen, at Domeren skulde give mig beviis, at disse 3de Maurer vare Døde af Pest". Den mauriske Købmand blev dømt til at betale Fragten, men ikke Overliggedagene. – D. 28.: „Beyen befalede en Nye Arbitrage som Dømte Capt. Rudebeck til at betale 100 P.ftes". – I Januar har C. C. Holck købt „Antikker" for 19 p. d. T.

D. 2. Februar: „Clark spiste her, er begyndt at Tude i Vin hornet". – D. 6.: „skrev Ansøgning til Direktionen om at Reyse til Italien og hiem med Capt. Rudebek. Clark spiste her i Aften, havde et godt Svinehoved". – D. 7.: „Hr. Clark begyndt at drikke". – D. 14. sendte C. C. Holck Pibehoveder og Tobak til sin Broder, Pløyen og sin Fætter Holck i Arendal (Apoteker ANDREAS SEVALD HØYELSE HOLCK (1769–1811), Søn af Bryggeren af samme Navn, var cand. pharm. og fik Bevilling som Apoteker i Arendal i 1799), og skrev bl. a. til „Cousin J. E. Holck" (den anden tidligere nævnte Søn af Brygger Andreas Holck). – D. 19.: „Bager Ovnene Lukkede af Beyen". – D. 21.: „lod Børnene holde sig fra Kiød i følge Inoculation". – D. 24.: „sendte 2de Tiger Skind i en Casse med brev til General Adj. Lindholm, som er en Present af mig" (HANS LINDHOLM, f. 1757, † 1815 som Kontreadmiral, var da Kommandørkaptajn). – D. 26. afsendte han en Række Foræringer, bl. a. Shawler til Fru Knudsen og Kammerherreinde Bille (FREDERIKKE WILHELMINE CHARLOTTE BORNEMANN (1771–1851), gift 1790 med Kmhr. Steen Bille, der i 1803 var blevet Deputeret i Admiralitetet) og „en Kurv med stene udj" til Etatsraad Sporon (Højesteretsassessor, Etatsraad FREDERIK GOTTLIEB SPORON, f. 1749, † 1811). Til Direktionen tilbagesendte han en Kasse med 10 Stk. Brocade, en diamantbesat Daase og et Par guldindlagte Pistoler.

D. 1. Marts: „En Jøde Flygtede ind for 2de Maurer". – D. 5.: „Hr. Davis fortalte mig, at den Am. Orl. Skonnert, som er paa Reden, har været inde i havnen af Tripolis og brændt den Am. Orlogs Fregat Philadelphia, som var taget af Tripolitanerne, samt giort adskillige Priser". – D. 24.: „kiøbt Medaillier for 46 P. d. T.". (Regnskabsopgiørelsen har: „Antikker kiøbt for 76 P. d. T.") – D. 29.: „Clark begyndt at drikke".

D. 1. April: „var ude at kiøre til Ariadne" (Nu El Ariana. – Dette var Maalet for adskillige Spadsereture og Køreture med Familien, af og til var han til Hest, ligesom han jævnlig ellers foretog Rideture) – „.... Hr. Davis fortalte, at siden den Am. freg. er brændt, sidder De Am. Off. indsluttede i Kieldere under Jorden".

– D. 3.: „min Kone ulidelige Smerter i sine been". – D. 4.: „Betalingen paa Bardo i denne Tid af De 6000 pst.ftes som resterede". – D. 6.: „Beyen lod sige udj De 5 Consulater at Consulerne skulde strax Reparere Kirke Gaarden St. Georgs, hvis ey lod Beyen bygge en Casserne". – D. 7.: „Tog i Dag paa Gamast mit Land-Stæd med min Familie". – D. 16.: „min Kone meget syg. .... Vores Hauge solgt til Kajten af Sfax og Suza". – D. 20.: „Doublet skrev min Kone til om at blive". – D. 21.: „fra den Af. Direction, at der er ansat en Consulat Secretair ved Consulatet i Tunis". – D. 24.: „Beyen af Tunis har giort en Present til Paschaen af Tripoli af 10 Christne Slaver og 10 Nægre". – D. 26. besøgte Beyen nogle tunesiske Notablers Landsteder, „hvor jeg giorde Beyen Vissite, saa tog han til byen for at bade sig. Beyen sendte Bud efter Caffe, som jeg sendte med Baba Hamed og Anders". – D. 28.: „Jeg tog med min Familie til Golette i Dag, spiste hos den Gl. Oberste Frank. – giorde Vissite til Kajten af Porto farino og Admiralen".

D. 3. Maj: „Clark været fuld i 14 Dage. En Neapolitaner er giort Pris af Hagi Junis Corsair, 19 Christne bleven Slaver". – D. 5.: „I Dag vores 12 Aars Bryllupsdag. Gud give os helbred og lade os leve samen udj Mange Aar". – D. 9.: „Jeg Elendig af Smerte udj min Arm". – D. 11. Maj: „Var ude at Spadsere med min Kone og Børn til Udsigten og sad der. Doublet gav lille Carl en Mandel, men Tabte samē, den lille bukkede sig for at tage samē og blev stukken af en Scorpion. Jeg som var en afstand fra Dem, saa min Kone jamre sig, – jeg kom til og saa al denne Elendighed nemlig min Kone ude af sig selv, og Barnet skrige af De Græsselige smerter. Vi hastede hiem, og for at gøre alt ret skrækkelig Stak min Kone en Torn ind udj sin Fod. Drogmanden Baba Hamed gik tilbage og tog Scorpionen, som ferdinand min Ældste Dreng havde traadt ihiel, og han var den som opdagede samē. Alle de vi mødte af Maurer spurgte vi om ingen kunde trække Giften ud af Fingeren paa vores lille Dreng; man svarede os at vi havde Manden som forstod det i huuset, nemlig Gartneren Hagi Mahamed. Da vi kom hiem var vi saa lykkelige, at han var der, da han nylig var komēn fra byen, han tog Drengen paa sit Skiød, skar med en Rage Kniv 3de Kaars udj Fingeren paa Barnet og Suede blodet af same til den blev ganske hvid /: forinden var Fingeren ganske blaae, vi havde bunden et baand neden om Saaret for at standse blodets Circulation:/. Barnet var urolig, vilde give samē Teriak, men fik intet udj ham, han sov heele Aftenen paa Mlle Olriks Skiød, og vilde paa ingen Maade ligge i Sengen, Barnet havde

en Art Feber, men al Giften var ude af Fingeren. – Da Gartneren Sidi Mahamed havde udsuget Giften Spyttede han samme ud, bad mig om en Carub, en liden Sølv Penge, gik uden for huuset, Mumlede nogle Ord og kastede Caruben i Luften. – Jeg spurgte ham, hvorfor han giorde det, hvortil han Svarede, at det var for Santen eller hans Helgen. Jeg gav ham Penge som han ikke modtog, da han derved tabte sin Kunst. – Min Kone havde Skrækket sig meget, tog hofmandsdraaber gik strax tilsengs da hun havde bekomet Tornen af Foden. – Ferdinand en resolveret Dreng som opdagede Scorpionen og Dræbte Den. – Min Kone Elendig og inderlig Syg, og jeg udj Tusinde Angester". – D. 12. Maj: „Min Kone ikkuns maadelig, Charles svet meget Stærk i Nat og har haft en Kold Sved heele Dagen, ellers Rask. – Prindsen Sidi Arsonna kom her i Formiddag, blev her til Middag". – D. 19.: „Bonaparte bleven Kayser, var hos den Spanske og Franske Consul giorde Visitte. Red langs Stranden". – D. 26.: „Capte Humbert kom og fortalte os, at han var gift".

D. 12. Juni: „Min Kone meget syg. .... En liden Corsair har bragt 20 Christne ind som Slaver". – D. 13.: „Beyen talte med mig, at Presenter ey kom. Ministeren sagde at om jeg vilde give ham 10 Pftes skulde han giøre hvad han kunde i denne Sag, gik til accord med ham da Beyen stod paa at vilde have betalning strax og sende Skib efter hvad han skulde have af Presenter, men jeg skulde betale Fragten. – Gelulli bad om at faae huuset paa 8te Dage". – D. 14.: „var hos den Spanske Consul, som med Fornøyelse vil tage imod os". – D. 16.: „Gelulli, Søn etc. kom, gav dem Caffe". (Gelullis Søn rejste d. 22.) – D. 21.: „komen paa Reden som Pris en Neapolitaner, der har 27 Mand, 2 Foresatte og 1 Præst, som er gaaet til Slaver". – D. 24.: „bet. Tripoli for hver Americansk Slave 150 Spanske Piastre ftes, ialt 40.000 p. ftes". – D. 26.: „Kl. 3 i Eft. Middag hørte Svære skud paa Golette, det var 1 Neapolitansk Orlog Skib, 2 fregatter og 1 Corvette, 1 Brig som holdt under Seil Skiød bestandig, fra fæstningen Golette blev kastet en deel Bomber, – alt rolig i Aften og i Nat. Sent i Aften forlod 2de Neap. Fregatter og 1 brig Reden. Alle Soldater gaaet til Golette fra Tunis". – D. 27.: „Adskillige Skud fra Golette, alle Canon baadene ude". – D. 28.: „Saa en Brig i Goulffen af P. farino, Neapolitanerne havde taget ved Cap Bon, en Corsair fra Tunis med en Siciliansk Prise".

D. 7. Juli: „Min Kone meget Syg .... Reyste i Dag til det Spanske huus paa Landet. .... Flyttede fra Gamast, da jeg Gad ikke være der med min Familie, naaer Gelulli, som har kiøbt Gaarden,

var der". – D. 13. gik han ombord i Fregatten „Najaden", der den foregaaende Dag var ankommet og laa til Ankers ved „Sidi Bue Saib" (Sidi bou Said); den førtes af Kapt. „Frederik Fischer" (FRIDERICH CHRISTIAN FISKER, f. 1756, † 1814 som Kommandør); Premierløjtnant Johannes Krieger var Næstkommanderende. Den nye Konsulatssekretær Lundbye kom med Fregatten. (Paa denne gjorde den senere Kommandør Jens Jacob Paludan Tjeneste som Sekondløjtnant, og i sine Ungdomserindringer, Kbhvn. 1908 p–119–20, siger han, at Lundbye „var en bekjendt, men ikke berømt Poet, en underlig Person, som ikke stod sig godt med Officererne, fordi han spilte den fornemme Mand". Han nævner iøvrigt, at Konsulen kom ombord og meddelte, at der var Pest i Tunis. HENRIK WILHELM LUNDBYE (1772–1830) vendte først tilbage til Danmark i Slutningen af 1811, idet han efter C. C. Holcks Afrejse varetog Konsulatsforretningerne, indtil den nye Konsul, Gierlew, ankom til Tunis. Lundbye var litterært interesseret, Redaktør af „Svada", og skrev Digte; i de sidste Aar, han levede, udgav han en fortjenstfuld Oversættelse af Camoens Heltedigt „Os Lusiadas"; han var Farbroder til Krigsministeren, Oberst C. Lundbye og Maleren J. Th. Lundbye, se Hauch – Fausbøll: Slægthaandbogen og Biografien i N. C. Østs „Materialier til et dansk biographisk-literairt Lexicon", Kbhn. 1835 ff., Sp. 822, 825. Han var en Ungdomsven af Dr. jur. Jens Kragh Høst, der i sine Erindringer, Kbhvn. 1835, priser hans ædle Hjerte og rene Karakter og taler om den dybe Følelse i mange af hans Digte; flere af Lundbyes Digte har han aftrykt som Bilag). – D. 14. gik C. C. Holck og Sekretær Lundbye i Land og tog fra Golette til det spanske Hus paa la Marsa. – D. 21.: „Efterretning, at den Sp. Consul Nogeros Tienner Le Bon var Død; den gamle Spanske Francisco meget Syg". Næste Dag tilbød den hollandske Konsul ham sit Landhus paa la Marsa, og d. 25. flyttede han med sin Familie dertil. Den følgende Dag var hans Kone meget syg, og d. 27. skriver han „vaaget hos min Kone i Nat. – Secretairen Lundbye meget Syg. Davis givet ham Medecin". – D. 30.: „I Dag min Kones Fødselsdag. Hun er 28 Aar gl. Gud bevare denne Gode Engel i Mange Aar".

D. 3. August: „Min Kone og jeg blev Enige om ikke at Reyse, da Secretairen er saa syg". – D. 7.: „sendte min Vogn til Tunis efter Pater Caroni og Mr. Davis, som kom. Pateren er en klog og lærd Mand. ... Morede os meget i den kloge Pater Caronis Selskab".

Efter Dagbogen synes han at have boet hos dem i nogen Tid derefter. I Henriette Holcks Stambog har han tegnet en smukt udført

Medaille til hendes Pris. Paa Forsiden ses under Indskriften „Ara Amicitiae" et blomstersmykket Alter med en Offerild og herunder „Carthagine Die XI. Aug. MDCCC IV.", paa Bagsiden en Dedikation til hende, hvor han kalder sig „Felix Caron. Barnabit. Mediolanensis." Under Medaillen er prentet:

„Ai beneficj tuoi grato il cuor mio
Come fiam̃a perenne arde sull ara
In ram̃entarli sfiderà l'oblio."

Han har ogsaa s. A. til C. C. Holck udført en fin Tegning af dennes Agat med et Minervahoved. (Tegningen tilhører nu Kontorchef H. Holck).

D. 10. Aug.: „Gud see i Naade til os, at den Fattige faar noget at spise, vi faar Hungers Nød da alt er saa umaadelig Dyrt". – D. 19. kom den nye spanske Konsul Segui og hans Familie i Land fra en spansk Fregat. C. C. Holck og Hustru gjorde Visit i det spanske Hus. Af Corsairerne blev indbragt 5 Mænd og 5 Kvinder, taget paa Kysten. „Burlande inoculerede børnene for Koe Kopper". – D. 26.: „Kiørte til Gamast, havde Baba Ham̃ed med, giorde Vissite til Sahib Tappa, som var udj Hagi Junis huus. . . . . Sendte Confect til Sappa Tappa". – D. 28.: „meget Varmt $83^1/_2$ Grads heede største heede 88 Grader". – D. 29. præsenterer han Sekretær Lundbye for Beyen paa Bardo og aflægger med ham Visiter hos de forskellige Konsuler. Næste Dag noterer han: . . . . meget Varmt. – Min Kone meget syg . . . . .".

D. 3. September: „Skrevet et afskeds brev til den brave Consul Nogeros og Gud give ham en lykkelig Reyse til sit kiære Fædreneland Spanien, Gid han her maae Nyde al den Lykke og alle de Glæder som denne interessante Mand og Menneske-Ven fortiener. – Jeg Glemmer ham aldrig. – Haabet om at sees udj i en bedre Verden er det Eneste som vi har at haabe, Gud være med ham paa alle hans Veye". – D. 4.: „Kayt Gellulli bekom̃et Tolden over heele Kongeriget Tunis. Hvad han giver for sam̃e vides ikke, da det er imellem Beyen og Gellulli – som vedbliver at være Kayt af Sfax. – Gellulli gav da han blev udnævnt af Beyen 100.000 Spanske Pst. ftes til at underholde Beyens Sko med". – D. 9.: „var med min Kone og Børn paa Cartago ved Sisternerne, hvor vi spiste Frokost". – D. 14.: „Leyede Hassan Cassans huus, hvor jeg var, da jeg først kom til Tunis" (Det var et Landsted paa la Marsa). – D. 15.: „Fik nogle Antikke Stene fra Hr. Manucci i Biserta". – D. 16. blev hans Tjener Anders syg af Feber, der varede ca. 3 Uger, ogsaa en af hans indfødte

tjenestefolk fik Feber. D. 24. blev Børnene „inoculerede af Koe Kopper". – D. 29.: „Pater Caronni Barnabit kom og bød Farvel, han har faaet sin Frihed". – D. 30.: „Spiste ved Cisternerne paa Cartago Frokost med min Familie og Pater Caronni .... havde en heel Cartago Steen hiem med. Det er Mosaik og et Fodstykke af et Tempel".

D. 8. Oktober rejste de til Byen for at blive der om Vinteren, næste Dag blev Ferdinand igen inoculeret. – D. 10. var Clark syg og overdrog ham de engelske Affærer. – D. 11.: „hentede den Gl." (vistnok Forkortelse for: den Gale) „Clark ud af sit liderlige Levned". – D. 14.: „Clark har drukket og vilde have at Drikke i Nat. – Sidi Hagi Junis bad mig saa meget om De 2de Muler; gav ham samme, da han kan være Nationen til Tieneste". – D. 15.: „Min Kone ey vel for sin gamle udmattede Nervesygdom". – Den næste Dag taler han derom med Dr. Davis, der saa tager hende under Kur. – Efter at Hr. Doublet var blevet syg, begyndte Sekretær Lundbye d. 26. at læse med Ferdinand. – D. 27.: „begyndt at bruge en Grøn skierm for Lyset, da jeg har ont i Øynene." – D. 29.: „Clark begynder at Pimpe". – D. 31.: „givet ud til en Neapolitansk Slave af Stand 10 P. d. T.".

D. 5. November var hans Hustru meget syg; Dr Gay kom og saa til hende. Hun havde i de næste Dage store Smerter i alle Lemmer, var syg og mat; endnu d. 11. noterer han, at hun har „stærk Nærve Svækkelse". – D. 9 : „Beyen spiste hos Hagi Junis, da han var i Byen. Men han spiser altid allene, ingen kan spise med ham". – D. 11.: „Clark begynder saa lumsk paa sin Syndige Vane". – D. 12.: „Beyen givet en Siciliansk Baron med sin Kone Deres Frihed med 2de Tieneste Folk. De er udj det Engelske huus hos Clark". – D. 13. gjorde Baron di Rabici di Trapani og Baronessen Visit hos dem og blev og spiste til Aften; de var frigivet efter den engelske Regerings Anmodning. „.... En Maur stukken en anden Maur i halsen, som gik med brød, fordi han ikke vilde deele med ham. Man sloges om brød hos Baggerne, da her er stor Mangel". – D. 14.: „Det er Tungt at see al den Uorden som skeer af Indbyggerne for at faa brød. .... En Tyrk stukken en Corugli i hiel paa Gaden for brød". – D. 15.: „Der er Folk i Biergene Som ey vil Erkiende Hamuda Paschia Bey af Tunis for Deres Regent. Deres Navn er Metelit. .... Min Kone og jeg var ude at Ride med Hr. Davis til Ariadne igiennem Oliven Skoven til Venstre haand over Belvederen og hiem". (Han og Davis rider ofte ud sammen, naar de er paa Landet). – D. 22.: „En Maur paa Bardo faaet 1500 Bastonade da man mistænkte ham for at være

udj en Complot med Andre som var Stratenrøvere, han vilde ey bekiende men døde under Executionen; bemeldte Maurs Kone blev Pidsket, bekiendte, at Der vare 3 endnu. Beyen lod henrette 9 Tyrker, nemlig Strangulere. Frigiven Anføreren da han bekiendte alt Strax. De 2de af disse blev halshugne og Huget udj Smaae stykker".

D. 6. December: „Min Kone meget syg, faaet Medicamenter og Fodbad .... baggerne faaet Bastonade; de beriger Dem, og Folket bagger slet brød af bedærvet korn". – D. 8.: „Clark er fuld som et Svin". – D. 12.: „Capt. Frank kom her, fortalte, at Neap. Slaver er Deserteret fra Golette i en Sandal uden Baglast, de havde Deres Øxer med, da de var Tømmermænd, og satte dem til Modværge, da De blev eftersat. De 9 blev Bastoneret med 1000 Slag hver, og Deres 3de Anførere mistet Deres Hoved paa Golette". – D. 13.: „Clark begyndte at Drikke. – En heel Jøde Familie uddød nu, Fader, Moder og 2de Døttre, klagede Dem over Hoved Pine om Morgenen og Døde om Middagen". – D. 15.: „Fik Endelig Clark til at gaae til Bardo, gik da jeg havde holt Spectakel med ham ....". – D. 17.: „Den Sp. V. Consul Soler kom og bad mig at give et Engelsk Passeport paa Hr. Clarks Vegne .... hvortil jeg Svarede Ney". – D. 21.: „var hos Clark i Aften, han kunde ey komme, da han var beruset". – D. 22.: „sendt Clark .... Suppe. Kunde ikke blive Balberet da han Ryster meget paa hænderne". – D. 23.: „var hos Clark i Morges, havde stærk Næseblod". – D. 24.: „Beyen Red om byen og ud af Baba Cadre. Soldaterne bad ham om Penge, Beyen spurgte hvortil; til Grønt, var Svaret, Beyen Sagde, gaae ud paa Landet og tag, hvor i kan faae det. .... Kiøbt 2de Ringe og 4re Antikker for 36 P. d. T.". – D. 25.: „var hos Hr. Clark i Aften $2^1/_2$ Time, kunde ikke faae ham med". – D. 26.: „holdt Forelæsninger for Clark, var saa heldig at faae (ham) herhend; Drukken Rask i 12 Dage uden at Spise".

– Samme Dag indførte Lundbye i hans Hustrus Stambog med en fin og omhyggelig Skrift et langt smukt Digt om Venskabets Engel. Han tilføjede disse Linier:

„Snart, sjeldne Kone, De forlader os,
og bitter Afskeedstimen er for Hver,
som kjendte Deres Hjerte, Deres Aand,
og som var Deres ædle Venskab værd. –
For mig, som Deres skjønne Vandel seer,
som Deres Venskab nyder, o for mig
vil Afskeedstimen blive smertelig.

Men, hvor end Skjæbnens Bud mig fører hen
skal Deres Minde stedse følge mig,
og jeg taknemmelig velsigne det!"

D. 29. Decbr.: „Min Kone meget Syg". – D. 30.: „Hr. Clark syg i Dag, lod hente Hr. Davis". – D. 31.: „Hr. Davis var her hos Clark. .... Clark spiste med os i Dag. .... I Eftermiddag kom til Ankers paa Reden det Danske Presentskib Continence under Capitain Nicolaysens Comando".

– I 1804 er Clark og Davis kommet overordentlig meget hos dem; Dr. Gay, den algierske Vicekonsul Charles Nyssen, der midlertidigt boede hos Broderen i Tunis, og den amerikanske Sekretær Allegro er ogsaa kommet hyppigt. Andre jævnlige Gæster har været Kaptajn Humbert, den holl. Konsul Nyssen, og hans Broder, Vicekonsul Cezar Nyssen, den spanske Konsul Nogeros, den tyske Mameluk, Chancellier Sielve, Kapt. Biellik, de franske Købmænd Turck og Gouff, den franske Konsul Devoize, og dansk Vicekonsul Manucci fra Biserta.

1805

– Efter Dagbogen har hans Hustru i 1805 kun meget sjældent været – eller følt sig – rask. Ellers noteres der hver Dag „ey vel", bortset fra de ca. 25 ret spredte Dage, hvor der staar „meget syg". Nogle Gange anføres det, at hun er stærkt bevæget eller har Krampe eller stærk Tandpine.

D. 1. Januar 1805 kom alle hans Venner og Bekendte og ønskede glædeligt Nytaar. „Clark oppe i Dag og inde hos De Fremede," – Næste Dag var Holck med Lundbye og de to Tolke paa Bardo og gratulerede Beyen, Ministeren Sidi Jussuf og andre tunesiske Notabler, samt gjorde Visit hos alle dem, der havde gratuleret ham. – D. 4.: „blev kaldt til Bardo .... var hos Gelulli Gen. Told forpagteren og Kayen af Porto farino, som jeg gav Listen". – D. 5.: „Tog til Bardo i Morges. Talte med Beyen, siden Ministeren, forelæste ham Noten, havde at indvende, at han ey havde faaet Kugler med, og at der ingen Skraae Sække var med, som han havde begiert, nemlig Beyen, fik ham til at hæve denne Fordring og afstaae Godtgiørelse for 2de Tønder Tiære som var udlækket. .... Maatte Drikke Caffe da jeg var hos Sappa Tappa, talte med den Danske Mameluk Sechir". – D. 9.: „I Dag kom Bascha Tobesci eller Chefen for Artilleriet, der skal Prøve de 2de Canoner, at spise her. Gav ham 30 Ven. Zeq.

(= $247^1/_2$ P. d. T.) – bemeldte Canoner er komen med Capt. Nicolaysens Skib, der har bragt Presenten. – Dersom Artillerie Chefen ikke bliver bestukken, saa maae De springe, som De foregav andre som han lod springe fordj at Com. K. vægrede sig for at give noget". – D. 11.: „Vechilen af Algier har Beyen ladet arestere". (Vechil synes at betyde: Sendebud eller befuldmægtiget). – D. 13.: „gik tidlig til Sengs da jeg havde storre Smerter i mine Øyne". – D. 16.: „Kl. 9 tog til Bardo med 3 Mauriske Vogne, derudj var alt Klædet, 8 Rep. Uhre med Deres Guld Kiæder, 1 Rep. Uhr med Diamanter besadt paa Uhr og Kiæde, 1 Solitair Ring, 1 Kasse Atlas (k). Diamanternes paa Uhret Værd er 2325 Pst. de Tunis, Solitair Ringen .... 1100 P. de T.". – D. 17.: „Secretairen Lundbye Syg, ey spist hele Dagen". (Han var ogsaa syg næste Dag).

– I Henriette Holcks Stambog skriver Charles Nyssen d. 17. Jan. en Hyldest til hende paa Fransk (hvori han nævner, at hun skal rejse). Den slutter med disse Verslinier:

„Quel Apollon peut garantir
D'exprimer ce qu'un Coeur inspire
On a tant d'ame pour sentir
Et de peu d'Esprit pour le dire".

– D. 24. Jan.: „var paa Bardo og giorde Vissite hos Beyens Kone og Lilla Cadusa". (Den sidste var Beyens Søster og Enke efter Minister Sidi Mustapha Coggia). – D. 27.: „Charles Nyssen kom med et maskeret Selskab som Dandsede $1^1/_4$ Time – (Saadanne Besøg af „Masker" var ikke helt sjældne).

D. 2. Februar: „Var i Dag paa Bardo hos Beyen, som sagde mig ved Ministeren Sidi Jussuff, 1) at han ikke var fornøyet med Uhret og Kiæden besat med Diamanter, 2) Med den Diamants Ring, som var en Solitair, var Beyen fornøjet, 3) Beyen syntes godt om Klædet, men vilde at jeg skulde godtgiøre ham De Alen som manglede, 4) Skibs Raaer manglede, men var flere udj antallet af bielkerne, som er 2de Tomer Smækkrere, men noget længere end de andre Bielker – for at tilhugge Ræer af, 5) 100 Tønder Tiære og 100 Tønder Beeg fik jeg Beyen til at eftergive samt 2de Tønder Tiære som var udlækket paa Reysen. Sappa Tappa var vel fornøjet med Canonerne og Raperterne, Beyen syntes godt om Dem, og lader giøre af den Façon Raperter til Større Canoner. – Var saa heldig at Beyen frafaldt sin begiering paa Skraa Sækkene. .... Ladet giøre Uhr Nøgler og Signeter til 9 Uhre som Beyen var vel Fornøyet med, men ey

med Kiæderne. – Nu mangler intet af hvad som blev begieret og lovet ved Freden undtagen Gevæhrer og Pistoler indlagt med Guld, Brokkaden og Attaganen garneret med Diamanter". – D. 12. kom der et dansk Skib med en Kornladning. – D. 20.: „Clark begyndt at drikke". – D. 21.: „Levingston sendt en Polakker fra Malta til Gerbi, Tyrken er gaaet ombord og masakrerede Mandskabet – taget Skibet og gaaet til Søes med samē. .... Clark fuld og laae i Dag". – D. 23.: „Var hos Den nye Doletti og giorde Vissite gav ham et guld Repeter Uhr med Kiæde og en Deamants Ring". – D. 24.: „Der er komen et Skib fra Marseille med den Svenske Consul Tullin hertil". – D. 27.: „Consul Tullin og Familie kom her i Eftermiddag". – D. 28.: „I Formiddag giorde Vissite med Sec. Lundbye hos den Svenske Consul Tullin; han har en Kone 2de Døttre, 3 Sønner; hans Kones Søster Mdm Capriata med Søn og Datter".

D. 5. Marts: „Clark syg, bløder stærkt". – D. 8.: „var hos Clark i Aften, sendt ham Mad og Vin". – D. 13.: „Beduinerne nærmer sig Byen, men bliver afviste – de har intet at spise paa Landet og naaer Varmen komer i Veyret vil vi vist faae epedemiske Sygdomme". – D. 18.: „Beyen igiennemheglet Davis i den Bataviske Consuls Nærværelse". – D. 19.: „Bartetz, Fransk Kiøbmand Aresteret paa Bardo, i Morgen gaaer De franske Kiøbmænd for at bede Beyen om hans Løsladelse. .... 17 Skibe fra Malta med Korn". (Næste Dag kommer endnu 15 Skibe med Korn). – D. 22.: „Til Beyens Nye Bygning i Byen, for 30.000 Piastre ftes komer fra Italien, Tronen af Marmor med 4re guld Piller og 4re Kugler, 36.000 Dusin Fliser fra Spanien, givet den Spanske Consul i Commission, Rødt Guld Brocade fra Lyon den Franske Consul i Commission, 80.000 P. ftes til Malons. 80.000 P. ftes til Glas, 40.000 Tappisserie". (1000 kristne Slaver og 900 Maurer arbejder daglig paa Opførelsen af Paladset). – D. 23.: „Hr. Pottier bragt mig en Attagan besat med Diamanter som han har under Arbeyde for Hagi Junis, og som af ham skal gives som Present til Beyen af Tunis, Vi fandt den alle meget kiøn". (Efter Beyens Ønske indhentede C. C. Holck Overslag fra en lokal Juvelerer paa en Attagan, besat med Diamanter, der i Tunis kunde udføres billigere end i Europa, og som med Skede af Guld vilde koste 34.172 Piastres de Tunis). – D. 30.: „Menneskene Dør paa Gaden af hunger i Tunis, spiser Græs og Jord. – Beyen giver hver Morgen til de Fattige som komer paa Bardo 2 Carub hver om Dagen, der komer Daglig 6 a 700 Mennesker, og 900 Mand, som der gaaer paa Arbejde gives 2de Carub og 2de brød". – D. 31.: „Beyen vil ikke betale det Korn som komer".

(Af Opgørelsen ved Maanedens Slutning fremgaar, at Holck, som ofte før, har laant „den Tydske Mameluk Mah. Schatter" et mindre Beløb, at han har betalt 15 p. d. T. for „Nægeren Umbark, som har skudt en anden i Laaret af Vaade; han har tient mig og er en brav Karl", og at han har købt 8 Medailler af Sølv for 14 P. d. T. og en „Antik" for 25 P. d. T., samt betalt Pottier 14 P. d. T. „for en Ring at indfatte".)

D. 8. April: „Lykkelig har jeg været at Beyen har frigivet 2de Danske Skibe som han vilde have udj sin Tieneste. Ved min hielp blev Capt. Nicolaysen fri for at hente Korn. Til samme Brug har Beyen taget et Svensk Skib der med en Ladning Korn er blevet opbragt af De Engelske til Malta hvor ladningen er blevet Condamneret, Skibet er bleven frigiven men ingen Fragt bleven betalt. Nu begierer Beyen af Tunis af den Svenske Regiering 100.000 Spanske Piastre, og at det Svenske Skib som ankom i februarij d. A. skal giøre en Reyse for Beyen til Constantinopel". – D. 9.: „Hr. Marthes kom ud i Dag fra Bardo". – D. 12.: En Eskadre, der førte engelsk Flag havde samlet sig paa Reden. „3de Skibe af Esqvadren krydsede sig ind, heiste Neapolitansk Flag og Skiød under Flaget. Kl. 1 var De 3de Skibe til Ankers. Kl. $9^1/_2$ om Morgenen begyndte at skyde fra Golette og det 3de Gange". – D. 14.: „Et Skib kom fra Livorne blev skudt efter af den Neapolitanske Commanderende, som bad at hilse hans Nations Consul event. Skibs Capt. og bede ham sige Beyen, at hans handel skulde blive uforstyrret, men at De ey tillod Corsairerne at gaae ud. .... Gav min Kone en liden Diamants Ring". – D. 23.: „I Aften fandt en Skorpion i Spise-Kameret". – D. 24.: Efter Meddelelse fra den franske Købmand Turk anfører han de tunesiske Afgifter for Ind- og Udførsel; Indførselsafgifterne er meget forskellige for de forskellige Lande, størst for Spanien og Amerika. „.... Clark begyndt sin Syndige Vane". – Maanedsopgørelsen viser, at Holck har købt Medailler for 30 P. d. T. og „En Didon og 2de Antiq. Stene" for 10 P. d. T.

D. 2. Maj: „Hr. Pottier bragt Klingen til Attaganen. .... Baggerne som (blandede) Kalk og Gibs i Kornet bekomet 500 slag under Fødderne og arbeyder paa Carascken. .... Beyen vil have af Sardinien 6 Tyrker for 1 Capitain og 3 Tyrker for en Christen". – D. 5.: „I Dag er det vores 13de Aars Bryllupsdag. Gud opholde og bevare min Fortræffelige Kone og Børn". – D. 6.: „Gelulli forærede Beyen en Diamants Ring, samme var sendt fra Jøden Settebon i Marseille til en Jøde her for at kiøbe en Ladning Olie. Gelulli kiøbte bemeldte

Ring af Jøden. Beyen spurgte Gelulli om Ringens Værdie som svarede 30.000 Piastre de Tunis. Beyen beholdt Ringen og sendte Bud om Pengene hos Gelulli som han fik strax udbetalte. Saa lod Beyen Jøden i Tunis kalde, sagde ham at Setterbon skyldte ham Penge, derfor beholdt Beyen den Diamants Ring. – Paa denne Maade beholdt Beyen baade Ring og Penge". C. C. Holck sendte Kammerherre Schubarts „et Faar, sendt fra Nægerlandet med sin Unge", og hans Hustru sendte Dadler og 1 Shawl. – D. 7.: „Capt. Biellik fik 3 Schawler og 1 Æske med Perler til Frue Knudsen til videre Befordring" .... – D. 9.: „Beyen af Tunis haver 22 Canon baade med Seil og 10 uden Seil – paa de første 10 haves 1 Morteer af Metal, og paa alle De øvrige En 24 Pundig af Metal". – D. 13.: „Clark begyndt sit Syndige Liv". – D. 18.: „kiøbt en Eselinde med sit Føl at min Kone kan faa Eselindemælk at Drikke". – D. 24.: „Hr. Doublet bad Farvel og Flyttede Sit Tøy". – D. 27.: „kiørte med min Familie fra Byen Kl. $2^1/_2$ E. M. og Ankom til Marsa Kl. 5". – D. 28.: „Clark Syg, den Engelske Consul kom i Land i Dag". – D. 29. gik 4 Korsarer ud fra Tunis for at tage en spansk Korsar, der havde giort Jagt paa 3 tunesiske Sandaler, ladet med Korn. – D. 30.: „Rejste til Tunis for at hilse paa den Engelske Consul Oglander". (Maanedsopgørelsen: „Kiøbt Antikke Stene for 60 P. d. T.").

D. 1. Juni: „Min Kone læser Daglig Engelsk". – D. 2.: „Secretairen meget Syg". (Ligeledes d. 4.) – D. 6.: „Secretairen Hr. W. Lundbye bad mig om at skrive hiem om at han maatte for sin helbred giøre en Reyse til Italien". I den følgende Tid – langt ind i Juli – var Lundbye hyppigt meget syg, og C. C. Holck, der ogsaa af og til var syg, talte med Dr. Davis og Dr. Gay om L.s Sygdom. Samtidig var hans Hustru ofte meget syg, og lidt senere faldt Tjeneren Anders i en langvarig Sygdom. – D. 14. fik han Brev fra Direktionen om at lade forfærdige Attaganen med Diamanter. – D. 23.: „Prindsen Sidi Assonni spiste her til Middag". – D. 29.: „Skrev i Sec. Lundbyes Stambog". – D. 30.: „Ladet hente Daglig Vand her paa Landet fra langt bort liggende Steder, som har Sødt Vand, da dette Vand er stærk Brak Vand". – I et venligt Brev fra Livorno af 16. Juni 1805 havde Kammerherreinde Schubart takket Henriette Holck for Shawlet og Dadlerne. Hun sendte hende med den gode Ragusæiske Kaptajn en Æske med forskellige Mode-Bagateller, der næppe kunde faas i Barbariet, og tilbød fremtidig at være hendes Kommissionær i saadanne Sager.

D. 6. Juli: „var paa Bardo med Gevæhrer, Pistoler og Brocaden".

– D. 10.: „Sidi Ismael Bey" (der flere Gange før har rykket) „sendt en Jøde efter Rept. Uhret; sagde ham, naar det ankom skulde det blive sendt". – D. 13.: „Var i Morges i Malga og ved Cisternerne paa Carthago med Sec. Lundbye". – D. 16.: „Skrevet til Directionen 2de Doctor Attester og Sec. Lundbyes brev .... Sec. Lundbye givet mig bevis for 392 P. d. T. 11 Carub, han skylder mig. Givet Sec. Lundbye til Reysen 24 Fl. rød Vin, Rom og Brændevin 12 Fl., En Skinke 4 Tunger, 20 Fransk brød, 1 ... med fine Beskøyter, Caffe, Sukker, The etc. etc. etc.". – D. 17.: „Reyste til Golette med Sec. Lundbye, som Reyser til Livorno; paa Veyen fra La Marsa til Golette faldt han af Burrikken paa halv Veyen. Spiste med ham hos Oberste Frank til Middag. Bød i Eft. Md. Sec. Lundbye Farvel, som gik ombord med Chalouppen fra Skibet". – D. 18.: „Hr. Davis sagde mig, at ..... Alegro i Gaar er Presenteret for Beyen som Chargé d'Affaires i hans Fraværelse. Davis siger, at han er udnævnt Consul her. ..... 25 Stakke Korn er brændt .... tog Afsked med Davis". – D. 20.: „Mr. Clark Reyste i Morges til Byen. Arbeyd, Som om du skulde Lenge Leve. Lev som om Du skulde Døe Strax". – D. 21. gik Davis ombord med sit Tøj paa den amerikanske Fregat, men da Kaptajnen sagde, at der skulde komme en amerikansk Eskadre paa 20 Sejlere, gik Davis i Land igen for at melde det til Beyen. „Beyen har sendt Command. Rodgers brev til Presidenten af De Am. Stater. Bemeldte brev var meget impertinent Skrevet og uden Segl. Beyen begierede Satisfaction. – Comand. fordrer Satisfaction og vil ey give Corsairen og De 2de Priser tilbage, da Blokkeringen er bleven meldt, men som Beyen ey vilde erkiende. 1) vil Comm. Rodgers have Satisfaction for den Personlige Fornærmelse han er tilføyet, da han blev forbuden at gaae ombord udj sit Skib udj Eatons Affaire. 2) at Beyen havde ey givet Capr. Cambell Aud. men ladet ham staae i Flere Timer med Blottet hoved i en kold gaard uden faae andre i Tale end Ministeren Sidi Jussuf som affærdigede ham. 3) vilde Comandr. have Satisfaction fordi at Beyen havde udskieldt Davis som Deres Chargé d'Aff. for en buona Voglio, en Hund, og en Vand-Troende". – D. 30.: „Min Gode Kones Fødselsdag, hun er 29 Aar gamel – født 1776 ... Gud opholde hende og give hende sin Helbred udj Mange Aar. Gav hende en Deamants Ring". – D. 31.: „Var ved Udsigten ... Saa Den Am. Esq. seile ind til Golette den bestod af 4re Fregatter, 3 Brigger, 3 Skonnerter og 8te Canoner Baade. ... Tulin kom med en Russisk Capte Silva, som har været Slave i Algier og Recomand. af Consul Bille i Algier til mig".

D. 3. August: „Var hos Davis, sagde ham min Mening om Vexel Affairen i anledning af de 1000 Spanske Piastre fortes". (D. 29. Marts havde han laant Davis dette Beløb, som han skulde have igen fra Konsul Nissen i Tripolis der skyldte Davis en tilsvarende Sum, og d. 3. April havde han skrevet til Nissen derom). „Davis var paa Bardo, har anlagt Consuls Epauletter". – D. 5.: „Fik Brev fra Capt. Frank i Anl. af Davis og at .... Comod. Rodgers vil at Beyen skulde giøre en Afbigt udj den Engelske og Franske Consuls Nærværelse. .... 4re Tyrker som vilde stiele Vindruer paa Abdalie har slaget 4re Maroccanske Guardianer ihiel". – D. 8.: „Sidi Assonni og hans Broder kom her for at Drikke og blive i Nat, lod Dem gaae .... Kl. 11 kom Mahomed Smila med et Brev fra Davis for at kom̄e til Byen og tage De Americanske Affairer". – D. 9.: „var hos Davis i Morges, var med ham paa Bardo og sagde til Beyen at han havde givet mig De am. Affairer efter at have overtalt mig til at Modtage samme". – D. 10. fortalte Allegro ham, at Beyen havde sendt et Brev til Davis, og at Sappa Tappa gennem Allegro havde anmodet Davis om en Sammenkomst paa et af Skibene. Generalkonsul Lear havde skrevet til Beyen. Allegro bragte ham et officielt Brev fra Davis, dat. 10. Aug. fra den am. Fregat „Constitution", om at paatage sig de am. Affairer. – D. 12.: „Beyen har skrevet Gen. Consul Lear til og Inviteret ham i Land. Gen. Consul Lear kom i Land og op til Byen". – D. 13.: „I Aftes Reyste til Byen, Complimenterede Gen. Cons. Lear, overleverede ham de Am. Statters Affaires, tilbød mig at følge ham og presentere ham for Beyen, hvorfor han Takkede, da han har en Tolk med som Taler Italiensk. Consul Lear været i Dag paa Bardo; giorde mig Vissite i mit huus. Spiste hos den Franske Consul Devoize til Middag med Consul Lear". – D. 14.: „spiste hos den Engl. Consul til Middag med Leard, jeg kom igien Drak The og spiste til Aften. – Hr. Davis har fordærvet alt. En Brig kommen fra Suracus og Malta, Eaton med sam̄e". – D. 15.: „var hos Consul Lear og bad Farvel, viste ham Hr. Davis Brev, ... sagde, at han bragte en som skulde bestride Affairerne. Consul Leard gik ombord i Dag". – D. 19.: „Capt. Bielich, Ragusair og vores Gode Ven, ankom hertil i Gaar. Var ved Udsigten med min Familie og Gamle Clark". – D. 20.: „gik til det americanske huus for at giøre Vissite til Mdm Leard og Oberst Leard, Doctor Doge som skal være Chargé d'Affaires her – med Americanerne var en Reysende ved Navn Lord Gordon, der har 12.000 Pd. Sterling Indtægt, sagde at De vilde kom̄e og spise hos mig i Morgen". – D. 22.: „Der er 45 Corsairer

ude paa Krydstog". – D. 30.: „Hr. Eaton gaaet til Bardo med G. Consul Lear". – D. 31.: „Jeg var Reist til Byen i Morges for at hilse paa General Eaton, men var gaaet til Goulette. . . . Spiste hos den franske Consul, der var Eaton".

D. 1. September: „Consul Lear og Kone gik ombord i Morges, Eaton og de andre Americanere gik ombord Kl. 11 F. M., var og bad dem alle Farvel". – D. 4.: „Kl. 4 Afseilede den Am. Esq. Chef og den Fregat som gaar til America herifra med den tunesiske Ambassadeur Melli Melli". – D. 16.: „Deyen af Algier er sadt fra Regieringen og Dræbt af Soldaterne".

– Stambogen har d. 18. Septbr. „An der Goulette" en Blyantstegning af et halvt udgaaet Træ og derunder følgende Linier af Oberst Frank:

„Bey diesem alten Baume
erinneren Sie sich würdige Frau eines bejahrten Mannes, der sich Ihrer schätzbaren Freundschaft mit dem wärmsten Herzen empfiehlt und dessen Hochachtung für Ihre seltene Tugenden nur mit dem letzten Blatte seines Lebens verwelcken wird."

Den næste Dag skriver Kaptajn Frank et hollandsk Vers om Venskab og tilføjer: „Pour des Coeurs Corrompus L'Amitié n'est point faite".

– D. 17. Oktober: „ . . . Den Americanske Chargé d'Aff. Dodge kom og blev her i Nat". – D. 29.: „ . . . Tog i Dag med min Familie . . .". (Maanedsopgørelsen: „Kiøbt Antikker for 35 P. d. T.").

– D. 6. November: „Bekom af Consul Tulin 1 Guld Rep. Uhr, som jeg har kiøbt af ham. Gav Sidi Ismael Bey samme".

– D. 14. Novbr. skriver „Your ever oblidged friend Henry Clark" i Stambogen.

– D. 15. Novbr.: „Min Kone fik sine Ørenringe, bet. 100 P. d. T.". – D. 22.: „Reyste med Clark til Golette. . . . Clark gaaet ombord for at seyle til Malta og England". (Maanedsopgørelse: „Kiøbt Antikker for 88 P. d. T. . . . Kiøbt Tyrkiske Tæpper 2de Storre og et Lidet 291 P. d. T.")

– I November skriver I. D. (Dodge) i Stambogen „Lines to a Sister, on being presented with a lock of hair".

– D. 15. December: „betalt Pottier for en Bryst Naal at indfatte, for en Ring at indfatte, for en Brasiliansk Topas udj en Brystnaal, 77 P. d. T.". – D. 24.: „Charles Tulin kom og bad os til sine Forældre i Morges, sagde Ney, da min Kone ikke ved sig nogen Dag

sikker". (Maanedsopgørelse: „ . . . en Bryst Naal med en Carniol udj og en Hæst udskaaren i Same, funden paa Cartago, 60 P. d. T.".)

I 1805 ankom jo til Tunis den svenske Konsul Tulin og hans Familie og den nye amerikanske Chargé d'Aff., Dr. Dodge, til hvilke de sluttede sig stærkt. Ellers har Gæsterne – bortset fra de fraflyttede – i det hele været de samme som det foregaaende Aar. Foruden disse kan som mere eller mindre hyppige Gæster nævnes Kapt. Frank fra Golette og hans Fader Oberst Frank, fransk Vicekonsul Billon, Dr. Burlande, Bascia Cassak, den franske Købmand Pottier, den spanske Konsul Segui og Vicekonsul Soler samt den engelske Konsul Oglander.

1806

– Ved Begyndelsen af 1806 søgte C. C. Holck om at blive „rappeleret"; han kunde ikke klare sig med sin Gage, da Dyrtiden havde gjort, at alt var steget 100 p.ct. Han havde en Gæld paa 7000 P.f^{tes}, som han ansøgte om at faa dækket. Af Helbredshensyn ønskede han nu at benytte den tidligere givne Tilladelse til at rejse til Italien.

– D. 4. Januar 1806 tegnede Iames Dodge i Stambogen to Amoriner der trækker et Forhæng („veil of Memory") til Side for et Billede af København, og skrev i Henriettes Navn nogle Vers om hendes Længsel efter sit Hjem og Glæde over, at hun maaske snart skulde se det igen.

– Efter Dagbogen for 1806 har hans Hustru under Opholdet i Tunis kun været meget syg nogle enkelte Dage, men for alle de øvrige Dage staar der opført „Min Kone ey vel".

D. 6. Januar: „Min Gode allerkiæreste Iette blev forløst Kl. $10^1/_2$ i F. M. med et velskabt Pige Barn . . . sendt bud overalt og ladet hendes Nedkomst vide. Md^{me} Tulin spiste her til Middag og Aften". – I den næste Uge gik det godt, og alle deres gode Venner og Bekendte lod høre til hendes Befindende eller kom paa Besøg. – D. 14.: „Barnet var meget Syg. Resolverede til at Døbe vores lille Datter, kaldte hende i Daaben Maria Lovise Hendrike. Hr. Dodge var utrettelig ved Barnet – gav det Medicamenter etc., omslag etc. Md^{me} Tulin og Datter var her". – D. 15.: „det lille Barn syg af Convultioner heele Dagen. Hr. Doctor Dodge gav barnet bad og Lavement". – D. 16.: „Barnet bedre men haft Convultioner. . . . I Morges kom Md^{me} Tulin, som spiste her til Middag og Aften". – D. 17.: „Kl. $1^1/_2$ Døde Vores lille Datter Maria Lovise Sophie af Convultioner paa Hr. Dodges Skiød. Md^{me} Capriate og Md^{me} Tulin kom". (Der er

opbevaret et smukt Digt „Consolitary lines om the death of an Infant", skrevet af James Dodge en Time efter den lille Piges Død). – D. 18.: „Min Kone ey vel, meget Sorrigfuld. Gud giøre alt til det beste. . . . Vi vare meget bedrøvet i Dag". – D. 19.: „Min Kone ey vel, meget bedrøvet. . . . I Morges Begravede jeg min lille Datter „den Engel Maria Lovise Henriette paa St. Georgs Kirkegaard. . . . Anders bar hende . . . Jeg fulgte hende alene og kastede selv Jord paa".[1] – D. 20.: „Min Kone ikkuns maadelig, inderlig bedrøvet". – D. 21.: „Campen som har været ude at kræve skatter ind, kommen fra Besek, blev saluteret af Castellerne". – D. 23.: „Min Kone ey vel, tager sig den Lilles Dødsfald inderlig Nær". – D. 27.: „Gav min Kone en smuk Ring". (I hele Tiden fra Barnet blev sygt, modtog de stadig Vidnesbyrd om den største Deltagelse). – D. 28.: „Gav Dodge et Guld Uhr med Kiæde. . . . for, at han var Doctor hos os". (Maanedsopgørelse: „Kiøbt Antikker og Medailler 261 P. d. T.")

D. 4. Februar: „Gl. Oberst paa Bardo, Beyen givet ham 4re Slaver som var udj hans Tieneste, ham selv 2000 pftes d'Esp. og hans Søn 1000 pftes d. Esp.". – D. 9.: „Den Gl. Oberste frank og Søn Reiste i Dag med et Skib som gaaer til Marseille. . . . Capt. Humbert

[1] Cand. mag. Frk. Ellen Arnstrøm har velvilligst oplyst, at der i den nordlige Mur paa den nu nedlagte protestantiske Kirkegaard lige udenfor den tidligere Carthagoport i Byen Tunis er indmuret en stor firkantet Sten med en Indskrift, der – efter Ændring af nogle af Stenhuggeren misforstaaede Bogstaver – lyder saaledes:

„Her under dette Marmor hviler
Maria Lovise Henriette Holck
Fød 6/1 1806 Død 17/1 samme Aar.
De faa dage Du levede var Du
til dine Forældres Glæde og
bedrøvede Dem ved Din Død.
Hvil roligt og modtag denne sidste
Erindring af en kiærlig fader og
en ensom Moder som ere
Carl Chr. Holck, Capitain udi den
kgl. danske Søetat og Dansk Generalconsul udi Kongeriget Tunis
og Henriette Margrethe Holck født Lund".

(Da de danske Konsuler i Berberiet først ved kgl. Res. af 21.1.1821 fik tillagt Titlen Generalkonsul, ligger det nær at antage, at Stenen først er opsat efter dette Tidspunkt, altsaa af Henriette Holck som Enke. Da hendes Mand imidlertid nævnes som Kaptajn, hvad han jo var under Opholdet i Tunis, og ikke som Kommandør, hvad han var ved sin Død i 1816, og da deres Søn Carl i sin Ridderbiografi kalder ham Generalkonsul, kan det dog tænkes, at han har faaet Titel af Generalkonsul, før den almindelige Ordning blev truffet).

ansadt af Beyen paa Golette". – D. 11.: „Sappa Tappas Corsair bragt 41 Slaver hertil". – D. 16.: „Tøy fra Constantinopel og Malta ... Min Kone fik 6 Schawler, 4 Graae og 2 Rosenrøde som er farvet i Constantinopel – og 2de Ægte Ostindiske Schawler". – D. 23.: „brev ... med en Schawl fra min Kone til Frue Schubarth". (Opgørelse: „for en Ring med Medaillon og en Antik Ring 54 P. d. T.")

– I det ommeldte, paa Fransk affattede Brev til Kammerherreinde Schubart, dat. Tunis 20.2.1806, skrev Henriette Holck bl. a.: „... Desværre kan jeg ikke give Dem gode Efterretninger fra os. Min Mand har været rigtig syg i denne Vinter og er endnu ikke helt kommet sig; han kan lige saa daarligt taale Klimaet her som jeg, navnlig hans Øjne lider meget. Vore Børn trives udmærket, men jeg er næsten stadig syg. Den sidste Sommer, der var yderst hed, har svækket mig saa meget, at jeg har tabt mine Kræfter. Ganske vist gik Fødselen meget lykkeligt, men Tabet af min lille Pige 11 og en halv Dag efter at hun var født, har medtaget mig meget. Jeg havde altid ønsket at faa en Pige; jeg opnaaede denne Lykke, men den blev snart berøvet mig. Hvis mine Pligter mod en kær Mand og to kære Børn ikke gav mig Styrke, vilde jeg bukke under for mine Sorger. Jeg føler nu mere end nogensinde Nødvendigheden af at forlade Barbariet, hvor alt minder mig om det Tab, jeg har lidt ...." – Jacqueline de Schubart svarede hende fra Pisa d. 22.3.1806 i et venligt og medfølende fransk Brev: „.... Mit Hjertes Ønske er, at De snart kunde forlade disse sørgelige Egne og komme her og prøve Toscanas mildere Luft. Jeg længes efter at møde Dem og mundtlig gentage Tilbudet om min Hjælp, hvis jeg kan være Dem til Tjeneste med noget. ... Godt Mod og lad Dem ikke slaa ned! ..." (Hun sender desuden nogle Modesager, af hvilke Diademet lige er kommet fra Paris; hun har paa dette anbragt de Baand, som er nødvendige for at fæste det paa Hovedet).

– Der findes en lille Bog med Afskrifter af Vers og Sentenser paa Dansk, Tysk, Fransk, Italiensk og Engelsk, skrevet dels med en ældre Haand, dels – hovedsagelig – af Henriette Holck. De følgende italienske Linier med vedføjede franske Oversættelser kunde tænkes indført paa denne Tid:

„Grato m'e il sonno e piu l'esser di sasso,
mentre che il danno e la vergogna dura,
non veder, non sentir m'e gran ventura;
per non mi destar, deh parla basso".

(Il m'est doux de dormir, et plus doux d'être de marbre, aussi longtemps que dure l'injustice et la honte, ce m'est un grand bonheur de ne pas voir et de ne pas entendre; ainsi donc ne m'éveille point, de grace parle bas.) –

„Ahi! null'altro che pianto al mondo dura"
Petrarque.

(Ah! dans le monde rien ne dure que les larmes).

– D. 6. Marts: „En Maur Døde af Hunger uden for vores huus". – D. 7.: „Februar Marts April og Mai ere De Maaneder, man i Tunis er underkastet mange Sygdomme, besynderlig naaer ingen Regn er falden i December og Ianuari. – Aarsagerne til Sygdommene ere først Tørke, siden den Fugtige Luft, og naaer der ey kom̄er Regn. – Ved St. Hans Dags Tider er der ingen Sygdome. Udj Pestens Tid gaar enhver ud af Qvarantainen paa den Tid. – Pesten er ey Andet end en Forraadnelses Feber i den Høyeste Grad, Sygdom̄en tager af med Fuld Maane og til med Nye og tiltagende Maane ... Her hersker uendelig megen Sygdom, og besynderlig imellem Jøderne. Denne Pest Sygdom vi haver, herskede Forige Aar i Constantinopel, hvor ligeledes var hungersnød og utalige Døde. – Beyen giver i denne Tid til hver Beduin som arbeyder i Porto farino og Golette 4 Carub 2de brød. Udj hvert Kirke Sogn fødes De Fattige Qvinder og børn. Saa længe den Dyre Tid varer tager Beyen ingen Tiende af Folket". – D. 8. Marts: „Uendelig megen Sygdom, Morerne ligger Strøede paa Gaderne i denne Regn, det er Dem som er Flygtet ind fra Landet, har intet, og om De og kunde betale, kan de ey Rummes. Stadens Porte ligge Fuld af Maurer. Naar man er nød til at Ride ud af Porten, kan man ikke uden væm̄else kom̄e igiennem for en skrækkelig Stank. – Min Kone bekom sine Diamant Ørenringe". – D. 10.: „Beduinerne slages Daglig om Brød". – D. 25.: „Beyen af Constantine kom hertil i Lænker. Deyen af Algier begiert alle sine Sujets". – D. 26.: „Var paa Bardo. Talte med Beyen og Sappa Tappa. Talte om Plankerne, bad mig om Dem som en Regale, hvilket jeg accorderede Dem". (Det var Planker, som han havde i sit Magasin). – D. 30.: „Fik brev og Notte fra Beyen for at give en Present Ladning, sendte Svær, men vilde ey Completere Noten som Beyen ønskede". – D. 31.: „Tog til Bardo i Morges, talte med Beyen om Notten, at det var umuligt at udfylde den uden at resiqvere mit hoved, da det var alene min Konge som kunde give saa stor en Present. Dernæst spurgte jeg, om hans Minister kunde give noget bort af Beyens, hvortil han sva-

rede Ney og Sagde Lad Notten gaae og lad ham fylde den ud, men skriv Du godt Consul. . . . Charles Nyssen kom og sagde mig at han var bleven gift i Løverdags med Mlle Barbara Soler, og at han Reyser til Holland". – Samme Dag flyttede C. C. Holck med sin Familie ud til la Marsa. – Det er vistnok til den nævnte Samtale med Beyen, der sigtes, naar Wandel paa Grundlag af Indberetningerne anfører, at Beyen paany havde forlangt Present med den Bemærkning, at naar Deien af Algier, der er meget svagere end Tunis, faar Present, hvorfor skulde han da ikke have, og havde faaet det Svar, at dette, som tidligere udtalt, var bestemt ved Traktat. Endvidere at Beyen med Utaalmodighed ventede Attaganen, til hvis Udførelse der foreløbig var udstedt en Veksel paa 10.500 pesos.

D. 3. April: „Begyndt i Dag at hente Vand fra Gamast". – D. 16.: „Var med min Familie paa Cartago, fik et Antik Fodstykke, lagt samme i Casse". – D. 17.: „Deyen af Algier er dræbt". – D. 20.: „kom hiem i Aften til min Inderlig Elskede Kone og børn, i hvis Selskab jeg glemer al gienvordighed". – D. 26.: „1) De ortodoxe Secter er d'Hamishe Lærdom, 2) Araberne har Seaffie Lærdom, 3) Malechie Lærdom er Folkets af Tripoli, Tunis og Algier 4) Nazareths beboere lever mellem Mahomedanere, Druser og Christne, troer paa en Gud og at Jesus Christ er Profet. – Hr. Dodge overmaade Syg".

D. 4. Maj: „Givet Prindsen Sidi Assoni Løbe Pas". – D. 19.: „Tog med den Engl. Consul i Karet til Bardo, hvor der var en Cermonie i Anledning af en Caftan Beyen har bekomet af Stor Herren og en Sabel af Capt. Bascia samt Flag, som er Velsignet, fra den nærværende Stor Vissir, der har været Beyens Vechil i Constantinopel". – D. 22.: „Saa i Aften en Slange som sadte paa min Kones Vindue og imellem Jernstengerne uden for Vinduet". – D. 31.: „Jeg har gigt udj mit hoved". (Opgørelse: „kiøbt Antikker for 9 P. d. T.")

D. 10. Juni: „ . . . Man Ruster stærkt i P. farino, Biserte og Golette, paa hvilket sidste Sted man armerer Canon Baadene. – Beyen ladet Corsairerne kalde ind". – To Agaer afgaar til Kaf og Besch, til deres Camper, hvoraf den ene er under Sappa Tappas Anførsel. – D. 15.: „Sagde min Kone at min Sviger Moder ved Døden er afgaaet d. 1. Octobr. 1805". – D. 17. noteres det, at der i den seneste Tid bl. a. er afgaaet 1000 Ryttere og 2000 Mand Fodfolk samt Artilleriet, alt til Kaf og Besch. – D. 19.: „Givet af min Kone til Mlle Capriate sin Dame Sahle". – D. 29.: „skrevet Gr. Schimelman, Bernstorff og Kamerh. Bille til om min Afløsning".

– Til Stambogen malede Caroline Tulin og M. Tulin Blomster-

buketter, og Susanna Tulin skrev sine gode Ønsker, alt vistnok d. 6. Juli. De skrev alle paa Engelsk.

– D. 8. Juli: „til Bardo, fik Teskerie for min Kone og Familie". – D. 9.: „I Dag kom min Kone og Børn til Byen. ... Min Kone bad Farvel over alt i Tunis i Consulaterne og hos De (gifte) franske Kiøbmænd, alle giorde Contra Visitter og ønskede en Lykkelig Reyse. Spiste hos Tulins til Middag, kiørte hiem til Marsa, den Sv. Consul Tulin tog med". – Til Stambogen skriver samme Dag paa Engelsk Margaret Capriata og Angelena Capriata og udtaler deres gode Ønsker. – D. 10.: „Consul Tulin var ude at tegne Situationen af Landstedet". – Det er vistnok denne Akvarel, der er indklæbet i Stambogen med en Dedikation paa Fransk fra Charles Tulin. Landstedet paa la Marsa er omgivet af hvide Mure med en hvælvet Port; i Haven er der flere Cypresser. Hovedbygningen har et aabent Galleri i øverste Stokværk. I Baggrunden ses Bjergene. – En anden Akvarel med engelsk Tekst, undertegnet Clark Charles Tulin, viser et Landskab med enkelte Palmer og Cypresser; i Mellemgrunden gaar en hvælvet Bro over til en større Bygning (Fæstning). Man ser ud over Vandet mod tre fjerne Bjerge; foran Bjerget til højre ligger en Kystby. – Endelig er der en Akvarel fra „your very devoted little friend Alexandre Tulin." Ogsaa her er der i Forgrunden bl. a. Palmer og en Cypres. Til venstre ligger bag en fremspringende Halvø en By med en Kuppelbygning og Minareter, til højre ser man udover Vandet mod to Bjerge, vistnok de samme som i den forrige Akvarel, set fra en anden Synsvinkel; foran Bjerget til højre ligger en By ud mod Vandet. – D. 12. har „C. Pottier fils" paa la Marsa skrevet paa et nu forsvundet løst Blad til Stambogen. – D. 13.: „sendt Tøy ombord til Capt. Hansens Skib". (Kapt. Severin Hansen førte det danske Barkskib Christiane Caroline, med hvilket C. C. Holcks Hustru og Børn skulde rejse til Livorno). – D. 15.: „Den Sorte Næger Sahle, som var Gartner her, Døde i Aften, han var en Brav Mand".

D. 17. Juli skriver Iames Dodge et Blad til Stambogen: „Reflections on parting with a Friend" paa Vers og en smuk Efterskrift paa Prosa med de bedste Ønsker for Fremtiden fra „your ever affectionate friend and humble servant". – D. 18.: „i Dag den varmeste Dag vi har haft i den Tid jeg er her. Min Kone gav Drikke Penge til alt her i huuset. – Tog, efter vi havde spist, med min Kone, 2de Børn, Mlle Olrik, Stine" (den danske Pige) „og Anders til Golette, ... gik i Aften i Land fra min Kone og Børn med et Inderlig bedrøvet hierte! Gud holde sin haand over Dem. .... Blev paa Golette hos

Humbert i Nat". – D. 19.: „var Tidlig oppe i Morges, saa Capt. Hansens Skib under Seil Kl. 5 ... Min Elskede Kone og Børn er Der ombord. Gud holde sin haand over disse Engle og bevare Dem og alle inden borde, det Gud i Naade hørre. Kl. 7 i Morges Red hiem fra Golette. – var fleere Gange ved Udsigten, saa Dem til Sildig i Aften – Vind O.N.O. og N.O. godt Veyr, stak ud fra Landet; var ved Udsigten lige til det var Ganske Mørkt. – Gud give Dem en Lykkelig Rejse, Gud opholde denne min Guld Mine, og lad mig leve og Samles med Dem igien. Gud holde sin haand over Dem og bevare Dem". D. 20.: „Gud hvad min Tid er Kiedsomelig naaer jeg Tænker paa Kone og børn Gud holde sin haand over Dem og bevare Dem. – Foræret Consul Tulins alle Fuglene og Fugle burrene. ... blev buden at Spise hos den Sp. Consul, kom ikke". – D. 23.: „Gud velsigne og bevare min Kone og Børn" (paa lignende Maade skriver han nu hver Dag til Hjemkomsten) „ ... kom hiem i Aften til Marsa. Gik paa mit Galerie i Aften at spadsere. Efesse spilte paa Violin og Charles paa sin Fløyte" (de var begge i hans Tjeneste, den sidste var Kok. I den følgende Tid gaar han ofte Ture med sin Dragoman Baba Hamed). – D. 26.: „Campen Reiste i Dag med meget Artillerie".

D. 14. August: „Betalt Hr. Pottier for et halsbaand og en halv Maane 658 p. d. T.". – D. 15.: „I Dag Napoleons Fødselsdag, buden hos den franske Consul til Middag og Aften; der var alle De Consuler, hvis Nationer er i Fred med den Franske Kayser – det franske huus Ilumineret og Afbrændt et fyrværkerie, ved Flagets heisning 21 Skud, ligeledes ved skaalerne". – D. 17.: „kiøbt af Hr. Pottier 2de Didoner 24 p. d. T., En Ring med en Amoer udj 30 p. d. T.".

– Ifølge Indberetning af 18. Aug. fra C. C. Holck havde Beyen forlangt to danske Skibe fragtet til at hente Porcellænsjord, hvad han ikke turde modsætte sig af Hensyn til Fragtfarten i Middelhavet – Beyen vilde kun give 500 og 400 pj. ft. i Fragt, medens Holck maatte love Skipperne 2850 og 2450 pj. ft. og 5 pct. i Kaplak.

– D. 22. Aug.: „Aga Speis er skudt i hans Telt som har faaet 40 Skud, det er dem som hæver Contributionerne og en Baschia Hampe". – D. 23.: „gav min Vice Consul Mannucci i Biserta Pass for at afgaae til Corsica og siden til Marseille. Hr. Manucci er en Fetter til Kayser Napoleon". – D. 31.: „Kl. $9^1/_2$ kom en Maur fra Tunis med brev fra Andre Poggi, at min Kone var ankommen til Livorno, men kunde ey læse meere da brevet var udslidt af Regn og at Mauren havde baaret det under sinne Klæder, som var bleven vaade". (Selv har han skrevet adskillige Breve til hende).

D. 1. September: „Gud ved jeg er inderlig misfornøyet over at jeg ingen brev fik fra Livorno. . . . . 16 Algirenske Tyrker Deserteret hertil, 115 af samme til Tripolis. 500 gaaet over til Scherifen og har indtaget Maskerie til bevis paa Deres Troskab – Fanden stole paa Dem". – D. 2.: „Efter Rygtet er det Skib . . . . . der havde min Kone og børn ombord kommen til Livorno i 9 Dage".

Direktionen skrev d. 9. Septbr. til ham, at Kongen havde tilstaaet Beyen en Present til 20.000 Rdl. Værdi, og d. 10. s. M., at Lundbye havde faaet Ordre til at komme tilbage fra Italien og fungere under hans Orlov.

D. 15. Septbr.: „bekom brev fra min Dyrebare Kone, dat. Lazaretet St. Leopold i Livorne. Gud skee Lov og Tak som bevarede denne Engel og mine kiære børn". – D. 27.: „Funden en liden Graae Slange i Patuaen i Dag. – Gud lade mig snart komme til min Familie, da jeg længes inderlig efter Dem". – Han har i Septbr. betalt 79 p. d. T. for „2de Vindues Rammer med Messing Traad i Sahlen og Sove Kameret at ingen Scorpioner kan komme ind".

D. 2. Oktober: „Breve fra min Elskede Kone af 15' og 16. Septbr.". – D. 10.: „Agaen paa Golette kappet hoved af Achmed Commissio fra Tripoli efter Beyens Ordre . . . .". – D. 14.: „Hr. Dodge laae i det Svenske huus, hvor han fik en Blodstyrtning i Aftes". – D. 15.: „saa Dodge i Dag som er ikkuns maadelig". – D. 16.: „Brev fra min Elskede Kone af 14. Aug. fra Lazarettet St. Leopold. . . . Var hos Dodge, er ikkuns slet". – D. 17.: „var hos Dodge i F. M., er slet". – De to følgende Dage lod han høre til Dodge, der stadig var meget syg, og d. 20' og 21' var han hos ham, den sidste Dag havde Dodge det noget bedre. – D. 22.: „I Nat Klokken 3 Døde James Dodge, Americansk Chargé des Affaires her i Tunis; han var min Ven og en Redelig og God Mand. Fred være med hans Aske". – D. 23.: „Hr. Sielve – Arnaud kom og tilbød mig en betydelig Vinding i Spanske Piastre, om jeg vilde ligge mit Navn til, saa vilde De Franske Kiøbmænd afsende endeel Ladninger til Europa paa mit Navn – som jeg ganske Nægtede og blev vred at De vilde giøre slige Propositioner for mig". – D. 24.: „Anders kom her i Dag fra min Kone i Pisa, bragt mig brev fra min Kone". – D. 27.: „Campen kommer i Dag". – D. 31.: „Laant Allegro 750 p. d. T. til at betale afg. Dodges begravelses omkostninger".

– Ifølge Indberetning af 31. Oktober har han maattet fragte et dansk Skib i Beyens Tjeneste og samtidig lovet Beyen, hvis der i Livorno ligger et dansk Skib, at fragte dette til at hente Tømmer i

Neapel. Denne Lejlighed benyttede han til at faa Prisen paa Attaganen nedsat til 5000 p. ftes.

D. 4. November: „kom i Morges fra Marsa til byen, det var sidste gang jeg var der i dette Liv og saa dette mit kiære Sted". – D. 6.: „Beyen aresteret De Soldater som er komen fra Levanten og skulde gaae til Algier". – D. 13.: „Andrea Poggi kom og lod mig vide fra Hadji Junes at Capt. Hansen paa min Anmodning er fric for at giøre en Rejse for Beyen". D. 17.: „I Eftermd. kom Consulat Sec. Lundbye fra Italien . . . breve fra min Elskede Kone og ferdinand, fra Hr. Svint i Jylland, fra Khr Schubart". – D. 20.: „I Aftes kom 150 Tyrker fra Levanten hertil med et Russisk Skib". – D. 25' og 26. gjorde han Visit med Lundbye i Konsulaterne og „hos de Personer som komer til os, og de Christne som er der". – D. 27.: „Der Tales om at der er 2de Alg. Corsairer uden for. . . .". (Efter Opgørelsen har han i Novbr. laant Lundbye 85 p. d. T.)

D. 7. December: „var til Kronings-Festen hos den Franske Consul hvor den blev Celebereret". – D. 12.: „I Dag er det Maurernes Lille Paaske eller Beyrams Fæst – var med Sec. Lundbye paa Bardo hos Beyen og Sidi Jussuf, hos Doletti og de Storre og Gratulerede til Fæsten. Giorde Vissite hos den Nye Americanske Ch. d'Aff. . . . ved Navn Caks". – D. 19.: „Basch Hampen Melli Melli komen fra America. En americansk Doctor komen med. – Gav min Skræder Oratzio Venetiano en Dametion Vin, da han er meget Syg og en brav skikkelig Mand paa 80 Aar". – D. 22.: „Hr. Cocks sendt mig Bud med Allegro om jeg vilde tiene ham i at laane ham paa De Am. Statters Vegne 1000 p. ftes. . . . Soliman Melli Melli kom og giorde Vissite". – D. 25.: „Jeg er i Dag 48 Aar gl. . . . var buden til Tulins, gad ikke gaae derhen til Middag, da jeg ey var vel og i et Skit Houmeur, da min Familie ikke er nærværende". – D. 30.: „Var paa Bardo sagde Beyen at jeg Reyste paa en kort tid til Europa, bad ham intet at begiere af Secretair Lundbye, som bliver Chargé d'Aff. i Tunis, da han intet kan give eller love Beyen, da alt maae blive til jeg komer tilbage; var hos Sappa Tappa, sagde ham det same". – D. 31.: „Slaven fra Gamast kom og Takkede mig at han havde bekomet sin Frihed". – Ifølge Maanedsopgørelsen har han kiøbt Medailler for 188 p. d. T., Koraller for 192 p. d. T. og laant Lundbye 150 p. d. T.

1807

D. 1. Januar 1807: „Gud han velsigne og bevare min Inderlig Elskede Kone og børn fra Sygdom og alt ont udj dette Nye Aar, Gud være Evig lovet som har bevaret os alle udj det forgangne Aar for al skade og Fare. ... Taget imod Nyt Aars Gratulationer og været ude og giøre samē".

– I et Brev, dat. Tunis d. 1. Jan. 1807, Midnat, skriver Sekr. Lundbye til Henriette Holck: „... Det har gjort mig usigelig ondt, at De, som Marassi i et Brev har berettet mig, har været sat i en saa piinlig Frygt for Consulen, som De troede var paa Søen, da den skrækkelige Storm rasede. Til Lykke er denne Frygt ugrundet, først om et par Dage skal jeg miste denne sjeldne Ven og overlades til en sørgelig Eensomhed. Til Uheld var jeg paa Ariana, da Brevene kom til Byen, og havde iforvejen bedt Consulen aabne min Brevpakke og, ifald der skulde være noget Brev fra Marassi, gjennemlæse det, for at besørge de Breve afsendte, som mulig kunde være indesluttede deri og efterse om der ikke var en eller anden Kommission, som ingen Opsættelse taalte. Dette var Aarsagen til at Consulen var bleven underrettet om Deres Bekymring og Ængstelse, førend jeg kom tilbage; thi ellers skulde jeg have søgt at holde denne ubehagelige Efterretning skjult for ham. Hvor ilde blev jeg ikke tilmode, da jeg ved min Tilbagekomst saae al den Smerte, han led. Jeg søgte at trøste ham saa godt som jeg kunde ... Consulen fattede den Beslutning at gaae til Livorno med Amle ...". – I en Fortsættelse d. 12. Januar skriver han: „... Consulen tager imorgen tidlig bort, og hans bortgang maae ... være særdeles smertelig for mig ... ; thi Hvo skjænker mig et Selskab som hans, eller en Ven som ham ....".

– Efter at C. C. Holck havde afleveret Arkivet til Lundbye, præsenteret ham for Beyen og Sappa Tappa som Chargé d'Affaires og taget Afsked med alle Venner og Bekendte, fulgte alle Konsulerne ham d. 13. Januar til Marinen. Her mødte han den lige ankomne Generalkonsul Lear fra Algier og blev med dennes Chaloup roet til Golette. Herfra gik han med hele sin Bagage ombord paa den danske Kapt. Amles Galease, der skulde sejle ham til Livorno. Hr. Charles Andrea Sera, der skulde til Neapel, var med som Passager. Skibet gik under Sejl ved Midnat.

D. 14. Jan.: „Vind N.W. blæste haardt. I Morges blev vi opbragt af 2de Algierske Orlogs Fregatter, som laae sig En paa hver Side af os, og Truede at skyde os i Senk ifald vi ikke strax sendte Fartøy

ombord. Førend vi Braste op Forcerede vi Seil, til fregatterne heiste Engelsk Flag og skiød efter os, vi var da nødt til at brase op. Imedens vores Chalouppe var ombord paa den Algierske fregate, blev sendt en Tyrk ombord, der begierede Rom, Caffe etc., han tog den Jøde vi havde som Cargadør med sig. Siden blev sendt fra Fregaterne 3 Tyrker og 6 Beduiner ombord, siden kom den Tyrk som vilde have Caffe; Tog et Faar og Høns fra os. Nu skulde vi da gaae til Algier hvor Ladningen skulde bedømes og Papirer Efterses. – Da vores Capt. gik ombord lod ieg Raisen eller Capt. af Fregaten sige at jeg var ombord, som giorde at der blev given Ordre til Tyrken som havde Comando ombord hos os, at jeg og mit Tøy skulde Respecteres, Ligeledes skulde vores Eqvipage eller Tøy paa ingen Maade Røres, da vores Nation var i Fred med Algier. Vi styrede ud efter til om Aftenen da den Algierske Fregat gik fra os, da vi var bange for Esquirk, holdt vi ind efter i Goulffen efter Tyrkens Anmodning. Jeg proponerede Kl. 4 E. M. da Stormen tiltog af N.W. og Nordl., at Ankre ved Cap Cartage som Tyrken i Førstningen var Enig om, men da Aftenen kom vilde Tyrken holde under Seil, som vi giorde, men dagen efter d. 15. Januar 1807 holdt krydsende i Goulffen imod Vinden af Nord og N.W., giorde Forsøg at staae til Søes, men da Stormen tiltog og vi ikke kunde ligge Imbra forover, maatte vi holde ind udj Goulffen. – Raisen eller Tyrken vilde at vi skulde Ankre paa 22 à 24 favne Vand som var umueligt da vi udsatte os for at miste Anker og Touge; da Natten kom proponerede jeg at gaae til Ankers under Cap Sibib, men det vilde Tyrken ey, men vilde at vi skulde holde udj Goulffen som vi giorde ved at holde til og fra Landet. Kl. 12 om Natten Stødte Skibet meget haardt, Vinden N.W. Maadelig Kulling, stødte hele Natten. Kastede Seilene Bak, førte et Varp Agter ud, begyndte at Varpe, siden førte et Svær Anker ud". – D. 16. Jan.: „udj Dag Brækningen heyste Flag og Skiød Nød skud, Skibet stod paa Sandbankerne uden for Porto farine, heiste Flag i Siouv og Flag paa Mesans Masten. – Kl. 8 om Morgenen kom en baad ud med Capt. Riso, en Spanier og Don Antonio Spansk Skibbygger Mester, som tog mig og 1 Kuffert i Land. Kom i Land hos Gaspari og spiste hos Kaya af Porte farines Søn (Sidi Achmed) som er Vice Kayt. Kl. 5 om Eftermiddagen sendte den unge Kaya en Chalouppe med 10 Mand ombord for at tage de 3 Tyrker og 6 Beduiner i Land fra Skibet, som var sadt der ombord af de Algirenske Fregater. – blæste en Flyvende Storm Skibets Chalouppe slog sig

ombord ved Skibet. – Da jeg gik i Land bød jeg min Tiener Anders at gaae i Land med, men han vilde ikke gaae fra Tøyet".

D. 17. Jan.: „I Aften Kl. $10^1/_2$ kom Andrea Sera i Land i Skibets baad efter at have været 7 Timer Underveys". – D. 18.: „Capt. Riso gik ud og tog mit Tøy endeel af samme som var bedærvet, Anders kom i Land med samme Leylighed. Consulat Sec. Lundbye og Baba Hamed og Beyens Mameluk kom hertil fra Tunis. – Jeg Logerede hos Gaspari og Spiste hos Kayen med Andrea Sera". (Gaspari var Christen og Konstruktør i Porto Farina; han var dansk Vicekonsul). – D. 22. hørte han af Kayen, at Freden var blevet sluttet med Amerikanerne. – D. 23. skriver han: „Aldrig kan jeg glemme disse kiære børn og Deres uforglemmelige Moder, som er mig saa kiær, og som har gaaet saa meget igiennem for min Skyld". – I Tunis havde han i Januar – foruden 2 Tæpper til 70 p. d. T., et Halsbaand og en Ring – kiøbt „En Complet Tyrkisk fruentimmer og Mandfolke Dragt" til 355 p. d. T. (Disse Dragter tilhører nu Kontorchef H. Holck). I Porto Farina købte han „en Antik" til 250 p. d. T.

Opholdet i Porto Farina kom til at vare længere end forudset. Bl. a. paa Grund af haardt Vejr lykkedes det først d. 2. Februar Kapt. Amle at faa Skibet bragt ind i Havnen tæt ved Kastellet. Saa skulde det udlosses og repareres. (C. C. Holck sendte af og til Brød og Kød ud til Kaptajnen). Paa Holcks Anmodning laante Kayen Kaptajnen Spiger og Brædder. Skibet blev kalfatret, men da det blev „vunden over" d. 23. Februar, viste det sig, at Stævnen var brækket og Straa-Kølen borte. Af Kayen fik han saa en 12 Tommers Køl fra Arsenalet. – Men allerede tidligere maa C. C. Holck have opgivet at vente, til Kapt. Amle blev sejlklar, og da han havde set 2 amerikanske Orlogsskibe, en Fregat og en Skonnert, gaa ind til Golette, skrev han d. 20. Febr. til Lundbye „om Skonnerten", antagelig for at høre, om han kunde komme med den. – Under hele Opholdet havde den unge Kay vist ham den største Opmærksomhed og Gæstfrihed og næsten hver Dag indbudt ham til Middag. Af og til fik han Besøg af Lundbye (og Baba Hamed), der da ogsaa var med ham hos Kayen. Her mødte han ogsaa den unge Sidi Abdulla, der d. 20. Febr. forærede ham 6 Lam 15 Høns foruden Æg og Olie. – D. 3. Febr. fortalte Kayen ham en Del om Porto Farinos og Tunis' Historie og omtalte bl. a. Generalen af Campen Hassen Ben Ali, som da den 8' Pascha og Bey Ebrahim skulde vende tilbage fra Algier, hvortil han var rejst for at slutte Fred, sendte en tunesisk Corsair

for at hente ham, idet han forestillede ham, at det vilde være farligt for ham at rejse hjem til Lands. Da Skibet kom til Cap Sibeb, sendte han Folk ud for at halshugge ham. Hovedet blev ført til Tunis, og Hassen Ben Ali blev Bey; han var den nuværende Beys Farfader. – D. 3. Febr.: „Reyste i Dag til Utica med Kayen af Porto farino i Selskab med Iman, eller Præsten, i Porto farino Sidi Assein og Gasparie i hans Vogn – samt Kayens Domestiqver. Da vi kom til Utica blev der slaget en Otte Kantet Teldt op, hvor vi spiste; havde sin Karet med Mad. Fandt en Piedestal paa Utica som var op gravet der, da Beyen lader Grave efter Qvadersteen mellem Ruinerne. Paa Piedestalen stod følgende:

LIBERO PATRI
AVG
SACRVM

Der har været en Mandlig figur med Langt nedhengende Haar, som var nøgen, men Mahomedanerne som ikke lider figurer har hugget Hoved, Hænder, Fødder og den Mandlige Lem af, kastet figuren og en Hund, som stod ved same, paa Maven i Vandet. Kayen gav Ordre til Strax at tage figuren af Vandet, som blev efterlevet imedens vi var der".

D. 23. meddelte Kayen ham, at han havde ladet en Guardian tage Kapt. Amles Skibsdreng, der vilde „renegere" og flygte ind til Santen, Kayen havde samtidig givet Ordre til, at Kapt. Amles Søn ikke maatte gaa ind i Kastellet eller i Byen. Skibsdrengen var en Smedesøn fra København, hvis Forældre var døde; han var opdraget i den reformerte Religion, som Forældrene tilhørte. – „Bemeldte Dreng lod jeg sætte i Jern paa Bunden af Skibet, til Skibet Seiler. – Kayen af Porto farine bad mig ey at sige det til nogen, at han havde ladt ham gribe af en af sine hengivne Tienere; Aarsagen dertil var, naar han kom til ham og sagde han vilde være Tyrk eller Mahommedan, kunde han ey nægte ham det, men udj hans Egen overbevisning maatte han tilstaae, at den der forandrede sin Troe kiendte den ikke, og – sagde han – hvad kiender han til vores Lære, enten giør de Christne det for at undgaae straf for at have giort et Skielmstykke, eller af vinde syge for, om De har forstand, at kunde kom̄e til at spille en Roulle hos os. Kierlighed til Deres Venner, og at have lært Deres Egen Religion, har De ikke; da at kom̄e fra os er næsten umuligt, og naar den klogere Alder kom̄er, maa De længes til Døde efter Deres Fædreneland; derfor er det best at blive ved Deres Fædres

Love. – Denne Klogskab, som Vice Kayen af Portoferine har, kan han alene Takke sine Rejser i England, Frankrig og Italien med sin Fader som blev sendt som Ambassadeur fra Beyen". – D. 24.: „Ben Ayet gaaet med Campen i begyndelsen af Januari d. A., tager 3000 Mand til hæst og 7000 Mand til Fods af de Beduiner som før har været paa Grændsen af Tripoli og Godemgi for at gaae til Gerid og Basch for at støde til Dem som gaae til Kef".

D. 1. Marts: „I Aften kom den Americanske Orlog Skonnert til Ankers paa Reden. Bad Farvel med den Sieldne Mand Kayen af Portefarines Søn, som er Vice Kay der, imedens at Faderen Commanderer paa Golette". – D. 2.: „Kl. $5^1/_2$ i Morges Gik ombord med Anders og mit Tøy udj Orlogs Skonnerten „Enterpreis", ført af Capt. Porter". – D. 4. lettede Skonnerten, men maatte ankre paa Golettes Red, hvor han gik i Land d. 5. sammen med Kapt. Porter og gjorde Visit hos Kayen; Lundbye og Baba Hamed kom. Næste Dag kom en Række af hans Venner fra Tunis for at hilse paa ham. Han spiste til Middag hos Kapt. Humbert sammen med alle disse og de amerikanske Officerer og Generalkonsul Lear. Sammen med denne og Lundbye og Baba Hamed gik han ombord i den am. Fregat „Constitution", der d. 7. Marts, efter at de to sidstnævnte var gaaet fra Borde, lettede og om Eftermiddagen kom ud for en Orkan, der nødte dem til at søge ind mod Golette. „Det var et skræksomt Veyr, kom ganske nær Soliman paa 28 favne saa Landet.. Saa slog Vinden om, og de kunde fortsætte Reysen. D. 15. Marts forærede han Lear „til hans Kone en Antik, En Didon og nogle Kaaber Penge til ham". – D. 20. ankrede de i Bugten ved Algier, og den danske Konsul Ulrick kom om Eftermiddagen ombord for at bede ham komme i Land. (Det var Kapt. G. F. Ulrich, som han havde besøgt i Glückstadt i 1801).

Sammen med ham red han derefter til den hollandske Konsul Fresinet, hvor de spiste, og til den svenske Konsul Norderling, hvorefter de tog til Ulrichs Landsted, hvor han traf Jomfru Bruun og Hr. Suhr. Næste Dag var han hos den franske Konsul Thinville, og spiste senere hos Konsul Ulrich sammen med Generalkonsul Lear og Chefen for Fregatten, Kapt. Campbell og alle de fremmede Konsuler. („Der blev Dandset, vi morede os godt"). Han overnattede hos Ulrich og tog næste Dag til Byen („i Morges Tidlig havde et Iordskielv"). Han spiste her hos Lear sammen med alle Konsulerne og overnattede i det danske Konsulats Hus i Byen. – I Algier købte han et tyrkisk Skærf for 16 Sp. Pftes (Tilhører Kontorchef H. Holck).

– D. 23. spiste han til Middag hos den engelske Konsul Blanking og gik saa ombord i Fregatten, der samme Aften afsejlede til Cagliari paa Sardinien. – D. 29.: „Vind N.O., Kulte meget haardt i Nat. Kl. $6^3/_4$ i Morges blev det Stilte og Vinden Forandrede sig til S.W. fik en Bræk Søe ind i Cahyttens Vinduer fordj man paa Dækket ey sadte Seil til. Cahytten fyldte med Vand – til Lykke slog det alle Kamre" (Karme?) „og skeder ned i Cahytten . . .".

Fra Cagliari sejlede de videre til Malta, Syracus, Messina og til Øen Zipari med kortere eller ret langvarige Ophold de enkelte Steder. I Syracus flyttede han over paa Skonnerten. Hele Rejsen med Amerikanerne kom til at vare $2^2/_3$ Md.

D. 26. Maj: „Kom til Ankers (i Livorno) Kl. 3 i Morges .... vi fik 20 Dages Qvarantaine – gik i Land til Lazaretet med Capt. Porter". (Her var adskillige Bekendte mødt frem, Kmhr. Schubart havde sendt et Brev med 4 Flasker Porter). „. . . . Fik min Kones brev af 20. Mai d. A. skrev min Kone til i Dag førend vi kom ind". – D. 27.: „I Morges kom min Kone og børn her. Gud være lovet jeg her saa De Engle hos mig. . . . I Eftermiddag bragte min Kone mig den behagelige Nyehed at hun vilde gaae i Q^{tne} med mig; blev hos mig til de lukkede". – D. 28.: „Gud være lovet at jeg er hos denne Engel af Kone . . . som tilligemed børnene og Mlle Olrik gik i Qvarentaine".

Under Karantæneopholdet fik de mange Besøg, oftest af den danske Konsul Nissen fra Tripolis og den danske Vicekonsul i Livorno, Marassi. (Nicolai Christian Nissen (1772–1836) siges at være en Søn af Struensee, men blev opdraget som Søn af Kapt. v. Prins Frederiks Regt. C. C. Nissen og Hustru Justine Hansen; han var 5 Aar i Kina i Asiatisk Co^s Tjeneste, blev exam. jur. 1792 og i 1793 ansat i Kommercekollegiet, hvor han 1797 blev Fuldmægtig. I 1799 blev han udset til Konsul i Tripolis, men fik først 10.11.1800 Ordre til at begive sig til sin Post, naar han havde faaet sin Tiltrædelsespresent anskaffet. D. 2.8.1805 udnævntes Sekretær Meldal til Konsul i Tripolis for at remplacere ham, men ankom først til Tripolis sidst i 1806. Da Nissen skulde vende hjem, opnaaede han Finanskollegiets Tilladelse til at blive omtrent 5 Maaneder i Toscana for at oppebie Holcks Ankomst fra Tunis, saaledes at de kunde foretage Hjemrejsen sammen. Efter Hjemkomsten i 1807 blev Nissen udnævnt til 3. Direktør i det kgl. Bank- og Vekselkontor i Kbhvn., men fik Ordre til at blive i Rendsborg – og derefter i Kiel – med en Afdeling af Bankkontoret, hvilket varede til 1810. I 1815 blev Nissen, der da var Legationsraad,

udsendt til Tripolis for at føre Fredsforhandlinger, Freden blev sluttet i Januar 1816, hvorefter han vendte hjem. I 1817 blev han Medlem af Den afrikanske Konsulatsdirektion, senere Etatsraad og – i 1833 – Konferensraad; han var ugift, jfr. Bricka: Dansk biographisk Lexikon og Østs Materialer). – Ogsaa Konsul Wulffen i Livorno, Hr. Sera, der var med paa Kaptajn Amles forliste Skib, og Konsul Ulrich var der adskillige Gange (Johan Christian Ulrich, i mange Aar dansk Konsul i Livorno). Kapt. Porter (som C. C. Holck forærede en Brystnaal) og hans Officerer besøgte dem ogsaa flere Gange indtil Skonnertens Afsejling d. 31. Maj, ligesom Kammerherre Schubart var der et Par Gange, een Gang med sin Hustru; han sendte dem ogsaa en Dag 5 Flasker Vin.

D. 9. Juni kom Konsul Nissen og meddelte, at „Vognen skulde koste 90 Seqviner". (Det var en Rejsevogn, som de aftalte at være fælles om) – D. 15. gik de ud af Karantænen og gjorde straks Visit hos Kammerherre Schubart og Konsul Nissen. Den følgende Morgen kørte de i en Karet fra Livorno til Pisa „til min Kones huus hos Brøggerens de la Laure, var hos Khr Schubart, hos Khr Buchvald. Saa Iluminationen med Schubart som var Deylig at see; min Kone og børnene kiørte med frue Schubart, vi andre med Khr Schubart, Hr. Olinto og .... Gik derfra udj en Barque at Spise og Roe omkring paa Canalen som var meget Deyligt, og er den smukkeste Ilumination jeg har seet". (Kammerherre HERMAN SCHUBART (1756–1832), der havde været Premierløjtnant i Livgarden, Legationssekretær i Dresden og Haag og Gesandt i Holland og Madrid, var 1801 blevet Gesandt i Neapel (til 1805) og Generalhandelsintendant i de italienske Havne, senere blev han Friherre og Geheimekonferensraad. Hans Hustru Jacoba Elisabeth van Wieling var født 1764 og døde 1814. – Af hans Søstre var Sibylla gift med Grev Johan Ludvig Reventlow til Brahe-Trolleborg, Charlotte med Statsminister Grev Ernst Schimmelmann. – Kammerherre FRIEDRICH VON BUCHWALDT, f. 1747, † 1814 i Pisa, fhv. Stiftamtmand i Odense, havde en Ejendom i Lucca i Italien).

I Pisa var de nogle Dage og besøgte bl. a. Kammerherre Schubart og var paa Komedie. – D. 19. Juni spiste Abbé le Blanc hos dem, og sammen med ham var de i Domkirken og paa Campo Santo og spadserede langs Arno. – Næste Dag flyttede de til Livorno, hvor han var godt kendt fra Middelhavstogtet, og hvor et livligt Samkvem, med gensidige Visiter og Invitationer, hurtigt udviklede sig, bl. a. med Marassi, Konsul Ulrich, den amerikanske Agent Degen og Fa-

milien Partridge. De var ogsaa jævnlig paa Komedie. – D. 23. Juni fik han i Michaelis Butik „Attagan Fouteralet" og betalte det med 35 Seq. Senere købte de „3 Kobbere og endeel Tegne Stykker" til Ferdinand. – D. 28.: „KHerre Schubart og Hr. Olinto kom, Presenterede mig en Dansk Maler fra Kiel som kalder sig Lund. Er komen sidst fra Rom". (Den sidste var den senere Historiemaler I. L. Lund, f. 1777, † 1867. – OLINTO DAL BORGO DI PRIMO (1775–1856) var født udenfor Ægteskab og blev først 1807 adopteret og legitimeret af Faderen. Han havde studeret i Pisa og deltaget i Felttoget 1799 som Løjtnant ved den toskanske Batl. Han afgik fra den militære Tjeneste som Eskadronschef og Adj. hos General Vacca og blev i 1806 Privatsekretær hos Kammerherre Schubart. 1811 blev han dansk Legationsraad og giftede sig 1812 med Grev Ernst Schimmelmanns Adoptivdatter Louise Wesselhøft, adlet von Schimmelmann, (1790–1844). – I et Brev fra 1811 omtaler Nicoline Reinhardt, at Olinto oversætter „Correggio" paa Italiensk med Bistand af Grevinde Schimmelmann, der først oversætter den for ham paa Fransk, og at Oehlenschläger er fuldkommen tilfreds med Oversættelsen! – I 1817 begyndte hans Tjeneste i Udlandet, i 1821 blev han Geheimelegationsraad og endte sin Karriere som dansk Ministerresident i Madrid og London. – I 1846 blev han spansk Baron del Asilo. – I 1815–16 kom han jævnlig hos C. C. Holck i Kbhvn.) – D. 30. var Henriette Holck meget syg, hun spiste dog til Middag hos Konsul Ulrich sammen med Mand og Børn. Lund kom hjem til dem om Aftenen.

– D. 1. Juli sendte han 27 Kasser og Kister samt 2 Kasser Likør og 1 Kasse med Marsala Vin ombord paa Kapt. Scheels Skib (tidligere havde han sendt 18 Numre ombord). – D. 6. lod han „det Øvrige Tøy" bringe ombord, og lod det „Tøy", som han vilde sælge, vurdere for 960 Pund Sterling; næste Dag sendte han en Kasse med „The Tøy" ombord. – D. 9. var hans Hustru – ligesom Dagen før – meget syg. Kammerherre Schubart spiste til Middag hos dem. Solvtøjet blev pakket ind, og deres danske Pige Stine (Christine Huus), der havde været nogle Aar hos dem, gik ombord hos Kapt. Scheel, der samme Dag gik under Sejl. – D. 10. rejste de til Schubarts Landsted paa Monte Nero, hvor de traf Malerne Eberlin, Mathei og Lund og spadserede om Aftenen. Næste Dag var de om Aftenen i Kirken og i Klostret, hørte Musik. – D. 12. var de om Formiddagen i Kirken. Konsul Nissen og Marassi kom. „Der var Comoedie i Aften – alle Præsterne kom". Fra denne Dag er et dobbelt Stambogsblad med et italiensk Vers fra Elise de Schubart og desuden følgende:

„Vort Liv er kun en stakket Reise
paa denne underlige Jord
hvor nogle krybe, andre kneise
men hvor ey stadig Lykke boer.
Den ene leer, den anden græder,
og oftest drømme de
skiondt den, som drømmer kun om Glæder
er steds den Viseste!

Gid De mine dyrebare Venner ved at gjennemlæse disse .... Linier ville stedse med Venskab mindes

Deres oprigtige Landsmand
H. Schubart."

La Salute i Monteneros
yndige Bierg Egn den 12. Juli 1807.

– Den næste Dag rejste de fra Montenero og besøgte James og Eliza Partridge i Ardenza, „hvor vi Morede os". og fra hvem de modtog elskværdige Bidrag til Stambogen d. 14. og 16. Juli.

– D. 16. Juli sendte C. C. Holck Konsul Ulrich 3 store Kasser med Tæpper, 1 Kasse med Sølvtøj, 1 Kuffert for ham selv og 1 for Konsul Nissen samt „1 blek fouteral med Kaabere, alt mærket C. Holck". Om Aftenen rejste de over Pisa til Florents.

I den store Rejsevogn, der adskillige Gange under Rejsen gik i Stykker, og ad daarlige Veje – og med Natteleje i ofte slette Værtshuse – kørte de sammen med Konsul Nissen videre gennem Italien, som de forlod d. 7.8.1807, kom over Schweiz til Paris d. 23. s. M., rejste derfra d. 27.9. og kom til Altona d. 20.10., hvorfra C. C. Holck to Dage efter tog til Kiel for at melde sig hos Kronprinsen og Udenrigsministeren. Fra Altona flyttede Familien d. 10.5.1808 til Kiel, hvor de blev til 1.11. s. A., idet han dog foretog en Rejse til Aalborg i Juni for at faa afsluttet Boet efter Svigermoderen og hilse paa gamle Bekendte. Først den 6.12.1808 naaede de til Kobenhavn, sinket af engelske Krigsskibe, der krydsede i Storebælt.

Gennem Dagbøgerne kan man, indtil de slutter ved Udgangen af Decbr. 1808, da C. C. Holck igen har faaet indrettet sig i København, følge hans Færden og se, hvilke Mennesker han traf eller omgikkes. Frederik VI. og Dronning Marie Sophie Frederikke synes at have sat Pris paa ham; han færdedes i de bedste Kredse og kendte mange Mænd i fremtrædende Stillinger.

I det Tidsrum, Dagbøgerne spænder over, er flere Portrætter af Carl Christian Holck og hans Hustru blevet til.

Under Opholdet i Paris har han d. 20.9.1807 indført i Dagbogen: „Fik Kobber Plader og 8te Kobere i Ramē af min Kone, mig og Børn og endeel løse Kaabere". – Herfor betalte han „Tegne Mester Chrestien" 10 Louis d'or.

Det er runde Profilportræter under hvilke der staar: „Dess. et gr. p. Chretien inv. du Physionotrace". (Pladerne findes nu hos Orlogskaptajn Preben Holck). – Kobberstikket af ham, der er gengivet i „Søetatens Officerer", viser ham i Uniform med Ankerknapper; han bærer Epauletter og har to lyse Dobbeltstriber paa langs ad den opstaaende høje Krave og paa Opslagene; han har sort Halsklæde. Haaret er pudret, og i Nakken er der en lille Pisk med mørk Sløjfe. Han har en høj, hvælvet Pande og en ret lang Næse med en Krumning lidt nede. Udtrykket er fast, harmonisk og venligt. Paa Stikket af Hustruen ser man hende i Empiredragt med ganske korte posede Ærmer; om Halsen har hun et Fichu, der gaar spidst ned til Bæltet. Hendes Haar krøller i Panden og Tindingerne; i Nakken er Fletningerne samlet til en Knude, hvori der sidder en buet Pyntekam; en enkelt Fletning gaar tværs over Issen. Hun bærer en rund Ørenring. Hendes Skikkelse er spinkel. Næsen er ganske lidt buet; om Munden og Øjnene er der et let Smil.

I August, September og Oktober 1808, da de endnu boede i Kiel, er der i Dagbogen adskillige Notater om, at de har været hos „Malerne"; en enkelt Gang skriver han: „Sad for Maleren Hr. Grøger".

– Resultatet af Besøgene hos „Malerne" blev 2 store Oliemalerier og vistnok 2 Miniaturemalerier. De 2 store, smukke Billeder er gengivet i D.A.A. 1925 (Fotografiet af hans Portræt har dog været for lyst, hvorved Hovedet er kommet til at se en Del bredere ud end paa Maleriet, hvor hans venstre Side ligger i stærk Skygge). Billederne er malet af den holsteenske Maler Friderich Carl Grøger (1766–1838). Han havde vundet Anseelse som Portrætmaler i Hamborg, hvorfra han altsaa paa det her omtalte Tidspunkt var taget til Kiel, hvor Hoffet residerede og mange Notabiliteter blandt civile Embedsmænd og Officerer opholdt sig. I 1809 malede han et Portræt af Frederik VI, og i 1813 kaldtes han til København for at male den kongelige Familie, ligesom han har malet en Række andre Portrætter, deraf i 1815 et af Oehlenschläger og af F. Høegh-Guldberg og hans Hustru. – Malerierne af C. C. Holck og hans Hustru er Brystbilleder i naturlig Størrelse; paa begge Malerier er Overkroppen drejet lidt,

medens Hovedet ses næsten en face. Baggrunden er mørk grønlig, Farverne i det hele smukke og harmoniske. Det er udprægede Repræsentations-Portrætter, Ansigtet er fuldstændig i Ro, Blikket rettet lige mod Beskueren. – Hans Uniform er mørkeblaa med forgyldte Ankerknapper og Guld Epauletter med een Knap; den røde, opstaaende Krave er foran aaben og giver Plads for noget hvidt Lintøj og en stor sort Sløjfe. – Det solbrændte Ansigt med den høje Pande er ret bredt, Øjnene er blaagraa, Udtrykket kraftigt og behersket. Haaret er graaligt (pudret); Nakkepisken, som han havde paa Stikket fra 1807, ses ikke. – Hun er i en hvid Empiredragt med en Flæse i Kanten af den firkantede dybe Udskæring; et halvt gennemsigtigt hvidt Slør gaar fra højre Arm og Skulder op over Issen, idet det ogsaa paa Siderne dækker lidt af Haaret; bag om venstre Skulder kommer det igen frem og dækker en Del af hendes venstre Arm, der er bøjet hen under Brystet. Hun har et ovalt Ansigt med en høj Pande; det blonde Haar krøller over Panden, hvis midterste Del dog lades fri. Næsen er ret lang og velformet, Øjnene er store og blaa. (Malerierne er deponeret hos Kontorchef H. Holck, men skal senere tilfalde Forstkandidat Christian Erik Holck).

De 2 Miniaturemalerier af Ægteparret er ovale og i Rammer af Guld. Hans Portræt er større end hendes; paa Bagsiden af hendes Billede er indsat et Fletværk af hendes smukke blonde Haar. Miniaturerne opbevaredes i et ovalt Etui, betrukket med grønt Firben-Skind. Billederne minder i Stilling og Opfattelse meget om de store Malerier, men de er noget kraftigere malet og – navnlig for hans Vedkommende – mere levende, og Farveholdningen er en anden; Dragterne er de samme, men hun bærer her intet Slør. Da der i Dagbogen stadig tales om „Malerne", maa Grøger vel have haft Atelier sammen med en anden Maler, som eventuelt kunde have udført disse Billeder. – Direktøren for Kunstmuseet, Kunsthistorikeren Karl Madsen har dog i sin Tid udtalt, at de godt kunde være malet af Grøger, og Museets Konservator Rønne, der havde haft flere af Grøgers Miniaturemalerier til Restaurering, sagde, at de to Miniaturer maatte være malet af Grøger. (De tilhører Civilingeniør Ole Holck).